

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 20 februari 2023

Tid:

kl. 16:30-21:00

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-21

Justerat den 27 februari 2023

Anslaget den 28 februari 2023

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Kerstin Tillkvist
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Gabriel Kroon (SD) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om våldsvågen i Stockholm
- §2 Interpellation av Johan Nilsson (M) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om de försvunna budgetmedlen till ordningsvakter i stadsdelarna
- §3 Frågestund
- §4 Mötet öppnas
- §5 Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2023
- §6 Närvaro
- §7 Justering
- §8 Ny mandatperiodsval: Ledamöter, ersättare, ordförande och vice ordförande till förskolenämnden
- §9 Valärenden i kommunfullmäktige 2023
- §10 Höjning av parkeringsavgifter i taxeområde 1, 2 och 3 från och med den 1 april 2023
- §11 Detaljplan för fastigheten Odde 1 m.fl. i stadsdelen Kista (2 000 bostäder, förskola, centrum, kontor), Dp 2015-09817
- §12 Överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder, kontor m.m. inom fastigheterna Odde 1, Kista 2:4 och del av Akalla 4:1 i Kista med Fastighetsaktiebolaget Kista Alléväg m.fl., projekt Odde
- §13 Inrättande av en ny förskolenämnd
- §14 Instruktion för kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott och kommunstyrelsens personal- och jämställdhetsutskott samt upphävande av instruktioner för kommunstyrelsens ekonomiutskott, trygghetsutskott samt integrationsutskott

- §15 Tilläggsavtal med Fastighetspartner Bromma AB inom fastigheterna Ulvsunda 1:1 och Riksby 1:13 i Riksby - Reviderat inriktningsbeslut för Brommaprogrammet (Riksby)
- §16 Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun - Utvidgat alkoholförbud för parkområdena på västra Södermalm (Tantolunden och Drakenbergsparken)
- §17 Ändring av presidierna i stadsdelsnämnderna och revidering av Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag
- §18 Inriktningsbeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder i Bromstensgluggen, inom del av fastigheten Bromsten 9:2, Bromsten
- §19 Interpellation av Linnéa Vinge (SD) till förskole-, -barn- och fritidsborgarrådet Alexandra Mattson Åkerström (V) om att ställa högre krav på språkkunskaper hos förskolepersonal
- §20 Nyväckta motioner
- §21 Mötet avslutas

§ 1

Interpellation av Gabriel Kroon (SD) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om våldsvågen i Stockholm

KS 2023/107

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Gabriel Kroon (SD) har ställt en interpellation till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om våldsvågen i Stockholm. Kommunfullmäktige beslutade den 30 januari 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Ojanne (S) besvarar interpellationen.

§ 2

Interpellation av Johan Nilsson (M) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om de försvunna budgetmedlen till ordningsvakter i stadsdelarna

KS 2023/118

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Johan Nilsson (M) har ställt en interpellation till social- och trygghetsborgarrådet om de försvunna budgetmedlen till ordningsvakter i stadsdelarna. Kommunfullmäktige beslutade den 30 januari 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Ojanne (S) besvarar interpellationen.

§ 3 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Hedin (M) ställer en fråga om fritidsverksamhet på Södermalm.

Borgarrådet Mattsson (V) svarar på frågan.

Fråga 2

Linnea Vinge (SD) ställer en fråga om matkvaliteten i förskolorna påverkas av de skenande matpriserna.

Borgarrådet Mattsson (V) svarar på frågan.

Fråga 3

Isabel Smedberg-Palmqvist (L) ställer en fråga om det finns planer på att tillskjuta medel för SFI-undervisning specifikt för flyktingar från Ukraina.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Kristin Jacobsson (C) ställer en fråga om åtgärder för ökad beredskap.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Nike Örbrink (KD) ställer en fråga om valfrihet inom äldreomsorgen.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 6

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga om korrekt användning av skattepengar.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 7

Anders Edin (SD) ställer en fråga om elektrifieringen av Stockholmstrafiken.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

§ 4
Mötet öppnas

§ 5

Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2023

KS 2023/8

Beslut

1. Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:

Verksamhetsplan och budget 2023 för Samordningsförbundet
Stockholms (FINSAM)
dnr KS 2023/189

Slutredovisning avseende nybyggnation av bostäder inom del
av fastighet Liljeholmen 1:1 m.fl., Nybohovsbacken, i
Liljeholmen
dnr KS 2023/226

Slutredovisning avseende nybyggnation av bostäder inom
fastighet Vallgossen 14, i stadsdelen Kungsholmen
dnr KS 2023/227

2. Skrivelser som inkommit till kommunfullmäktige under
tiden 26 januari 2023 - 15 februari 2023 och delgivits berörda
organ godkänns.

§ 6
Närvaro

Se bilaga 1.

§ 7
Justering

Ordföranden Olle Burell (S), 1:e vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och 2:e vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar protokollet. Justering sker måndagen den 27 februari 2023.

§ 8**Ny mandatperiodsval: Ledamöter, ersättare, ordförande och vice ordförande till förskolenämnden**

KS 2023/88

Beslut

1. Val förrättas för att utse elva ledamöter, bland dem en ordförande och en vice ordförande, och elva ersättare i förskolenämnden.
2. Till ledamöter och ersättare för perioden 20 februari 2023 till 31 december 2023 väljs:

Ledamot: Alexandra Mattson (V), Sona Rashid (S), Elvir Kazinic (S), Ewa Carlsson Hallberg (S), Cecilia Herrström (V), Sara Grolander (MP), Sophia Granswed Baat (M), Amelie Langby (M), Linnea Vinge (SD) och Ismail Ali (C).

Ersättare: Kenny Norlander (S), Nimo Salah Abdi (S), Mikael Kakeeto (S), Emma Gustafsson (V), Ana Rodriguez Garcia (V), Carin Hellström Brolin (MP), August Bergman (M), Louise Ajnesjö (M), Anders Lindman (SD), Birgitta Ersson Kjellin (L) och Ellinor Moberg (C).

4. Till ordförande väljs Alexandra Mattson (V) och till vice ordförande väljs Åsa Nilsson Söderström (L).
5. Vakanser bordläggs.
6. Inträdesordning för ersättare vid ordinarie ledamöters frånvaro bestäms enligt nedanstående inträdesordning.
7. Om det finns mer än en ersättare från samma parti, inträder de i den ordning de upptagits i valberedningens förslag.

För ledamot tillhörande nedanstående parti inträder ersättarna i angiven partiordning

S	S, V, MP, C, L, M, SD
V	V, S, MP, L, C, M, SD
MP	MP, V, S, L, C, M, SD
M	M, L, C, SD, S, V, MP
L	L, M, C, MP, S, V, SD
C	C, L, M, MP, S, V, SD
SD	SD, M, L, C, S, MP, V

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ny mandatperiodsval: Ledamöter, ersättare, ordförande och vice ordförande till förskolenämnden.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 9**Valärenden i kommunfullmäktige 2023**

Avsägelse och fyllnadsval

KS 2023/4

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Ny inträdesordning för Socialdemokraternas ersättare i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd fastställs enligt valärendet.
7. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Valärenden i kommunfullmäktige 2023.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 10**Höjning av parkeringsavgifter i taxeområde 1, 2 och 3 från och med den 1 april 2023**

Hemställan från trafiknämnden

Uppdrag från budget

KS 2022/1443

Beslut

Parkeringsavgifter fastställs enligt bilaga 1 till utlåtandet, i enlighet med trafiknämndens förslag, att gälla från och med den 1 april 2023.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Kristdemokraterna reserverar sig till förmån för eget förslag till beslut.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Höjning av parkeringsavgifter i taxeområde 1, 2 och 3 från och med den 1 april 2023.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Wedin (M) och Mikael Valier (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 11

Detaljplan för fastigheten Odde 1 m.fl. i stadsdelen Kista (2 000 bostäder, förskola, centrum, kontor), Dp 2015-09817

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2022/734

Beslut

Detaljplan för Odde 1 m.fl. i stadsdelen Kista
(2 000 bostäder, förskola, centrum, kontor),
Dp 2015-09817, antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller
Detaljplan för fastigheten Odde 1 m.fl. i stadsdelen Kista
(2 000 bostäder, förskola, centrum, kontor), Dp 2015-09817.

Kommunstyrelsens utlåtande dnr KS 2022/734 sambehandlas i
gemensam överläggning med utlåtandet dnr KS 2022/1424.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) och Björn Ljung (L) föreslår att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

R2 Utlåtande Detaljplan för Odde 1 m.fl. i stadsdelen Kista
(2 000 bostäder, förskola, centrum, kontor), Dp 2015-09817, dnr KS
2022/734-2

Planbestämmelser, dnr KS 2022/734-1.5, 2022-05-19

Planbeskrivning, dnr KS 2022/734-1.22 (17), 2020-01-21, Rev
2022-05-19

Gestaltningprogram, dnr KS 2022/734-1.3, 2022-05-19

Samrådsredogörelse, dnr KS 2022/734-1.4, 2018-05-21

Granskningsutlåtande, dnr KS 2022/734-1.1, 2022-05-19

§ 12

Överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder, kontor m.m. inom fastigheterna Odde 1, Kista 2:4 och del av Akalla 4:1 i Kista med Fastighetsaktiebolaget Kista Alléväg m.fl., projekt Odde
Hemställan från exploateringsnämnden
Genomförandebeslut
KS 2022/1424

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom fastigheterna Odde 1, Kista 2:4 och del av Akalla 4:1, projekt Odde, till en investeringsutgift om 507,8 mnkr, investeringsinkomst om 23,7 mnkr samt en försäljningsinkomst om 628,6 mnkr.
2. Utgifterna för 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.
3. Försäljning av mark inom fastigheterna Odde 1, Kista 2:4 och del av Akalla 4:1 med en preliminär köpeskilling om cirka 628,6 mnkr godkänns och exploateringsnämnden medges rätt att träffa överenskommelse om exploatering i enlighet med bilaga till utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder, kontor m.m. inom fastigheterna Odde 1, Kista 2:4 och del av Akalla 4:1 i Kista med Fastighetsaktiebolaget Kista Alléväg m.fl., projekt Odde.

Kommunstyrelsens utlåtande dnr KS 2022/1424 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtandet dnr KS 2022/734.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 13**Inrättande av en ny förskolenämnd**

Uppdrag från budget

KS 2022/1209

Beslut

1. En ny förskolenämnd inrättas från och med 1 mars 2023.
2. Reglemente för förskolenämnden enligt bilaga 1 till utlåtandet godkänns.
3. Ändring av reglemente för utbildningsnämnden enligt bilaga 2 till utlåtandet godkänns.
4. Förskolenämndens ledamöter och ersättare erhåller årsarvode och sammanträdesarvode i enlighet med vad som sägs i utlåtandet.
5. Arkivansvar för de delar av utbildningsnämnden som rör förskola överförs till den nya förskolenämnden i enlighet med Arkivregler för Stockholms stad.
6. Kommunstyrelsen ska verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet.
7. Utbildningsnämnden ska verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet.
8. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inrättande av en ny förskolenämnd.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Mattsson (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag i kommunstyrelsen.

Åsa Nilsson Söderström (L) och Michaela Hollis (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag i kommunstyrelsen om att återremittera ärendet.

Ismail Ali (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag i kommunstyrelsen om att återremittera ärendet.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslagen om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras idag. Ordföranden ställer därefter Moderaternas förslag mot kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 14**Instruktion för kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott och kommunstyrelsens personal- och jämställdhetsutskott samt upphävande av instruktioner för kommunstyrelsens ekonomiutskott, trygghetsutskott samt integrationsutskott**

KS 2023/87

Beslut

1. Instruktion för kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott, bilaga 1 till utlåtandet, godkänns.
2. Instruktion för kommunstyrelsens personal- och jämställdhetsutskott, bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.
3. Delegation som i budget och andra styrdokument getts till kommunstyrelsens ekonomiutskott överförs till kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott.
4. Instruktionerna för kommunstyrelsens ekonomiutskott (Kfs 2021:02), kommunstyrelsens integrationsutskott (Kfs 2021:03) och kommunstyrelsens trygghetsutskott (Kfs 2021:04) upphör att gälla.
5. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Instruktion för kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott och kommunstyrelsens personal- och jämställdhetsutskott samt upphävande av instruktioner för kommunstyrelsens ekonomiutskott, trygghetsutskott samt integrationsutskott.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wangård (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Fjellner (M) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15**Tilläggsavtal med Fastighetspartner Bromma AB inom fastigheterna Ulvsunda 1:1 och Riksby 1:13 i Riksby - Reviderat inriktningsbeslut för Brommaprogrammet (Riksby)**

Hemställan från exploateringsnämnden
KS 2022/1420

Beslut

1. Reviderad inriktning för Brommaprogrammet (Riksby) godkänns.
2. Exploateringsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för exploatering i Riksby för projekt Brommaprogrammet (Riksby) till en investeringsutgift upp till 235 mnkr, som underlag för kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna för år 2023 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2024.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Tilläggsavtal med Fastighetspartner Bromma AB inom fastigheterna Ulvsunda 1:1 och Riksby 1:13 i Riksby - Reviderat inriktningsbeslut för Brommaprogrammet (Riksby).

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Österberg (S) och André Nilsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet. Om ärendet inte återremitteras föreslås att kommunfullmäktige beslutar att avslå ärendet.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras idag. Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens

förslag mot Sverigedemokraternas förslag om att avslå ärendet och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16**Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun - Utvidgat alkoholförbud för parkområdena på västra Södermalm (Tantolunden och Drakenbergsparken)**

Förslag från Södermalms stadsdelsnämnd

KS 2022/953

Beslut

1. Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, i enlighet med Södermalms stadsdelsnämnds förslag och bilaga till utlåtandet, godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun - Utvidgat alkoholförbud för parkområdena på västra Södermalm (Tantolunden och Drakenbergsparken).

I debatten yttrar sig, se bilaga 2 .

Förslag till beslut

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Ändring av presidierna i stadsdelsnämnderna och revidering av Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag**

Val av andre vice ordförande i stadsdelsnämnderna

Uppdrag från budget

KS 2022/1230

Beslut

1. Stadsdelsnämndernas presidium ska bestå av en ordförande, en 1:e vice ordförande och en 2:e vice ordförande.
2. Revidering av reglemente med allmänna bestämmelser för Stockholms stads nämnder godkänns enligt bilaga 1 till detta utlåtande.
3. Arvode för 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande i stadsdelsnämnderna bestäms enligt vad som sägs i detta utlåtande.
4. Arvode för ordförande och vice ordförande i stadsdelsnämndernas sociala delegation bestäms enligt vad som sägs i detta utlåtande.
5. Val förrättas för att bland ledamöterna i respektive stadsdelsnämnd utse 2:e vice ordförande enligt bilaga 2 till utlåtandet.
6. Ändringarna gäller från och med den 1 mars 2023.
7. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändring av presidierna i stadsdelsnämnderna och revidering av Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Linnea Vinge (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Jonas Naddebo (C), Nike Örbrink (KD), Björn Ljung (L) och Christofer Fjellner (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18

Inriktningsbeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder i Bromstensgluggen, inom del av fastigheten Bromsten 9:2, Bromsten

KS 2022/1114

Beslut

Inriktningen för AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder i Bromstensgluggen, inom del av fastigheten Bromsten 9:2, Bromsten med en investeringsutgift om 462 mnkr, godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder i Bromstensgluggen, inom del av fastigheten Bromsten 9:2, Bromsten.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19

Interpellation av Linnéa Vinge (SD) till förskole, - barn- och fritidsborgarrådet Alexandra Mattson Åkerström (V) om att ställa högre krav på språkkunskaper hos förskolepersonal

KS 2023/223

Beslut

1. Interpellationen får ställas.
2. Interpellationen bordläggs.

§ 20 Nyväckta motioner

Följande motioner väcktes under perioden 31 januari och 20 februari 2023:

1. Motion av Gabriel Kroon (SD) om Utred kriminaliteten på stadens fritidsgårdar. Rotel VIII. Dnr KS 2023/247
2. Motion av Linnea Vinge (SD) om att ta principiell ställning mot könsselektade simbassänger. Rotel II. Dnr KS 2023/251
3. Motion av Gabriel Kroon (SD) om Stockholm ska åter bli medlemmar i Connect Sweden. Rotel I. Dnr KS 2023/252
4. Motion av Gabriel Kroon och Linnea Vinge (båda SD) om En tydligare digital kommunikation av Stockholms föreningsutbud. Rotel I. Dnr KS 2023/253
5. Motion av Karin Ernlund och Ismail Ali (båda C) om att utveckla Knutby bollplan. Rotel II. Dnr KS 2023/257
6. Motion av Kristin Jacobsson (C) om Kriget i Ukraina visar att beredskapen i Stockholm måste bli bättre. Rotel I. Dnr KS 2023/258

§ 21
Mötet avslutas

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle		S	17:05	21:05
77	Brinck, Cecilia		M	16:24	21:05
47	Stenudd, Sara		V	16:46	21:05
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	17:55	21:05
105	Ali Hassan, Shamso		V	16:31	21:05
42	Ali, Ismail		C	17:58	21:05
102	Aranda de Gutiérrez, Norma		S	16:38	21:05
92	Armstad, Stian		S	17:03	21:05
89	Badeli, Aida		MP	18:04	21:03
96	Bengtsson, Frida		S	16:32	21:05
23	Bjuggren, Emilia	Snis Sigtryggsson, Bjarne	S	17:13	21:05
8	Boucher, Torun		V	16:59	21:03
58	Carlsson Hallberg, Ewa	Hansson, Curre	S	16:23	21:05
94	Carlsson, Alma		S	16:29	21:05
13	Cederschiöld, Anna		M	17:40	21:05
80	Edin, Anders		SD	16:29	21:05
53	Edlund, Ingela		S	16:32	21:03
40	Elfvén, Anne-Lie		L	17:50	21:03
67	Elmlund, Annika		M	17:07	21:05
20	Ernlund, Karin		C	17:05	21:05
95	Finnveden, Felix	Ödebrink, Annika	S	17:50	21:05
14	Forslund, Maurice	Valier, Mikael	KD	17:46	21:05
69	Friberg, Annika	Sakala, Aleks	M	17:34	20:57
12	Granswed Baat, Sophia		M	18:00	21:05
103	Güler, Esme	Sinisalo, Carolina	S	16:22	21:05
52	Göransson, Anders		S	18:00	21:03
51	Hansson, Martin		MP	16:29	21:03
4	Hedin, Andrea		M	16:58	21:05
66	Hedrup, Tom		M	18:05	21:03
61	Heinonen, Johan		S	16:21	21:05
34	Hellström, Anette		M	17:19	21:05
37	Hollis, Michaela		KD	17:54	21:05
107	Holm, Jens		V	17:42	21:05
70	Hökmark, Christoffer		M	16:22	21:05
43	Ibrahim, Ashna		C	17:34	21:05
46	Jacobsson, Kristin		C	16:59	21:05
30	Jama, Hassan		V	16:50	20:51
88	Jama, Mansur		MP	17:34	21:05
31	Johansson, Tobias		V	17:43	21:05
39	Jonlund, Rasmus	Nilsson, André	L	17:02	21:05

Kommunfullmäktige 2023-02-20

79	Juntunen, Tapani		SD	16:30	21:05	Sida 31 (105)
18	Jönsson, Jan	Wistrand, Hanna	L	17:25	21:05	
101	Kazinic, Elvir		S	17:02	21:05	
62	Kratz, Tina		V	16:53	21:05	
86	Kroon, Gabriel		SD	16:25	21:05	
81	Kroon, Julian		SD	18:00	21:05	
104	Körhan, Özlem		V	17:47	21:05	
36	Lennaárd, Fritz		M	17:58	21:05	
99	Lind, Andreas		S	16:32	21:05	
7	Lindblom, Clara		V	17:40	21:05	
71	Lindström, Therese		M	16:38	21:05	
45	Linusson, Svante		C	17:23	20:55	
16	Ljung, Björn		L	17:29	21:05	
64	Ljuslin, Maria		V	17:13	21:05	
97	Lorentzi, Ulrika		S	16:31	20:56	
11	Lutz, Kristina		M	17:17	21:05	
9	Mattsson, Alexandra		V	16:54	21:05	
63	Mjörnberg, Robert		V	17:36	21:05	
38	Modig, Aron		KD	17:56	21:05	
28	Mohammed, Rashid	Herrström, Cecilia	V	16:50	21:05	
29	Mustonen, Maria		V	17:46	21:05	
19	Naddebo, Jonas		C	17:01	21:05	
41	Nilsson Söderström, Åsa		L	16:21	21:05	
32	Nilsson, Johan		M	16:23	21:05	
10	Nilsson, Jonas		M	17:55	21:05	
44	Nyberg, Claes		C	17:57	21:03	
87	Obermüller, Cecilia		MP	17:42	21:05	
24	Ojanne, Alexander		S	16:21	21:05	
33	Paccamonti, Johan		M	17:55	21:05	
100	Palm, Ulrika		S	17:10	21:03	
98	Piazzolla, Catharina		S	16:36	21:03	
93	Rashid, Sona		S	16:41	21:05	
60	Renlund, Emmelie	Lindgren, Jimmy	S	16:37	21:05	
91	Risberg, Eva		S	16:23	21:05	
72	Rosencrantz, Per		M	16:56	21:05	
90	Runsten, Magnus	Berglund, Mats	MP	17:58	21:05	
83	Salnikov, Sergej		SD	17:22	21:05	
27	Salvo, Maria-Elsa		S	16:36	21:03	
65	Sharaf Abdi, Ahmed		V	17:17	21:03	
54	Sjöberg, Ulla		S	16:21	21:02	
35	Sjölander, Henrik		M	17:24	21:03	
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel		L	16:58	21:05	

Kommunfullmäktige 2023-02-20

57	Stavling, Margareta		S	16:23	21:05	Sida 32 (105)
50	Strömgren, Lars		MP	17:37	21:05	
106	Svanfeldt Obligado, Marcus		V	16:34	21:05	
84	Söderström, Leif		SD	16:21	21:05	
75	Tufvesson, Christina		L	16:21	21:03	
22	Valeskog, Jan		S	17:51	21:03	
26	Vikman, Arvid	Pettersson, Fredrik	S	16:21	21:05	
85	Vinge, Linnéa		SD	16:25	21:05	
55	Walther, Ulf		S	17:36	21:05	
21	Wanngård, Karin		S	16:59	21:03	
82	Wassermann, Emelie		SD	17:07	21:05	
5	Wedin, Dennis		M	16:41	21:05	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann		M	17:04	21:05	
73	Werner, Hanna		M	16:33	21:05	
78	Åkerlund, Liliane		SD	17:04	21:05	
15	Örbrink, Nike		KD	16:40	21:05	
25	Österberg, Anders		S	16:24	21:05	
59	Österman, Gustav	Hansson, Bo	S	16:21	21:05	
6	Fjellner, Christofer		M	16:45	21:05	
49	Lindhagen, Åsa		MP	17:59	21:05	

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 20 februari 2023

§ 1 Interpellation av Gabriel Kroon (SD) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om våldsvågen i Stockholm

Anförande nr 1

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

G a b r i e l K r o o n (SD): Under januari månad har Stockholm mötts av en svår våldsvåg. Näst intill dagliga rapporter har kommit in om skjutningar, kidnappningar och sprängningar, och inget område i vår stad har varit skonat från det allvarliga gängkrig som härjat.

Samtidigt har vi bevittnat hur statens våldsmonopol har satts ur spel. Stockholmarna har känt sig maktlösa när de gängkriminella getts möjlighet att härja fritt i vår stad. Var fanns polisen, och varför var de kriminella inte avlyssnade, punktmarkerade eller lagförda? Det är uppenbart att rättsväsendet är i ett katastrofalt skick efter den socialdemokratiska regeringstiden.

Nu är stafettpinnen överlämnad, men de nationella nedprioriteringarna av polisväsendet märks även tydligt i Stockholms stad, där vår region har tappat nästan 50 poliser jämfört med för sju år sedan. Samtidigt är kommunens roll i det här läget ytterst viktig när det gäller att täcka upp för de brister vi ser nationellt. Bättre belysning är såklart ett viktigt verktyg liksom socialtjänsten och trimning av buskar, men det är ju mjuka åtgärder som knappast kommer att kunna fungera direkt och preventivt på plats. Vi kan såklart inte inrätta vår egen poliskår; det är självklart. Men vi har några tuffa åtgärder som vi faktiskt kan ta till, och en av de tuffaste åtgärderna som vi har haft, men som borgarrådet nu har nedmonterat, är våra ordningsvakter som både är tränade och utbildade för att rycka in och vara polisens ögon och öron ute på fältet.

Den här interpellationen skrevs eftersom ordningsvakterna har demonterats och trygghetsåtgärder lyst med sin frånvaro just i samband med att vi hade en av de värsta våldsvågorna någonsin i Stockholms stad. Mina frågor till borgarrådet handlade egentligen om hur han avser att ta sitt ansvar i Stockholms stad. Hur ska vi säkerställa att Stockholm kan vara en trygg, säker och välfungerande stad för alla, inte minst i ljuset av den grova våldsvågen?

Anförande nr 3

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Jag vill börja med att säga att jag delar interpellantens avsky för våldsvåg som sköljde över Stockholm under januari. Våra tankar är hos alla anhöriga och hos alla stockholmare som känner oro.

Jag vill också passa på att hylla polisen. Polisen i Stockholm har gjort ett gediget arbete och både agerat trygghetsskapande och fått bort många kriminella från våra gator. Jag

vill även rikta ett tack till berörda stadsdelsförvaltningar. De har utifrån olika situationer och i dialog med polisen i det akuta läget jobbat med trygghetsinsatser med allt från fältassistenter, trygghetsvårdar, Ungdomsjouren och vuxenuppsökarna till sociala aktiviteter och samtalsstöd med krisstödjare.

Det lokala trygghetsarbetet har fungerat bra i det akuta läget. Man har jobbat enligt den relativt nya plan, eller checklista, som togs fram under den förra mandatperioden för att hantera skjutningar och sprängningar. Det är inte lätt att veta hur ett beslut kommer att te sig i verkligheten, men nu vet vi att det fungerar.

Det är dock inte bara polisen i Stockholm som ska ha en eloge utan också Polismyndigheten i stort som sände, och fortfarande sänder, poliser till Stockholm just för att råda bot på den polisbrist vi har i Stockholm. Det är en fundamental polisbrist som varje rikspolitiker borde ha som högsta, eller åtminstone hög, prioritet att lösa just nu.

Polisens uppgift är att gripa och utreda de skyldiga. Stadens uppgift är att arbeta brottsförebyggande för att se till att det inte nyrekryteras till gängen när skor står tomma tack vare polisens effektivitet. Det är på det brottsförebyggande arbetet som stadens budget fokuserar. Under 2023 handlar det om att vi ska öka det uppsökande arbetet. Vi ska ha en effektivare avhopparverksamhet, och vi ska göra insatser för att stärka föräldrarna i deras föräldraskap.

Interpellanten tar också upp polisbristen och lägger en stor skuld på den föregående socialdemokratiska regeringen. Jag skulle vilja fördela det ansvaret och bredda den problematiken lite grann, för det stora problemet vi ser är ju de neddragningar i polisutbildningen som skedde under regeringen Reinfeldt och Moderaterna. Detta har bäddat för den brist vi ser i dag, och återuppbyggnaden av Polishögskolan har tagit tid. Lägg därtill den stora problematik vi har med utflyttning av poliser från Stockholm på grund av bostadsbrist och dyra levnadsomkostnader.

Jag är helt övertygad om att vi kan göra bättre i Stockholm, och vi ska göra bättre. Jag tycker att vår budget för 2023 visar att vi tar det här på allvar och jobbar mer brottsförebyggande.

Anförande nr 4

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är många som ska ha en ordentlig eloge för arbetet med ett tryggt Stockholm, som poliser och ordningsvakter. Men Socialdemokraterna ska inte ha någon eloge.

Efter åtta år med Socialdemokraterna vid regeringsmakten har vi färre poliser. Efter åtta månader med Socialdemokraterna vid makten i Stockholm har vi färre ordningsvakter. Det är otroligt anmärkningsvärt, och det ökar inte tryggheten på det sätt vi förväntar oss i Stockholms stad.

En av mina frågor till borgarrådet var också om det evidensbaserade arbetet, eftersom vi alla vet att det både finns det som är bra och dåligt i de sociala insatser som görs av Stockholms stad. Det finns insatser som har stöd i forskning och i verkligheten, insatser som helt enkelt är best practice. Det innebär att de fungerar när man utför dem. Så finns det andra insatser som vi inte har någon aning om hur de fungerar i

En sådan insats som ni satsar mycket pengar på är fältassistenterna. Den frågan har vi debatterat tidigare, och jag kommer att ta upp den igen, för det är ett sådant förskräckligt exempel på hur ni lägger pengar på insatser som helt saknar vetenskapligt stöd. Samtidigt drar ni ned pengar på ordningsvakterna. Tre av fyra ordningsvakter har fått sluta eller kommer att få sluta, och samtidigt satsar ni på fältassistenterna som knappast kommer att skapa trygghet när vi har den grova gängkriminaliteten i samhället. Såklart är ordningsvakter också ett mycket begränsat verktyg, men det är åtminstone en eller ofta flera tränade individer som kan vara på plats i centrum och skapa trygghet och som kan gripa in när det behövs.

Borgarrådet kommer säkert också att anföra att man har satsat pengar på stadsdelsnämnderna. Stadsdelsnämndernas satsning har också varit i stort sett obegränsad hittills. Jag har själv suttit i en stadsdelsnämnd de senaste månaderna och kan se att de pengar som man har fått har gått till att trimma buskar och uppföra muralmålningar i tunnlar. Det är åtgärder som säkert är jättebra för att skapa trivsel i området. Men sådana åtgärder fungerar över huvud taget inte förebyggande mot gängkriminaliteten eller för att säkerställa en ordentlig trygghet där det behövs som mest.

Jag tycker att det är mycket oroande att kommunstyret i Stockholms stad inte tar den här frågan på allvar. Man borde agera förebyggande, jobba med ordningsvakter och framför allt jobba med evidensbaserade metoder och inte bara med metoder och arbetssätt som ”känns” bra men som egentligen inte har följts upp i verkligheten.

Anförande nr 5

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Jag skulle vilja vända mig emot beskrivningen att trygghetsatsningen används till att klippa buskar ute i våra stadsdelar. Vi ser nu när verksamhetsplanerna tas runt om i Stockholms olika stadsdelar vad pengarna faktiskt går till. I Skarpnäck satsar man stort på ett fältbelagt socialt arbete, något som tidigare helt har saknats där ute. I Enskede-Årsta-Vantör anställer man fler fältassistenter. I Farsta utökar man hembesöksprogrammen. I Hässelby-Vällingby lägger man fokus på öppna drogsener. På Södermalm tar man ett samlat grepp kring Tantolunden och Drakenbergsparken och den problematik man haft där. Dessa trygghetsatsningar gör skillnad.

För att gå tillbaka det här med beprövad vetenskap och evidens är det en sådan fråga som vi har debatterat många gånger, Gabriel, och jag uppskattar att du tar upp det. Det är angeläget även för mig att vi ska jobba evidensbaserat och enligt beprövad erfarenhet. Det ska vi alltid göra. Problemet är att det inte finns någon forskning. Jag ska också säga att det heller inte finns någon forskning som säger att fältassistenter är dåliga. När vi har problem i ett område och sätter in många sociala insatser är det väldigt svårt för forskningen och akademien att ta reda på vad det är som har gett effekt. Vad är det som gjort att brottsligheten har gått ned? Det är oftast en palett av många olika insatser.

Jag välkomnar all forskning på det här området, och vi för också en dialog med akademien om att vi vill ha mer forskning på det här. Jag har tidigare tagit upp exemplet med de sociala insatsgrupperna som vi har väldigt god och beprövad erfarenhet av.

Det har vi nu satt akademien på att utvärdera, och de kommer att ge oss lite förhandsinformation om att de nog inte kommer att kunna få fram ett resultat som säger att det är bra eller dåligt. Sida 36 (105)

Vi välkomnar alltså all forskning på det sociala området, och jag tar gärna den här debatten fler gånger. Jag tror att det är viktigt att vi gör det, så därför är det bra att Gabriel Kroon gång på gång lyfter frågan. Kanske är det någon gång någon forskare som lystrar till och tänker att det där skulle jag vilja ta tag i. Därför är det en mycket välkommen interpellation.

När det gäller ordningsvakterna är det så att vi ska ha ordningsvakter i den här staden. Vi lägger 30 miljoner på ordningsvakter, men vi ska inte kompensera polisbristen med ordningsvakter. Det är inte rättvist vare sig mot allmänheten, mot ordningsvakterna eller mot polisen. Vi ska ha ordningsvakter där det behövs, och i övrigt måste regeringsmakten och varenda rikspolitiker jobba för att Stockholm ska få fler poliser. Vi måste jobba för att vi ska få fler bostäder som poliser har råd att bo i. Det måste vara lättare att leva i Stockholm med en polislön.

Anförande nr 6

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag vill börja med att understryka att jag är väldigt glad över att borgarrådet tar vikten av forskning och evidensbaserat arbete på allvar och strävar efter att få fler utvärderingar kring våra metoder. Sedan är det synd att ni inför metoder som ni inte har några belegg för att de fungerar. Jag tycker att det är tråkigt att man inte utvärderar först. I fallet med fältassistenter satsar ni ytterligare 30 miljoner kronor i olika former, och jag tycker att det är synd att man satsar utan att veta att det fungerar.

När det kommer till polisbristen hoppas jag verkligen att den här regeringen kommer att göra ett bättre jobb än vad den förra gjorde, och jag tror att de kommer att klara av det också. Vi i Stockholms stad kan såklart hjälpa till genom att, som borgarrådet är inne på, tillsäkra bostadssituationen för poliserna. Därför har vi sverigedemokrater föreslagit att man ska utreda förtur för poliser i den kommunala bostadskön, något som kan vara ett väldigt effektivt verktyg för att en nyinflyttad polis snabbt ska komma in på bostadsmarknaden i Stockholms stad. Det förslaget har jag inte sett i er budget, och jag hoppas väl att ni kanske kan ta lite inspiration och kopiera det. Ni kanske till och med kan säga att det är ert förslag – det är okej, för det viktiga i slutet av dagen är att vi får så många poliser som möjligt i vår kommun.

Jag hoppas verkligen att ni tar ett omtag kring ordningsvakterna och även säkerställer att ni har en tydlig central styrning i Stockholms stad så att ni inte bara delegerar ut allt ansvar till stadsdelsnämnderna och skyller på dem när de fallerar eller inte gör sitt arbete tillräckligt väl, eller att de i sin tur kan skylla ifrån sig på den centrala ledningen som inte gett dem de rätta förutsättningarna. Vi behöver inte mer byråkrati i vår stad just nu, utan vi behöver konkreta pengar som går till åtgärder som ger effekt här och nu i väntan på att staten ska ta sitt ansvar och tillsäkra att vi har poliser, häktesplatser och ett rättsväsen som duger så att inte Stockholms stad måste ta våra egna skattemedel och upprätthålla tryggheten. För det är det vi tvingas göra nu. Vi måste upprätthålla tryggheten, vilket egentligen är statens ansvar, och betala dubbelt för den när staten misslyckas med sitt mest grundläggande uppdrag, eftersom stockholmarna betalar in både till den statliga och till den kommunala skatten.

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Det är klart att vi samlar stadsdelsnämnderna och följer det arbete som de gör väldigt noggrant. Det är också därför jag kunde redogöra för alla de här satsningarna som inte bara handlar om fältassistenter utan också om hembesöksprogram, arbete mot öppna drogscener och i vissa områden också trygghetsproblem i den fysiska miljön. Där avsätter vi också 100 miljoner i trygghetsinvesteringar årligen som man kan äska från trygghetsfonden. Det kan handla om allt ifrån vägbommar till belysning och slyröjning – där kommer kanske buskarna in. Det finns alltså en massa saker som man kan äska medel för när det gäller den fysiska tryggheten.

Sedan är det också så att våra resurser är begränsade. Gabriel Kroon och hans parti sitter visserligen inte i regeringen, men ni bär ansvar för att den sitter vid makten, och den budget som ni har varit med och förhandlat fram ger alldeles för lite medel till kommuner och regioner i statsbidrag. Enligt SKR har vi ett behov på ungefär 20–30 miljarder under 2023. Vi får 6 miljarder att dela på. Det är klart att det kommer att få effekter i den kommunala verksamheten. Det är klart att det kommer att leda till att vi kommer att behöva prioritera.

Nu har vi sett uttalanden i medierna de senaste dagarna om att man tycker att det är bra satsningar som det rödgröna styret gör, men man skulle också vilja ha ordningsvakter. Detta rimmar väldigt illa med de ekonomiska förutsättningar som regeringen ger oss.

Jag vill tacka för en bra debatt!

Anförande nr 8

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Tack, borgarrådet, för svaret! Vi är tillbaka på ordningsvakterna, och jag har ställt den här interpellationen till borgarrådet just med anledning av att antalet ordningsvakter i Stockholm väldigt hastigt minskas brutalt när tre fjärdedelar får sluta med kort varsel.

Först och främst och för att vara tydlig här i debatten är det precis som jag skriver i interpellationen så att ordningsvakter är *ett* av flera sätt att skapa trygga stadsdelar. Ordningsvakter ska inte ställas mot ett gott förebyggande och socialt arbete. Nu är det dock ordningsvakterna som jag intresserar mig för och ställer frågor om, eftersom de minskar i antal så snabbt och kraftfullt.

Ordningsvakter kan inte ersätta det förebyggande arbetet, och ordningsvakter kan inte ersätta poliser. Jag är helt överens med borgarrådet i den frågan efter att ha läst borgarrådets svar. Men ordningsvakter kan ersätta otryggheten på en offentlig plats och ge ökad trygghet där. Ordningsvakter kan stävja bråk, stöld, droghandel eller vad det nu må vara. Ordningsvakter har också gjort att fler känner sig trygga i Stockholm.

Borgarrådet refererar till en utvärdering av Stockholms ordningsvakter som staden har låtit Malmö Universitet göra. Det går såklart att tolka den här undersökningen lite som man vill eller på olika sätt, men jag tycker att ett tydligt utfall i alla fall är att i genomsnitt ungefär 75 procent av stockholmarna upplever att ordningsvakterna har ökat tryggheten i de områden där de har haft förordnanden. Det tycker jag är jätteviktigt – 75 procent av stockholmarna känner sig tryggare med ordningsvakter. Det måste väl vara värt någonting?

Mina frågor i interpellationen handlar emellertid om hur de rödgröna partierna inte bara minskar antalet ordningsvakter utan också trixar med siffrorna. Ni sa under hösten 2022 att de pengar som minskningen av antalet ordningsvakter innebär – borgarrådet sa alldeles nyss att det var 70 miljoner kronor – skulle skickas ut till stadsdelsnämnderna så att stadsdelsnämnderna skulle kunna prioritera sitt trygghetsarbete själva och kanske ha ordningsvakter, fältassistenter och så vidare.

Det låter kanske som en god tanke, men pengarna har inte kommit fram. I stadsdelsnämndernas budget finns inte de här pengarna destinerade, utan de har smetats ut över hela stadsdelarnas budget. Pengarna finns i äldreomsorgen, barnomsorgen och allt möjligt. Det är jätteviktiga områden att lägga pengar på, och ni var väl tvungna att göra så här för att få ihop schablonen, men det innebär också att om man vill anställa ordningsvakter i en stadsdel så måste man skära på förskolan eller äldreomsorgen.

En av de frågor jag vill ställa till borgarrådet är därför: Var är pengarna? Var är pengarna som stadsdelsnämnderna skulle kunna anställa ordningsvakter för om man vill? Tycker ni att det här är ett sjyst sätt att trixa med pengarna?

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Vi ska ha ordningsvakter där det behövs, men de kan inte ta över polisens och statens uppgift. Vi vill prioritera resurser ut till stadsdelarna och till det förebyggande arbetet. Vi ger stadsdelarna större rådighet att bestämma över vilka trygghetsinsatser som behöver göras.

Genom att ge större muskler till stadsdelarna kan trygghetsarbetet få en större lokal förankring och insatser som är anpassade just efter det egna behovet. Det här är inga pengar som försvinner. Jag tycker att det syns ganska tydligt, för när verksamhetsplanerna runt om i Stockholms stadsdelar nu antas ser vi också resultaten, något som jag var inne på i den tidigare interpellationsdebatten med Gabriel Kroon.

I Skarpnäck satsas det stort på fältförlagt socialt arbete, något som tidigare har saknats mer eller mindre helt och hållet i den stadsdelen. I Enskede-Årsta-Vantör anställer man fler fältassistenter. I Farsta utökas hembesöksprogrammet, något som Moderaterna inte budgeterade för inför 2023 men som man ändå så sent som i förra veckan var ute och krävde i Dagens Nyheter. På Södermalm tar man ett samlat grepp kring Tantolunden och Drakenbergsparken och den oro som många som vistas där har känt, och i Hässelby-Vällingby lägger man ett stort fokus på de öppna drogscenerna.

Jag är övertygad om att stadens ökade fokus på lokalt trygghetsarbete kommer att bära frukt och att utvecklingen i Stockholm går att vända. Jag kan också konstatera att det finns ett brett stöd för att stärka det förebyggande arbetet i stadsdelarna. Alla partier utom Sverigedemokraterna och Moderaterna har accepterat denna satsning. Stockholm har ett viktigt uppdrag att arbeta för att inga unga rekryteras till gängen och organiserad brottslighet. Det förebyggande arbetet och insatser för att fånga upp unga i riskzonen är centralt för att skapa trygghet på lång sikt. Nu får stadsdelarna över 130 miljoner för att arbeta förebyggande. Det är inte bara de 70 miljonerna från ordningsvakterna, utan det är också en stor del av den skatteprognos som vi fick presenterad för oss.

Och ordningsvakterna då? Vad Stockholm framför allt behöver är fler poliser och mer förebyggande arbete. Ordningsvakter kan inte kompensera för polisbristen. Vi ska som sagt ha ordningsvakter där sådana behövs, och vi har en budget på 30 miljoner för ändamålet. Men vi kan inte fortsätta att sända en signal till rikspolitiken om att vi kompenserar polisbristen med ordningsvakter. Det funkar inte. Neddragningen på polisutbildningen senast Moderaterna och Fredrik Reinfeldt styrde landet har tyvärr bäddat för den brist vi ser i dag, och återuppbyggnaden av Polishögskolan har tagit tid. Därtill kan vi lägga den stora utflyttningen av poliser från Stockholm till andra delar av landet, ofta på grund av bostadsbrist orsakad av låg byggtakt och ombildning av befintliga hyreslägenheter.

Jag är övertygad om att Stockholm kan bättre, och jag tycker att vår budget och våra ambitioner visar det.

Anförande nr 11

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Jag blir lite konfunderad. På slutet kom det fram alla möjliga orsaker till otryggheten. Det var inte bara polisbristen utan hyresrätter som omvandlats och allt möjligt. Det här är ju ett tecken på att ni försöker dribbla bort ert ansvar i fråga om ordningsvakterna genom att skylla på en massa andra saker, som polisbristen eller att Moderaterna skulle vara ointresserade av sociala och förebyggande insatser, vilket vi inte alls är. Det är bara att titta på den förra

mandatperioden där vi ökade driftsbudgeten med ungefär 450 miljoner kronor på trygghetsområdet. Sida 40 (105)

Men det är inte det som jag vill prata om och ställa frågor om, utan jag är intresserad av ordningsvakterna och den akuta situationen i Stockholm just nu. Det handlar om den osedvanligt fascinerande dåliga tajmingen: att mitt bland gängvåld, droghandel och stök göra sig av med omkring 120 ordningsvakter som lärt känna Stockholm och som skapar trygghet för stockholmarna. Man tar bort dessa, och därmed ökar otryggheten i det offentliga rummet. Det är det som jag inte kan förstå mig på.

Borgarrådet nämner ett antal exempel på förebyggande socialt arbete som vi tycker är jättebra. Vi stöder detta och ställer upp på det. Men det är ju insatser vi kan skörda frukterna av om ett år, tre år, fem år eller kanske tio år. Hur hjälper det till i kväll eller i helgen? Hur hjälper det den som inte vågar vänta på bussen vid Spånga station? Hur hjälper det barnen som blir ofredade av stökiga ungdomar i Fruängens centrum? Det hjälper inte alls, så vi behöver ordningsvakter nu!

Jag vet förstås att inte all brottslighet minskar för att vi har ordningsvakter. Till exempel droghandeln flyttar kanske på sig till en mer avlägsen plats, men det kan vara gott nog så att exempelvis barnen inte störs av det när de ska gå hem från skolan.

Borgarrådet har fortfarande inte svarat på frågan om pengarna. Han nämnde dem och sa att de fanns där, men pengarna går inte att hitta om man sitter ute i en stadsdel. Jag har själv frågat den stadsdel där jag är vice ordförande: Var är vår andel av de 70 miljoner som ströps inifrån stadshuset? De finns inte ute i stadsdelen! Det finns inga extra pengar att använda. Om stadsdelen skulle vilja hyra in egna ordningsvakter eller utöka antalet fältassistenter måste man ta pengar från förskola, äldreomsorg eller andra verksamhetsområden, eftersom de här 70 miljonerna är utnyttjade över alla verksamhetsområden i alla stadsdelar.

Det är det jag har ställt frågan om. Tycker ni att detta är ett rimligt arbetssätt? Tycker ni inte att det vore rimligt att behålla ordningsvakterna ett tag till och låta det förebyggande arbetet bära frukt så att vi kan se effekterna av det och sedan, såklart, fasa ut ordningsvakterna? Mitt i den kris som råder nu tycker jag att det är fullständigt vansinnigt att ta bort dem. Det är skamligt, och det är ett svek mot stockholmarna.

Anförande nr 12

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Det jag sa om bostadsbrist är ingenting som jag själv har hittat på, utan det är Polisförbundet som säger att det här är en anledning till att det är svårt att få poliser att stanna i Stockholm. Jag har själv släktingar som är poliser och som har arbetat i Stockholm, men de har valt att flytta härifrån eftersom man kan leva så mycket bättre och bo mycket större, till exempel i en villa i Strängnäs eller Gnesta, för samma peng som du kan bo i en etta i Fruängen. Det är här vi har ett problem.

Det är kul att Johan Nilsson säger att ni stöder det förebyggande arbetet, men det syns ju inte i er budget. Ni har ju valt att *inte* lägga pengar på det här. I den budget som ni lade i december 2022, och som skulle ha gällt för 2023 om ni hade vunnit den voteringen, väljer ju ni i ärlighetens namn att lägga pengarna på ordningsvakter i stället för på det förebyggande arbetet. Det är ju inte så att ni har både och, utan ni har väldigt tydligt valt att satsa på det reaktiva och inte på det förebyggande arbetet. Sedan

välkomnar jag det utspel som Moderaterna gjorde i Dagens Nyheter i veckan om att man skulle göra en satsning på förebyggande arbete. Det vore väl jättebra om vi kommer fram till att det är det som är det viktiga. Att ni lägger, om jag får säga det, så sossiga förslag bådär ju gott för en framtida dialog på det området. Sida 41 (105)

När det gäller ert arbete på det förebyggande området under den förra mandatperioden hade ni *varje år* generella effektiviseringar på stadsdelarna och på välfärden. Ni tog ju pengar från de här områdena i stället för att göra den historiska satsning som vi gör nu, där vi skjuter till 131 miljoner som nycklas ut och som finns där. Jag ska inte påstå att jag är någon stor ekonom, men jag kan läsa en budget. Om vi kan hitta tid kan vi ha en liten grundkurs uppe på roteln så kan vi prata om det där sedan. Det vore fullt välkommet.

Det stora problemet med hur vi ska hantera brottsförebyggande åtgärder och ordningsvakter ställda mot varandra handlar också om att vi inte får det här statsbidraget. Där tycker jag att Moderaterna i Stockholm skulle vara mycket bättre på att ligga på regeringen. Ni har finansministerposten. Ni har statsministerposten. Ni har alla möjligheter att prata om vad det betyder när kommuner och regioner får 6 miljarder att dela på i stället för de 20–30 miljarder som SKR bedömer är det som behövs.

Anförande nr 13

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande! Återigen hamnar vi i en massa andra diskussioner än dem jag har skrivit om i interpellationen och ställt frågor om.

För att kort bemöta borgarrådet säger jag att vi vill ha ett förebyggande socialt arbete. Vi inser att vi behöver kombinera de reaktiva insatserna i form av ordningsvakter och eventuellt väktare med långsiktiga sociala, förebyggande insatser – som vi också gjorde den förra mandatperioden när vi ökade driftkostnaderna med 450 miljoner kronor bland annat genom att förstärka de sociala insatsgrupperna och avhopparverksamheterna. Vi gav också tillskott till stadsdelsnämndernas förebyggande arbete. Vi fortsätter gärna att samarbeta med er kring de här insatserna, för vi vet att det är jätteviktigt.

Men det som jag har ställt frågor om nu och som det kokar ned till är att vi befinner oss i en situation där vi än så länge inte har sjuksatt det förebyggande arbetet. Än mindre bär det frukt eller avkastning, det vill säga vi kan inte se resultatet ännu. Men då dras 120 ordningsvakter in och sägs upp. Det tycker vi är allvarligt och ett svek mot stockholmarna.

Det är också ett svek mot stockholmarna att säga som borgarrådet har sagt i Sveriges Radio i höstas, att pengarna skulle ut till stadsdelsnämnderna när pengarna inte finns där. Sedan säger han att ni satsar pengar på tryggheten, ja – men de här pengarna, de här 70 miljonerna, finns inte utnyttjade. Sitter man ute i stadsdelen och skulle vilja ha ordningsvakter på Spånga station eller Fruängens torg eller Liljeholmstorget så finns det inga pengar att anställa dem för utan att behöva ta från andra verksamheter. Det är vi skeptiska till.

Vi hade gärna sett att vi kunde avveckla ordningsvakterna i Stockholm. Det vore fantastiskt om vi befann oss i en sådan situation. Men det kan vi göra först när vi har sett goda effekter av det förebyggande arbetet.

Jag hade gärna sett ett svar att pengarna fanns eller kommer att finnas någonstans. Vad som har hänt med statsbidrag och så vidare är inte relevant i sammanhanget, för det här är ändå en prioritering och ni har prioriterat att säga upp 120 ordningsvakter. Sida 42 (105)

Anförande nr 14

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Det är klart att det handlar om en prioritering, och den hårda prioriteringen är vi också tvungna att göra på grund av de dåligt uppräknade statsbidragen. Det är klart att hade man delat ut 20 eller 30 miljarder till kommuner och regioner hade vi haft helt andra muskler att kunna bygga ett ännu större förebyggande arbete. Vi hade kunnat lägga ännu mer pengar på välfärden.

Nu har vi dock hamnat i det läget där vi behöver göra tuffa prioriteringar, och det är inte ärligt att som Moderaterna gör stå och säga att ni kombinerar det förebyggande arbetet med ordningsvakter. Ert fokus i den budget som ni hade som förslag till kommunfullmäktige att ta beslut om i december handlade om att satsa på ordningsvakter. Ni hade inga satsningar på det brottsförebyggande arbetet. Tvärtom tyckte ni inte att man skulle lägga fler uppgifter på skolan och socialtjänsten. Det är inte en helt ärlig bild som ges här, för att vara snäll.

Det sägs att ordningsvakter skulle öka tryggheten och att man kan tolka rapporten på olika sätt. Jag tänker att jag låter bli att tolka så kan väl åhörarna och kommunfullmäktiges ledamöter få tolka i stället, för vad som slås fast är att resultaten är väldigt vaga vad gäller boendes mätbara förbättring av trygghet och risken att utsättas för brott. Rapporten slår också fast att man inte ser några förändringar mellan mättillfällen rörande förekomsten av till exempel synlig skadegörelse, berusade individer eller narkotikahandel. Antalet anmälda brott hade alltså inte minskat under den period som man tittade på. Ni drar alltså väldigt stora slutsatser av en rapport som tycks säga att det inte går att mäta om det har gjort någon som helst skillnad.

Vi ska ha ordningsvakter där det behövs, men framför allt har Stockholm en stor brist på poliser. Vi behöver fler poliser, och jag hoppas att alla jobbar för att deras rikspolitiker ska driva på för det i nationella församlingar och i regeringen.

Fråga 1. Fritidsverksamhet på Södermalm

Anförande nr 15

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande, åhörare! Jag hade egentligen velat ställa en fråga till skolborgarrådet, men hon hade tyvärr förhinder. Eftersom Mattsson är ansvarigt borgarråd för barn, kultur och fritid ligger det nära till hands att ställa frågan till henne i stället.

309 barn och deras föräldrar blev bestörta när beskedet kom att Maria Fritidsklubb skulle bli uppsagda och att verksamheten inte längre skulle vara kvar från och med i sommar. Det är dock inte bara MFK som riskerar att vräkas utan även Maria Ungdomsklubb som delar lokalerna. Det är Fryshusets verksamhet som har upphandlats av Södermalms stadsdelsnämnd som har fått signalen att de bara kan vara kvar till den 31 december.

Förklaringarna till varför verksamheterna är uppsagda eller hotas går isär och skapar förvirring. MUK har 250 besökare i veckan, och jag vet att många föräldrar tittar på fullmäktige i kväll. Kan borgarrådet förklara varför dessa välfungerande verksamheter måste sägas upp?

(O r d f ö r a n d e n : Vi måste vänta. Det är en liten aktion uppe på läktaren som tyvärr inte är tillåten. Vi ajournerar oss tills de har satt sig ned.)

Anförande nr 16

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande, fullmäktige! Tack för frågan! Det är precis som Andrea Hedin säger Emilia Bjuggren som är skolborgarråd och ansvarig för fritidshemmen och fritidsklubbarna. Hennes svar skulle därmed ha kunnat bli lite mer uttömmande än vad jag som inte har det ansvaret kan ge.

Jag vet att Fryshuset också bedriver fritidsgård i de här lokalerna på kvällstid. Det jag har fått bekräftat är att verksamheten kan vara kvar trots avslut med aktören när det gäller fritidshemmet. Men jag har tyvärr inga fler detaljer kring själva Mariaskolan och det som har varit kring det eftersom det inte är mitt ansvarsområde, helt enkelt.

Jag får alltså vara en sådan där tråkig politiker, men jag kan dock säga att vi i majoriteten verkligen vill att vi hittar en lösning. Självklart skulle jag som förälder vara jätteorolig över att inte veta hur det blir framöver och så där, men det är vår ambition att det självklart ska gå att hitta en lösning så att vi har en välfungerande fritidsklubb på Mariaskolan framöver.

Anförande nr 17

Borgarrådet H e d i n (M): Jag tror att borgarrådet Mattsson och jag är överens om att nyckeln till en lyckad och uppskattad verksamhet är duktig och engagerad personal. Nu när det bara är sex månader kvar till MFK ska vara uppsagda och mindre än ett år när det gäller MUK – nu säger borgarrådet att de blir kvar, men det är ju inte de signalerna som de har fått – så är det väldigt bråttom. Jag besökte själv verksamheten i förra veckan och såg med egna ögon vilken hög nivå verksamheten har. Mattssons

kollega Emilia Bjuggren har ju uttalat en förhoppning om att det här ska lösa sig, precis som Mattsson också säger nu. Men problemet är ju att det politiken säger och de signaler som verksamheterna uppfattar står långt ifrån varandra. Sida 44 (105)

Därför undrar jag hur den pågående dialogen mellan er borgarråd ser ut för att få till en lösning.

Anförande nr 18

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Vi är helt överens om att vi vill ha engagerade och kompetenta pedagoger som jobbar ute i våra fritidsverksamheter. Det tror jag att de flesta här är överens om.

Mariaskolans fritidsklubbsverksamhet ligger inte inom mitt ansvarsområde, så jag kan tyvärr inte svara på exakta detaljer hur det ser ut framöver, inom sex månader, ett år och så vidare. Självklart vill vi få till en fungerande fritidshems- och fritidsklubbsverksamhet, men frågan bör egentligen ställas till rätt borgarråd så att föräldrar och andra som har tagit sig hit får ett bra svar. Det tycker jag faktiskt.

Anförande nr 19

Borgarrådet H e d i n (M): Jag beklagar också att ansvarigt borgarråd, din kollega, har lämnat förhinder med kort varsel. Jag tror att alla vi som är föräldrar förstår den oro som föräldrar till barn både på MFK och MUK – som borgarrådet Mattsson ansvarar för – känner just nu. Jag hoppas innerligt att majoriteten gör allt som står i er makt för att båda verksamheterna – som ni båda ansvarar för – kan finnas kvar i sina nuvarande former.

Vi behöver de här verksamheterna, och vi hörde alldeles nyss socialborgarrådet tala sig varm om förebyggande arbete. Det här är förebyggande arbete på riktigt, och det som just nu pågår i de här verksamheterna får långtgående konsekvenser för både barn, föräldrar och personal. Kan borgarrådet Mattsson lova att vänstermajoriteten inte kommer att acceptera ett utfall som innebär att nuvarande verksamheter inte får fortsätta att bedriva detta?

Anförande nr 20

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Jag har tilltro till att skolborgarrådet hanterar den här frågan tillsammans med utbildningsförvaltningen på bästa sätt. Jag kan inte ge mer konkreta besked om olika tidsramar och vad som står i eventuella avtal och så, för det har jag helt enkelt inte insyn i. Jag sitter inte heller i utbildningsnämnden, så jag kan inte kräva att få se alla olika turer som har varit.

När det gäller Fryshuset har jag fått bekräftat att de kommer att kunna vara kvar oavsett avslut med den aktör som är på fritidsklubben. Det har jag fått bekräftat.

Fråga 2. Påverkas matkvaliteten i förskolorna av de skenande matpriserna?

Anförande nr 21

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Barn behöver bra och näringsrik mat för att växa och utvecklas optimalt. Enligt Livsmedelsverket är barns förutsättningar för god

hälsa under resten av livet större om de redan från början lär sig att uppskatta hälsosam mat. Att förskolorna serverar en hälsosam, näringsrik och varierad kost är alltså väldigt viktigt för både barnens utveckling och för den framtida folkhälsan. Sida 45 (105)

Samtidigt ökade livsmedelspriserna kraftigt under förra året och fortsätter att öka. Jag undrar därför hur majoriteten säkerställer att detta inte påverkar kvaliteten på maten i stadens förskolor.

Anförande nr 22

Borgarrådet Mattsson (V): Tack för frågan! Vi i den rödgröna majoriteten har ju prioriterat förskolan. Vi har tillfört 400 miljoner kronor till förskoleverksamheten, och utöver det kommer nu ytterligare 100 miljoner i statsbidrag vilket gör att schablonhöjningen i förskolan är den högsta av alla välfärdsverksamheter i år. Det är jag väldigt glad för.

Jag har de senaste månaderna träffat alla stadsdelsnämndernas skolchefer och bland annat ställt frågan kring maten, om man ser att barn kommer mer hungriga och så där. Det finns inga indikationer på det just nu, men det är självklart något som vi måste bevaka framåt.

Sedan tänker jag att det är självklart att inflation och ökade kostnader drabbar alla olika välfärdsverksamheter, precis som det drabbar förskolan, även om just kosten i förskolan står för en väldigt liten del av förskolepengen, 7–10 procent. Men självklart påverkar det möjligheten. Vad vi ser är att den schablonhöjning vi gjort hittills, den högsta, är tillräckligt bra vad det verkar hittills.

Anförande nr 23

Linnéa Vinge (SD): Tack för svaret! Vi har fått uppgifter om att vissa förskolor i staden numera enbart serverar vegetarisk kost. Jag blir lite nyfiken om det är av ekonomiska skäl. Eller hur kommer det sig att det ser ut så?

Undersökningar visar att barn som enbart äter vegetarisk kost ofta väger mindre än jämnåriga barn som äter kött. En förklaring till det är att vegetarisk kost ofta innehåller lite fett, och barnen har svårare att få i sig en del vitaminer och annat. Därför undrar jag hur ni säkerställer att barnen på de här förskolorna också får i sig tillräckligt med fetter och vitaminer.

Jag undrar också om man som förälder har rätt att kräva att ens barn serveras kött, fågel eller fisk i veckorna, för vad jag kan se i stadens matpolicy tycks den bara slå fast att man har rätt till vegetariskt alternativ.

Anförande nr 24

Borgarrådet Mattsson (V): Vi råder över kosten som serveras på våra kommunala förskolor. Vi råder inte över de fristående aktörerna. De kan själva välja vad de vill servera och inte servera.

Det är viktigt att kosten är näringsrik och bra, och vi utgår självklart från att de följer Livsmedelsverkets riktlinjer och den matstrategi som vi alla partier gemensamt har tagit beslut om och så vidare. Det är inte så att alla barn kan äta sig mätta hemma,

särskilt inte i de här tiderna, och då är det viktigare än någonsin att maten håller hög kvalitet enligt de beslut som finns. Sida 46 (105)

Det finns också goda exempel på hur man runt om i stadsdelarna arbetar på innovativa sätt kring kosten, både när det gäller vegetarisk mat och klimatsmart kost i stort. Det finns i dag ingenting som säger att det är enbart vegetarisk kost som måste serveras i våra förskolor. Om man gör det på enskilda förskolor kan man göra det genom att samtidigt följa Livsmedelsverkets riktlinjer och den matstrategi som staden redan har.

Anförande nr 25

Linnéa Vinge (SD): Barn behöver mycket näring, och eftersom barn också äter mindre än vuxna behöver de mer näringstät mat, alltså mat som innehåller mycket näring i förhållande till mängden mat. Det är alltså väldigt viktigt att man inte tummar på detta för att spara pengar. Precis som borgarrådet säger är det väldigt viktigt i tider när många familjer kämpar för att få ihop ekonomin att man ska kunna känna sig trygg med att barnen får i sig bra och näringstät mat i skolan och förskolan.

Jag fick inte riktigt svar på min fråga. Har man som förälder rätt att kräva att ens barn även ska serveras kött, fågel och fisk i veckorna, eller är det bara vegetarisk mat man har rätt till?

Anförande nr 26

Borgarrådet Mattsson (V): Återigen, det vi ser när det gäller maten i förskolan är att förskolan har fått tillskott i årets budget. Det är den högsta schablonhöjningen i hela budgeten, men det är tuffa tider framöver. Vi bevakar frågan framåt.

Det görs olika satsningar runt om i stadsdelarna. Alla utgår från den matstrategi som staden redan har och tillämpar den. Det hade dock inte skadat, tänker jag, om ni vill prioritera upp förskolans personal och maten i förskolan och skolan. Man läser ju om barn som kommer extra hungriga på måndagar och så där, och då hade det inte skadat om ni ringde upp era kollegor i riksdagshuset. Kommunerna har framfört att vi behöver 20–30 miljarder, men vi har bara fått 6 miljarder till kommunerna där välfärden finns.

Om det är så att man känner att vi behöver satsa extra mycket på välfärden och våra barn och unga ute i kommunerna hade det varit välkommet med mer statsbidrag. Där har Linnéa Vinge en direkt ingång, eftersom det är ert parti som förhandlar med regeringen om budgeten.

Fråga 3. Finns det planer på att tillskjuta medel för sfi-undervisning specifikt för flyktingar från Ukraina?

Anförande nr 27

Isabelle Smedberg - Palmqvist (L): Ordförande! På fredag har det gått ett år sedan Ryssland invaderade Ukraina. Miljontals ukrainare är på flykt, och till Sverige har det kommit ungefär 50 000 flyktingar, vilket mättes senast i november. En tredjedel av dem har kommit till Stockholm. Många har fått eller väntar på att få tillfälliga uppehållstillstånd som de har rätt till enligt massflyktsdirektivet.

Barn och ungdomar som kommer hit till Stockholm från Ukraina erbjuds i princip från dag ett plats i skolor och förskolor. Det gör inte deras föräldrar. Många kommuner går nu före och väntar inte in de statliga direktiv som många behöver ha för att kunna bedriva sfi. Sida 47 (105)

Min fråga till Karin Wanngård är: Kan inte Stockholm visa vägen och gå före och ge de här vuxna människorna en ordentlig utbildning?

Anförande nr 28

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack så mycket, Isabel, för frågan!

Det är ju så att vi har ungefär 1 500 ukrainska flyktingar i Stockholm. Många är kvinnor som har kommit med sina barn. Det skydd som man får genom massflyktsdirektivet gör tyvärr inte att man får ta del av de rättigheter som flyktingar med uppehållstillstånd i Sverige får. Där är det problem med sfi, eftersom sfi krävs för att validera kunskap för att man ska kunna ta ett arbete inom ens yrkeskategori. Detta gör att fler ukrainska flyktingar hamnar i osäkra situationer i Stockholm och i värsta fall i prostitution och kriminalitet.

Enligt den bedömning som SKR har gjort är det tveksamt huruvida vi som kommun får erbjuda sfi, även om jag är medveten om att ett trettiotal kommuner gör detta. När vi erbjuder sfi i vanlig ordning för asylsökande får vi också ersättning från regeringen. Nu sitter Liberalerna i regeringen, och ni vill gärna lämpa över de här kostnaderna på kommunen.

Jag ska säga så här: Det är självklart att vi ska titta igenom frågan om hur vi kan bli bättre. Men vi måste få ersättning från regeringen. Det är helt orimligt att vi inte ens får kostnadstäckning för pensionen och att vi på det skulle lägga ytterligare 30 miljoner kronor på den här frågan utan ersättning... Vi behöver ersättning – vi kan ordna sfi!

Anförande nr 29

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Ordförande! Visst är det så, men om vi ska spela den pingismatchen så satt ju ni i regeringsställning nyss och gjorde precis detta, det vill säga ni såg inte till att det blev sfi för de här vuxna människorna som i många fall är välutbildade och mycket väl snart skulle kunna komma i arbete.

Jag ser att vi bara stjälp över kostnaderna på socialtjänsten. De här människorna har typ 70 kronor per dag i ersättning genom avtalet, vilket naturligtvis är helt orimligt. Vi kommer bara att skjuta fram de här kostnaderna i Stockholm.

Jag tycker att vi ska sätta igång med det här snarast, och sedan får vi försöka jobba med att få tillbaka pengarna i efterhand. Jag tror att vi måste våga tänka själva och vara modiga i det här och gå före. Det kostar för mycket att vänta på direktiven.

Anförande nr 30

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Tack så mycket, Isabel, för ditt engagemang i frågan! Det gör att jag blir tryggare i att du påverkar regeringen så att vi får ersättning, samtidigt som vi tittar på frågan när det gäller just valideringsdelarna, för det är ett osäkert rättsläge. Att vissa saker fungerar i andra kommuner betyder inte att det inte kommer att överklagas i Stockholm, och därför måste vi få regeringen att utfästa ett

tydligt direktiv att det är okej för kommunerna att ordna sfi även om man går under massflyktsdirektivet. Det handlar om jobbmatchning och kartläggning av kompetens så att man kommer in på arbetsmarknaden. Sida 48 (105)

De har hamnat i limbo. Det är ett moment 22 som är helt ovärdigt. Det är människor vi har att hantera, och självklart ska vi på bästa sätt försöka komma vidare. Men vi är beroende av regeringen.

Anförande nr 31

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Ordförande! När jag var skolborgarråd under den förra mandatperioden minns jag att jag precis när kriget bröt ut tänkte att nu bara kör vi! Vi måste hitta lösningar.

Vi måste våga gå utanför ramarna, och jag tycker att borgarrådet Wanngård skulle kunna göra det. Jag menar, du är kommunstyrelsens ordförande i Sveriges största stad. Du om någon kan visa vägen. Du kan verkligen ställa dig på barriaderna och skrika och säga att det här accepterar vi inte en enda minut till! Vi måste få en förändring. Vi börjar nu och kräver ersättning i efterhand!

Anförande nr 32

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Isabel har större tilltro till sin egen regering än vad jag kanske har när det gäller att det kommer pengar och ersättning.

I grund och botten handlar det om människor. Om det är en utbildning som behöver valideras har jag lärt mig att den valideringen får bara sfi göra. Vi borde vara överens om att man borde ändra den lagstiftningen. Men om det fortsatt är så att vi ska följa den lagstiftningen så måste man hitta ett sätt så att valideringarna kan gå igenom. Det kanske blir en annan kostnadsräkning än dessa 30 miljoner som man liksom beräknar om man ska börja från noll.

Det vore önskvärt att regeringen också ser att det här är människor som bör ha rätt till sfi, och därför bör vi som kommun få rätt till ersättning. Jag måste åtminstone få minst lika mycket tid på mig som du hade, Isabel, så vi får återkomma i frågan.

Fråga 4. Åtgärder för ökad beredskap

Anförande nr 33

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande, kommunfullmäktige! Den här veckan markerar som sagt en dyster årsdag. Den 24 februari är det ett år sedan Putin inledde sitt avskyvärda anfallskrig mot flera fronter i Ukraina. Tänk dig att du går och lägger dig på kvällen den 23 februari. Du lägger fram kläderna, packar barnens matsäck till utflykten, läser en godnattsaga och säger god natt, vi ses i morgon – men du får aldrig chansen att säga god morgon, för morgonen som kom var allt annat än god. Den var början på ett nytt helvete.

Vi har alla sett bilder från Ukraina. Vi har hört flyglarmen. Vi har sett människor gömma sig i skyddsrum. När larmen har ljudit har de haft sekunder på sig att ta sig i säkerhet i skyddsrummen. Det här har naturligtvis varit en ögonöppnare för oss i

Sverige, och Stockholm som huvudstad är extra utsatt. Då ställer man sig som Sida 49 (105)
medborgare kanske frågan vart man själv skulle ta vägen om ett flyglarm ljuder.

Min fråga är därför: Hur planerar staden för ett skyddsrumsbestand och ett befolkningskydd som räcker till för de människor som bor här om flyglarmet ljuder på torsdag eller om tre månader?

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Tack, Kristin Jacobsson, för frågan! Det är såklart så att ett krig i vår absoluta närhet naturligtvis påverkar på samma sätt som andra krig och förstörelse, men vi ser det och följer det, och nu har det snart pågått i ett år. Det är fruktansvärt och förfärligt.

Vi kunde se så sent som i dag att Säpo har kommunicerat att de ser ett förvärrat läge. Attentatshoten mot Sverige har ökat, och det är oerhört allvarligt. Jag har fullaste respekt för att många stockholmare i det här läget känner sig oroliga.

Med anledning av Säpos bedömning har polisen i Region Stockholm inlett en särskild händelse, och det gör att vi från staden och stadsledningskontoret naturligtvis följer händelseutvecklingen noga. Vi har löpande kontakt med polis, och framkommer det på något sätt att vi ska agera annorlunda så kommer vi omedelbart att göra det även om inget beslut om förändring av terrorhot ännu har skett.

När det gäller frågan om skyddsrum har ju staden sedan tidigare, 2019, överfört berggrummen från fastighetskontoret till Stockholm Parkering, då man ansett att de har mer kunskap att arbeta med denna typ av underjordiska konstruktioner. Det handlar om att skyddsrum inom 48 timmar ska kunna friställas för människor. Vi behöver naturligtvis följa det här så att vi har tillräckligt med skyddsrum och så att man vet att de kan friställas. Det handlar om att bostadsrättsföreningar men också våra egna allmännyttiga bolag kan säkerställa att skyddsrummen kan friställas inom 48 timmar.

Anförande nr 35

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Jag tolkar finansborgarrådet som att det i princip inte finns någon plan för hur man ska komma in i de här skyddsrummen. Jag som medborgare vet exempelvis att det finns ett skyddsrum där jag bor, men jag vet också att många områden i Stockholm saknar skyddsrum – helt nybyggda områden som inte har ett endaste skyddsrum. Jag vet var mitt skyddsrum finns, men jag vet inte hur jag ska komma in. Dörren skulle troligtvis vara låst om jag kom dit och knackade på.

Jag tolkar alltså finansborgarrådet som att det inte finns några konkreta planer. Det finns ingen evakueringsorganisation, och det finns ingen som kommer att öppna upp om det nu på torsdag faktiskt ljuder ett flyglarm i Stockholm.

Anförande nr 36

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag blir väldigt oroad över att Kristin Jacobsson kan göra den tolkningen av mitt inlägg och av alla de planer som hennes parti i den förra majoriteten tog fram i frågan om skyddsrum. Den illvilliga missuppfattningen blir jag orolig över.

Det är inte så att jag kan lova till 100 procent att allting kommer att fungera från den första timman. Det kommer jag aldrig att göra. Men det jag kan lova är att vi har planerna under kontroll. Vi har kontroll på vilka skyddsrum som är stadens ansvar och vem som ska öppna dörren.

När man diskuterar kris och krisberedskap måste man också ha en förförståelse att det är många människor det handlar om. Det är många bostadsrättsföreningar som har dessa skyddsrum, och där måste vi hjälpas åt.

Anförande nr 37

Kristin Jacobsson (C): Jag tror att jag har det perspektivet. Jag har jobbat med beredskapsfrågor i 20 år, och vi pratar inte krisberedskap här utan vi pratar krigsberedskap. Det är ganska stor skillnad.

Jag tror också att det är viktigt att vi har ett medborgarperspektiv när vi diskuterar de här beredskapsfrågorna, för när man pratar om säkerhetspolitisk kris och om krig så kan det skapa oro och rädsla hos många medborgare. En beredskapsplan gör sig ju inte bäst i kontoret på säkerhetsenheten, utan det gäller också att medborgarna faktiskt har fått en chans att veta vad som gäller. Var börjar mitt ansvar som medborgare? Vart kan jag vända mig när staden har ett ansvar? Där tror jag att det fortfarande finns en stor osäkerhet hos medborgarna i Stockholm.

Anförande nr 38

Borgarrådet Wangård (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har respekt för att man inte har tagit del av all kommunikation. Det kom ju ut en broschyr som en del ironiserade över, *Om krisen eller kriget kommer*, och det är klart att om man inte har läst den och tagit till sig av informationen är det svårt att känna till vad man faktiskt ska göra. Vi kan informera hur mycket som helst. Ändå kommer en del medborgare att känna sig oinformerade.

Det är också lite så att man i dessa tider har en skyldighet att ta reda på information. Vi vet att vi numera ska ha kunskap och också hemmavid kunna överleva utan el och utan vatten i sju dagar. Det är väldigt tydligt kommunicerat; ändå kan jag fortsatt träffa medborgare som känner sig oinformerade i den frågan.

Det är klart att vi kan öka på kommunikationen, men vi måste också våga prata medborgare emellan. Det här är viktiga frågor.

Fråga 5. Valfrihet inom äldreomsorgen

Anförande nr 39

Nike Örbrik (KD): I Stockholm har vi en rad olika utförare som levererar god vård och omsorg till våra äldre. De ser till så att våra äldre blir väl bemötta och omvårdade den dagen de behöver det, så som våra äldre rått om oss genom åren.

Att äldre själva har möjligheten att välja vem som ska hålla deras hand de sista åren är fundamentalt för oss kristdemokrater liksom att man anses kompetent nog att själv välja vem som ska lägga filten om en på kvällen, vem som kollar blodtryck och ser till att allt är som det ska när man känner sig snurrig, vem som håller en om ryggen när

man behöver hjälp att resa sig upp ur sängen på morgonen och vem som man vill släppa in i sitt eget hem. Sida 51 (105)

Men nu har vi en ny politisk majoritet i Stockholm som tydligt har visat på en riktning där man vill plocka tillbaka mer av äldreomsorgen i egen regi. Min fråga till äldreborgarrådet är därför: Kommer Stockholms äldre att kunna lita på att de fortsatt kommer att ha samma möjligheter att välja sin omsorg själva?

Anförande nr 40

Borgarrådet B o u c h e r (V): Häng med, för nu tänker jag dra statistik!

I staden har vi 38 kommunala boenden. Av dem är 14 upphandlade i dag enligt LOU. Vi har dessutom 40 helt privata boenden enligt LOV i Stockholms stad. Så även om vi skulle sluta upphandla enligt LOU och ta tillbaka driften i samtliga upphandlade boenden, vilket vi inte gör, så skulle vi ha en liten övervikt av privata boenden i Stockholms stad.

Utöver de boenden som ligger i kommunen har staden avtal med äldreboenden i stort sett i samtliga kommuner i regionen. Av dem är 69 i privat regi och två i kommunal. De ligger i Nacka, lustigt nog.

Nej, jag anser inte att det som Nike Örbrink definierar som valfrihet är hotat. Det finns ett stort utbud av såväl kommunalt drivna som privat drivna äldreboenden. Du kan söka till vilket boende du vill i vilken stadsdel du vill, och du kan även söka till äldreboenden utanför staden. Det finns också olika innehåll i dessa äldreboenden, vilket jag är glad över. Alla är kanske inte ett alternativ, men det finns också riktigt bra alternativ i Stockholms stad.

Det vi vill är att stärka kommunens beredskap att driva äldreomsorg. Det är ett lagstadgat kommunalt ansvar att äldreomsorgen fungerar och finns på plats över hela staden. Vi kan inte lämna över det ansvaret bara till privata utförare, utan vi behöver se att vi har tillräckligt i vår egen regi. Det tror jag är viktigt. Vi såg under pandemin hur kontrollen blev svagare på grund av att vi hade en så väldigt stor övervikt av privata boenden i Stockholms stad.

Anförande nr 41

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack så mycket för svaret! Jag pratar gärna om boendena och om de hittills fem boenden som har plockats tillbaka i egen regi eller för den delen Tussmötegården som kommer att plockas tillbaka i egen regi.

Jag skulle dock vilja fokusera på hemtjänsten, för det är faktiskt 60 procent av våra äldre som använder hemtjänst i Stockholms stad som har valt att använda privat hemtjänst. Även hemtjänsten står inför drastiska kostnadsökningar detta år. Bara löneökningarna kommer att ligga på 3–4 procent inom hemtjänsten.

Det här kan jämföras med majoritetens budget som gav en höjning av hemtjänstpengen på endast 1 procent. Det var den lägsta höjningen av hemtjänstpengen sedan valfrihetssystemet infördes i Stockholm, vilket känns lite bittert ironiskt med tanke på att det är just mot valfriheten det här kommer att slå. Hur kommer det här att påverka alla de privata hemtjänstutförare vi har i staden och med detta de äldre som valt den privata hemtjänsten?

Borgarrådet B o u c h e r (V): Tack för den frågan, som ju var lite annorlunda! Jag känner att jag kör Karin Wanngård på repeat här – du, Nike, har ändå kommunministern i regeringen som är din partikamrat.

Jag saknar både det riktade stödet till äldreomsorgen och ett ökat statsstöd. Alla kommuner, alla regioner i Sverige efterfrågade det. Vi har en extremt svår ekonomisk situation. Jag var den första att bara vara helt förtvivlad över att vi inte kunde leverera pengar. Vårt pensionsavtal är jättedyrt. Det gäller inte bara Stockholms kommun utan det gäller hela landet. Men regeringen kommer ändå inte in och levererar ett statsstöd värt namnet utan levererar i stället en skattesänkning för folk som tjänar mer än 40 000 kronor i månaden. Alla pengar som gick till den skattesänkningen vill jag ha till statsstödet. Hälsa din regering det!

Anförande nr 43

N i k e Ö r b r i n k (KD): Äldreborgarrådet nämner skattesänkningar och siffran 40 000. Det är ungefär vad alla de här nya vice ordförandena och påhittade uppdragen som man har valt att införa kommer att få i arvode. De pengarna skulle man till exempel kunna lägga på att höja hemtjänstpengen, och det är möjligt att höja hemtjänstpengen med mer än 1,1 procent. Faktum är att Kristdemokraterna i vår budget dubblade den höjningen.

Det är precis som borgarrådet säger en höjning av de generella statsbidragen på 6 miljarder, men det får inte vara en ursäkt de kommande fyra åren från er sida för att inte göra de prioriteringar som krävs. Om jag ändå ska fortsätta på det spåret så tycker jag att det är viktigare att höja hemtjänstpengen för alla de äldre som använder hemtjänsten i Stockholm, varav 60 procent har valt att använda privat hemtjänst som nu hotas av det här, i stället för att till exempel hitta på nya politiska uppdrag för olika vänsterpolitiker att tjäna pengar på i staden.

Anförande nr 44

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag tror att äldreomsorgen är stadens största budget, och hemtjänsten är en väldigt stor andel av den. De här arvodena kan man ha många åsikter om, men de kommer liksom inte att hjälpa. Även om man slussade över de summorna till hemtjänstpengen skulle det inte synas över huvud taget – tyvärr. Annars hade jag kanske börjat argumentera för just precis det, men det syns liksom inte.

När Nike Örbrinks majoritet hade äldreomsorgen fick ni ännu mer statsbidrag på grund av pandemin. Ni hade också ett helt annat ekonomiskt utgångsläge än vad vi har. Så nej, de 6 miljarderna som regeringen levererade till hela landet, alla 19 regioner och alla 290 kommuner, räcker ingenstans, och det vet jag att samtliga kommuner i Sverige är överens om. Vi behöver omdisponera regeringens stöd till kommunerna, för annars kommer ekonomin också att förvärras. Lågkonjunkturen kommer att försämrans i hela landet.

Anförande nr 45

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag går upp med förhoppningen om att kunna gå härifrån och vara helt överens med finansborgarrådet. Jag tänkte nämligen uppmärksamma en viktig fråga som har varit aktuell i medierna nyligen kring AIF Kista, som tidigare drivit nattfotbollen i Järva.

Föreningen har blivit polisanmäld av idrottsförvaltningen i Stockholm för bedrägeri, och det är väldigt allvarliga uppgifter som har lämnats ut. Pengar som skulle ha gått till ungdomsverksamhet kan i stället ha gått till exempelvis hotell och utlandsresor. Det är givetvis väldigt allvarliga uppgifter och någonting som man måste gå till botten med.

Vänsterpartiet har dock lokalt gått ut med en debattartikel där de försvarar AIF Kista, trots bedrägerianklagelserna, och säger att idrottsförvaltningen i stället borde vara föreningen behjälplig. Det är väl i grunden helt oacceptabelt. Man måste gå till botten med detta – nog är finansborgarrådet helt överens med mig om det?

Anförande nr 46

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi ska gå till botten med det här. Vi ska alltid gå till botten om vi misstänker brott, och det är därför som vi har valt att polisanmäla – något som ni skulle ha kunnat göra redan under er majoritetstid. Ni fick indikationer men valde att bara stoppa huvudet i sanden liksom när det gäller annan dålig hantering av våra skattededel.

Jag tänker inte kommentera vad enskilda partiföreträdare i Dennis Wedins parti eller andra partier kan och får tycka. Jag är oerhört trygg med att majoriteten på alla sätt och vis kommer att stävja ekonomisk brottslighet. Det här är föremål för polisutredning, och i den frågan hoppas jag verkligen att vi kan kroka arm. Det som uppdragas är ju att en del, både politiker och tjänstemän, har känt sig lite utsatta i den här frågan. Det får vi aldrig acceptera.

Nu är det en polisutredning på gång. Jag vet inte alls vad den kommer att landa i, men jag tycker att staden har agerat rätt för att faktiskt sätta ned foten och med det också gå in och bibehålla verksamheten så att man kan fortsätta att spela nattfotboll på Järva.

Anförande nr 47

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Lite pekande på varandra blev det, men jag tycker ändå att det låter som om vi i grunden är helt överens.

Det här är oacceptabelt, och chefen för föreningsstöd på idrottsförvaltningen gick ut och tog på sig ansvaret för att tillsynen kunde vara bättre. Det är viktigt att sådant fungerar bra, och det ska vi jobba hårt med.

Något som är allvarligt i det som lyfts fram är att den instans som ska granska ideella föreningar mitt i en polisutredning kritiseras av Karin Wanngårds samarbetsparti och desto allvarligare är det att den här stadsdelen lokalt nu kommer att få just en vänsterpartist som ledande företrädare. Jag skulle säga att det gör det ännu viktigare att finansborgarrådet nu tar ställning och visar att det här är oacceptabelt. Jag skulle

Anförande nr 48

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi har de facto krävt tillbaka pengar från den här föreningen eftersom vi anser att de inte har skött sig. Det är klart att vi absolut inte vill betala ut en enda krona i skattemedel till föreningar som missköter sig!

Det är till syvende och sist så att jag är medlem i det socialdemokratiska partiet. Jag kan inte alltid till 100 procent påverka mitt eget parti, men jag kan göra stora delar. Jag kan och vill dock aldrig påverka vare sig medlemmar eller andras partiorganisationer, för det är deras interna partiarbete. Och jag vet, eftersom jag kommer från det största politiska partiet, att det är inte alltid den enklaste rollen man har. Men jag är väldigt, väldigt trygg med att den nya ordföranden i stadsdelsnämnden på Järva, som är vänsterpartist, kommer att sköta sitt arbete på ett betryggande sätt.

Anförande nr 49

Borgarrådet W e d i n (M): Jag tar upp det just för att det är uppenbart från medieuppgifter att enskilda ledande företrädare för den här föreningen har pushat just för lokala vänsterpartister. Det är därför uppenbart att det är något fuffens som pågår.

Jag tycker också att det är ett viktigt besked att inte en enda krona ska gå till föreningen, för på det senaste stadsdelsnämndsmötet lokalt i Rinkeby-Kista så öppnade man upp för att den här föreningen ska kunna söka nya föreningsbidrag. Det skulle jag säga är helt oacceptabelt. Så kan vi inte ha det. Vi måste ta ställning mot bidragsfusk i alla dess former.

Risken är uppenbar att det fortsatt kommer att bli en räkmacka för den här föreningen, kopplat till att vi nu har ett vänsterpartistiskt styre lokalt i stadsdelen och att vi nu har fått besked om att en annan instans kommer att kunna ge den här föreningen bidrag, eftersom det är idrottsförvaltningen som utreder och inte stadsdelsförvaltningen.

Så kan vi inte ha det. Den ena handen måste veta vad den andra handen gör. Här måste finansborgarrådet ta ledarskap och visa handlingskraft för att stävja fusk, överallt i hela Stockholm!

Anförande nr 50

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Där är vi helt överens. Det är ju inte så att någon som nekas bidrag på grund av att man är föremål för polisanmälan eller misstänkt fusk sedan ska kunna få bidrag någon annanstans. Om det över huvud taget skulle ske är det olyckliga interna arbetsformer, och det är ju därför vi arbetar vidare.

Det här är ett program som ni fattade beslut om och som vi arbetar vidare med. Det handlar just om hur vi ska kunna upphandla ett it-system som gör att man faktiskt har koll på vilka föreningar som får föreningsstöd från olika förvaltningar och stadsdelsförvaltningar för att det här inte ska ske.

Vi ska också ha en kultur som gör att vi aldrig kommer att acceptera bidragsfusk. Det ska anmälas, det ska polisanmälas och vi politiker måste vara fria från alla som helst misstankar om påverkan. Sida 55 (105)

Fråga 7. Elektrifieringen av Stockholmstrafiken

Anförande nr 51

A n d e r s E d i n (SD): Ordförande! Stockholms stad ska vara klimatpositiv 2030. I dag finns dock kapacitetsbrist i Stockholms elnät, både på stamnäts- och regionnätetsnivå, detta samtidigt som elproduktionen måste öka för att möta framtida utmaningar och minska risken för effektbrist.

Elektrifieringen i Stockholm kommer att kräva ett ökat eluttag, och då behöver man se över vilka hinder som finns i dag för att få mer fossilfri produktion och undersöka om marknadsmekanismerna är tillräckliga,

Min fråga till Lars Strömgren är därför: Gör ni det? Och anser ni att ni kommer att kunna täcka de ökade elbehov som kommer att uppstå med elektrifieringen framöver?

Anförande nr 52

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige! Tack för frågan!

Vi i Stockholm har ambitiösa mål när det kommer till elektrifiering. I den förra mandatperiodens senaste budget hade vi ett mål om 4 000 laddplatser. Det målet har nu uppnåtts med 3 500 i Stockholm Parkerings anläggningar och drygt 500 i trafiknämndens anläggningar.

Vi ser hela tiden över möjligheterna att när man installerar de här laddplatserna hitta stordriftsfördelar och samordningsvinster för att både dra nytta av och hushålla med de begränsningar som finns när det kommer till eltillförsel och effekten. Men det är också viktigt att tänka sig att om hela fordonsflottan ställer om till el så kanske inte alla mål ändå är nådda med det. Det handlar hela tiden om en effektivisering, det handlar om att optimera energianvändningen och det handlar också om att effektivisera och optimera hur vi använder vårt gemensamma utrymme. Utöver målen om att elektrifiera finns det därför också mål om att satsa ännu mer på kapacitetsstarka, yteffektiva och hållbara transportsätt som gång, cykel och kollektivtrafik, där även kollektivtrafiken gärna får gå på el.

Anförande nr 53

A n d e r s E d i n (SD): Tack för svar! Jag ska ta ett par rader från er gemensamma budget som jag läste: I dag finns dock kapacitetsbrist i Stockholms elnät, främst på stamnäts- och regionsnätetsnivå. Staden måste arbeta med frågan på ett mer strategiskt och genomgripande sätt. Staden har i dag inga prognoser för vare sig effektbehov eller effekttillgång för de kommande 20–30 åren.

Det är väl lite svaret på frågan.

Anförande nr 54

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag är inte helt insatt i exakt vilka åtgärder vi vidtar nu och kommer att behöva vidta framgent för att säkerställa eltillgången och eltillförseln. Men oavsett detta kommer vi att behöva ha ögonen öppna och blicken inställd på den teknikutveckling som sker när det kommer till elektrifiering av fordonsflottan. Det är alltid svårt när man bygger för ny teknik och innovation att veta exakt vad som kommer att krävas av framtidens elektrifierade transporter. Det blir inte minst tydligt när det kommer till exempelvis gestaltning av laddning i gatumiljö. Hur ser de ut om tio eller tjugo år? Hur behöver vi ta höjd för att se både till eltillgång, tillförsel och effektivisering och det estetiska i rummet? Där pågår innovation och utveckling helt klart.

Anförande nr 55

A n d e r s E d i n (SD): Tack för svar! Ni har ju lagt upp en prognos fram till 2030 innan det är klart i Stockholms innerstad med de här laddplatserna, och fram till 2026 skulle ni uppnå ungefär 50 procent.

Det är väl bra i sig, men problemet är att ni nu driver igenom de här miljözonerna exempelvis i Gamla stan och tar bort en massa parkeringsplatser. Ni ställer ganska stora krav på dem som bor, lever och verkar i Gamla stan. Det är en levande stad som kräver en viss form av bilism för att kunna transportera produkter. Det finns butiker, restauranger och så vidare.

Då är min fråga: Vilka skulle de företagare vara som skulle vilja ta de här stora kostnaderna och investera i den nya fordonsflottan när det ändå inte finns en utbyggd infrastruktur?

Anförande nr 56

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Det var lite olika frågor som togs upp, och jag ska försöka besvara dem så gott jag kan.

När det gäller Gamla stan nämner Edin att en del parkeringsplatser kommer att tas bort. Just de parkeringar som finns på Skeppsbron exempelvis är inte i första hand parkeringar för leveranser och yrkestrafik utan för boende. Där tror jag att vi kan göra mycket för att förenkla för de företag och näringsidkare som behöver ta sig till Gamla stan för att leverera.

Sedan är det min bild att näringslivet är väldigt piggt på att vara med på innovation och utveckling. Det är inte den som stretar emot längst som vinner kampen om konkurrens och utveckling, utan det är den som vågar testa nya lösningar och vara innovativ. I de möten jag har haft med näringslivet och näringsidkare är de väldigt intresserade av att se hur vi kommer att transportera oss i framtiden.

Anförande nr 57

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Stockholms stad har i budgeten för 2023 slagit fast att trafiknämnden ska prioritera framkomligheten för gående, cyklister och resenärer i kollektivtrafiken. Stockholm ska vara en grön promenadstad och Europas främsta cykelstad. Bussarna ska komma fram i tid. Det ska alltid vara mest attraktivt att välja ett klimatsmart, yteffektivt och kapacitetsstarkt färdmedel. Ett väl fungerande trafiksystem är avgörande för en växande stad med en hög takt i bostadsbyggandet.

Parkeringsavgiften är ett av stadens kraftfullaste verktyg för att säkerställa framkomlighet och ordning i trafiken. Avgifterna har under det senaste decenniet legat på samma nivå, och i och med det har styrkan i detta styrmedel mattats av. Därmed uppstår inte den vakans som behövs och som är målet för att framkomligheten och tillgängligheten för dem som behöver en besöksparkering ska vara tillräckligt hög.

Därför ska avgiften för besöksparkering nu höjas, för att stärka framkomligheten och för att säkerställa att regleringar och avgifter för parkering är förenliga med ett växande Stockholm. Därigenom kan önskad trafikstyrande effekt upprätthållas och tillgängligheten förbättras.

För att nå målet om en högre andel lediga parkeringsplatser krävs att avgiftsnivåerna för parkering i innerstaden höjs. Det mål som slagits fast är att vakansen ska vara 15 procent i innerstaden. Man bedömer att detta är nödvändigt för att söktrafiken ska minska.

Avgifterna för besöksparkering i taxeområdena 1, 2 och 3 höjs alltså med 5 kronor i timmen, och även avgifterna för mc höjs för att motsvara 25 procent av ordinarie besöksparkeringsavgift. Dessa avgifter börjar gälla den 1 april.

Om Stockholms trafiksystem ska fungera så bra som möjligt är det suboptimalt att köer, buller och onödiga utsläpp gör Stockholm till en sämre stad, med sämre livskvalitet och ett dåligt resursutnyttjande när det gäller både yta och stockholmarnas tid. Detta tror jag att de flesta i den här salen håller med om.

Vi i det rödgröna styret vill att färre bilister ska behöva köra runt i staden och leta efter en ledig parkeringsplats. Detta kräver att man optimerar en av de mekanismer vi har. Enligt enkel mikro- och allokeringssteori kan man jobba med utbudet, efterfrågan och prissättningsmekanismen. Man kan också ha regler som styr att olika priser gäller vid olika tidpunkter. Men om man har en prismekanism som inte är trimmad och fungerar skulle man behöva bygga väldigt många garage och avsätta väldigt mycket av den yta som utgörs av parker, torg och trottoarer för gående för att kunna tillskapa ett så stort utbud att man kan kompensera för den ineffektiva och frånvarande styrningen via prismekanismen. Det skulle alltså behöva tillskapas väldigt mycket ny parkering om man i stället bestämmer sig för att inte använda prissättningsmekanismen.

Jag tror inte att vare sig folk i det här rummet eller stockholmare i gemen kanske skulle vara jättepigga på att alla fria ytor där det i dag inte finns bebyggelse i stället skulle vara parkering. Då är det helt enkelt prissättningen vi har att jobba med. Det är

uppenbart att det faktum att vi inte har rört den på tio år har gjort att den är mindre effektiv, och det ger ett suboptimalt resursutnyttjande. Sida 58 (105)

För mig handlar detta, och politik i generella termer, om att lösa problem. Trafikkontorets mätningar visar att avgifterna i innerstaden i dag är för låga för att säkerställa att ett visst antal platser alltid är lediga. Detta försämrar framkomligheten för alla dem som väljer att köra bil.

Detta förslag handlar om att göra det lättare att hitta parkeringsplats i Stockholm. Det är politik som förenklar vardagen för väldigt många människor. Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 58

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Nu höjs parkeringsavgifterna. Det innebär mer intäkter till Stockholm. Kommer de intäkterna att leda till fler parkeringsplatser, eller är detta bara ytterligare ett sätt att jävlas med de stockholmare som har bil tills de slutar använda bilen eller flyttar härifrån?

Anförande nr 59

Borgarrådet **S t r ö m g r e n** (MP): Prissättning av parkering kan aldrig motiveras med att det ska komma intäkter till kommunen. Det är inte så lagen är skriven, och det är inte så detta ska användas. Det här är ett ekonomiskt styrmedel för att platta ut kurvan, det vill säga att när intresset för att hitta en parkering är som störst behöver vi styra det för att undvika ett överutnyttjande. Det är också ett sätt att undvika att alla som behöver kunna komma till en butik, behöver kunna leverera något eller snabbt behöver kunna uträtta några ärenden hindras av bilister som långtidsparkerar på våra gator.

En effekt av detta är naturligtvis att det kommer in pengar till kommunen, och dem måste vi tydligt redovisa i budgeten. Hypotesen säger att det kommer att komma in intäkter, men det är inte därför vi inför detta.

Anförande nr 60

M i k a e l V a l i e r (KD): Herr ordförande! Nu har jag ägnat åtta år i trafiknämnden åt att försöka bromsa avgiftshöjningar på ett eller annat sätt. Ibland har vi varit överens i vissa delar och ibland inte alls överens. De senaste fyra åren har jag suttit i majoritet och bromsat Miljöpartiets idéer kring detta.

Vi måste vara tydliga med att anledningen till att beläggningen är 95–98 procent är att staden har tagit bort parkeringsplatser. Om alla ska återskapas blir det alltså väldigt många. Ni – inte du personligen, men dina företrädare – har konsekvent under ett antal år sett till att parkeringsplatser har försvunnit därför att ni inte vill att folk ska parkera. Ni har heller inte sett till att skapa fler parkeringsplatser – och jag har inte heller lyckats göra det, under miljöpartistisk ledning. Hur ska ni göra för att folk ska må bra också, inte bara för att få bort den höga beläggningen?

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): När man har tagit bort parkering har det oftast handlat om att öka framkomligheten för kollektivtrafiken, oftast busstrafiken, eller tillgängligheten för nyttotrafiken, det vill säga för lastning, lossning och leveranser.

WSP tittade 2012 på hur många parkeringar i garage på fastighetsmark som inte ägs av staden som har funnits och som har tagits bort. Det har försvunnit väldigt många platser i garage, och därmed lämpar man över problemet på trafiknämnden. I Tokyo, till exempel, får man inte skaffa bil utan att först ha skaffat en parkering. Det kanske inte är så vi ska göra i Stockholm, men det väcker ändå frågan om det verkligen är på stadens mark vi ska prioritera biluppställning under längre tid. Därför behöver vi jobba med prismekanismen, helt enkelt.

Anförande nr 62

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag tror nog att stockholmarna är tillräckligt kloka för att förstå att anledningen till att Lars Strömgren och Miljöpartiet höjer parkeringsavgifterna inte är att de ska få lättare att hitta en parkeringsplats i staden. Det handlar om att man vill få bort bilen, och det här är ett solklart steg i detta. Man har under de senaste åren när man har varit med och styrt byggt bort parkeringsplatser så att det blivit ett större tryck på de platser som är kvar. Och vad är nästa steg? Jo, att höja avgifterna ytterligare.

Men Lars, om du verkligen vill möjliggöra framkomlighet i Stockholm för alla trafikslag, inklusive bilen, och tillskapa fler parkeringsplatser – vilket du kanske inte vill rakt av, men jag tror ändå att du ser ett värde, inte minst för företaget, av att möjliggöra för dem som behöver ta bilen att göra det – finns det då inte en poäng i att dels investera i underjordiska garage, dels differentiera taxorna så att det finns ett större incitament att köra motorcykel i Stockholm? De får en väldigt kraftig höjning, nästan 25 procent, som helt slår undan benen för den besöksparkeringen.

Anförande nr 63

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): För det första handlar parkeringsavgifter inte om något ideologiskt kopplat till om man tycker om bilen eller inte. Som bilist betalar man i vilket fall, antingen genom den tid man behöver lägga ned när man inte hittar parkering eller genom avgiften. Det är suboptimalt om den som vill hitta en parkering snabbt inte gör det. Det är inte heller gratis. Tillskapandet av ett större utbud kommer inte att lösa detta, för det utbudet kommer inte att tillskapas på den plats där folk letar. Det finns ytor där man snabbt vill kunna nå en butik eller kunna leverera, och för att det ska finnas möjlighet och plats där behöver vi jobba med prismekanismen.

Det är inte trafiknämnden som skulle kunna bygga garage. Men jag vill ändå säga att en plats i ett garage kostar flera hundratusen. Den kostnaden måste då slås ut på alla boende, och det kanske man inte heller alltid vill.

Anförande nr 64

G a b r i e l K r o o n (SD): Då fortsätter jag på temat. Ni anför, både i ert tjänsteutlåtande och här i talarstolen, att det inte handlar om en ideologisk fråga eller om synen på bilen utan bara om att man ska tillskapa mer kapacitet, fler lediga platser.

Men precis som du redogjorde för är det uppenbart att det finns andra sätt att göra detta än att höja priset på platserna. Sida 60 (105)

Vem drabbar prishöjningen främst? Jo, de grupper som befinner sig på marginalen: företagare som i dag har svårt att få det att gå ihop och barnfamiljer som i dag besöker Stockholm och vill handla i innerstaden. Det vi riskerar, som ni håller på att skapa, är en ytterst segregerad stad, där bara de som bor i city kan vara där; övriga åker inte dit.

Ska vi en dag som denna, med regn, slask och snö, ta cykeln till innerstaden för att handla? Nej, det tror inte jag. Bilen är däremot en möjlighet, eller, för vissa andra, en motorcykel. Motorcykel är ett väldigt intressant färdmedel, som är ytterst utnyttjat i Stockholm i dag och skulle kunna avlasta kapaciteten på våra nät kraftigt. Ändå väljer man att höja avgiften med nästan 25 procent även för mc.

Sammantaget tycker vi sverigedemokrater inte att detta är ett bra förslag. Vi tycker att det finns andra sätt att tillskapa parkeringsplatser. Det handlar om att bygga underjordiska garage, där det finns en lönsamhet. Men problemet är att de bolag som ansvarar för detta inte får direktiv från politiken att göra dessa investeringar, som faktiskt bär sig själva. I stället bygger man bort plats efter plats och höjer därtill avgiften. Det är ett hårt slag mot stockholmarna, inte minst i dessa tider när alla andra kostnader går upp. Nu ska även Lars ha sin del av skattekakan.

Innan jag tackar för ordet ska jag självklart yrka bifall till Sverigedemokraternas förslag, vilket innebär att nivåerna behålls på dagens nivå. Det är samma förslag som vi lade fram i kommunstyrelsen.

Anförande nr 65

Ulf Walther (S): Ni pratar om att det behöver skapas mer kapacitet för parkering och att detta drabbar barnfamiljerna. Det här gäller innerstaden, och de platser där det går att förtäta i innerstaden är ganska sällsynta. Det går möjligen att bygga parkeringshus, men utöver dessa undrar jag var Sverigedemokraterna tycker att vi ska bygga parkeringsplatser. Ska det vara på gator, torg, parker eller kajer? Var någonstans tycker Sverigedemokraterna att vi ska bygga i innerstaden?

När det gäller att detta drabbar barnfamiljer vill jag påminna om att vi ständigt höjer andra taxor och avgifter – för barnomsorg, för fritidsklubb och för kulturskolan. Hur tycker du att det rimmar att säga att barnfamiljer ska behöva stå ut med de prisökningarna men att bilister inte ska kunna ta en inflationsssäkring av sina parkeringsavgifter?

Anförande nr 66

Gabriel Kroon (SD): I all seriös politisk verksamhet ger man såklart ett uppdrag till ett bolag som i sin tur utreder en lämplig plats. Men steg ett är att ge uppdraget, vilket ni inte har gjort. Vi har fört dialog med företaget och vet att det finns en lönsamhet – att dessa investeringar skulle kunna bära sig själva, om politiken hade velat. Men i stället säger ni nej. Ni bygger bort parkeringsplatser, och det får väl stå för er. Hade vi styrt hade vi gjort på ett helt annat sätt.

När det gäller ditt andra påstående drabbas barnfamiljerna såklart av många kostnader just nu. Bilisterna är en särskild grupp som bär sina kostnader i hög utsträckning. Här

har vi ett stort problem när de träffas av bensinskatter och många andra skatter. En barnfamilj som äger en bil får alltså ett väldigt hårt slag, som blir ännu hårdare med er politik, som säkerligen kommer att leda till att barnfamiljer inte har möjlighet att ta bilen in till stan för att helghandla eller besöka innerstaden. I stället blir det få förunnat att ha den möjligheten.

Anförande nr 67

Borgarrådet **S t r ö m g r e n** (MP): Ordförande! Det förslag vi nu vill genomföra handlar om att göra det enklare att hitta parkeringsplats i Stockholm. Det är politik som förenklar vardagen för väldigt många människor. Däremot kommer bilpolitik aldrig att vara svaret för dem som har minst marginaler i Stockholm. För de allra flesta handlar det då om att satsa på gång- och cykeltrafik och framkomlighet för kollektivtrafik. Det är den politik som flest stockholmare gynnas av.

Du nämnde att du menar att man skulle kunna lösa tillgången utan att titta på prismekanismen. Det är i stort sett omöjligt. Har man en prismekanism som inte funkar går det nästan inte. Att prissättningen i de garage vi har är mycket högre beror på att Stockholm Parkering, exempelvis, måste jobba affärsmässigt. Därför blir korspriselasticiteten för hög.

Anförande nr 68

G a b r i e l K r o o n (SD): De senaste åren har ni byggt bort flera tusen parkeringsplatser. Då blir det såklart en underkapacitet på de befintliga platserna. Nu tar ni nästa steg och höjer avgifterna. Om du ska höja avgifterna tycker jag att du i alla fall ska vara tydlig med varför du gör det. Vi vet ju alla att ni i Miljöpartiet och vänsterstyret numera hyser ett stort agg mot bilen. Det handlar om att kontrollera människors val och markera för människor: Bilen får ni inte ta. Tar ni den kommer ni att få betala väldigt mycket. Ni ska helst ta cykeln eller gå, eller eventuellt använda kollektivtrafiken, oavsett vilket väder det är.

Det finns ett stort problem med er syn på framkomlighetspolitiken, med tanke på att det ofta finns en korrelation mellan kollektivtrafiken och cykeltrafiken. Man hade kunnat avlasta mer genom att till exempel få in mer motorcyklar i staden eller arbeta smartare med våra cykelvägar för att säkerställa att de inte tar mer av vägbanan än nödvändigt. Men det gör vi inte.

Anförande nr 69

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Att höja parkeringsavgifterna bara i syfte att få fram fler lediga parkeringsplatser är väl lite som att höja priset på paraplyer när det regnar. Vänsterstyret försöker lösa den låga andelen tillgängliga parkeringsplatser i innerstaden genom endast *en* åtgärd, och det är därför vi från Moderaterna reagerar. Man höjer priset på parkeringsplatser utan att erbjuda någon som helst lösning på hur eller var antalet parkeringsplatser kan bestå, eller öka.

Det är i grunden inte orimligt att kolla på avgiftsnivåer på det här sättet. Det är helt rimligt; jag tänker inte låtsas som något annat. Men vi måste se detta i sitt sammanhang. Kan detta verkligen vara det enda effektiva sättet att få fram lediga parkeringsplatser? Är det en helt revolutionerande tanke att börja öka antalet parkeringsplatser där det går?

Vänsterstyret har haft en tydlig uppgift från dag ett, nämligen att minska Sida 62 (105)
framkomligheten för de stockholmare som behöver bilen för att få vardagen att gå
ihop. Detta går inte att förneka. Kalla en spade för en spade!

Sammanfattningsvis och för att inte förlänga denna debatt i onödan vill jag säga att det
inte är ordning och reda i Stockholmstrafiken. Det regnar. Prioriteringen borde vara
paraplyer, inte dyrare paraplyer. Bifall till Moderaternas reservation i
kommunstyrelsen!

Anförande nr 70

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Paraplyer när det regnar – det
handlar såklart om att se till utbud och efterfrågan. Men när man säljer paraplyer gör
man det kanske för att maximera intäkten. Här handlar det om att ordna en resurs som
är ändlig, det vill säga gatuparkeringen. Man kan göra parkering av alla våra torg och
parker, men vi har ett utrymme att förhålla oss till.

Ganska ofta är det också för att göra plats för lastzon eller enklare leveranser som vi
väljer att ta bort parkeringar. Ibland blir det kanske ännu enklare för dem som vill
leverera när en besöksparkering där någon står för länge i stället blir en lastzon.

Men, som sagt, det är för att ordna trafiken och inget annat som vi gör detta.

Anförande nr 71

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är där jag reagerar lite. Man får sätta
detta i sitt perspektiv och se det som en helhet. Det kommer bara förslag efter förslag,
ofta helt utan någon som helst konsekvensanalys av hur människor och trafiken
drabbas. Vad kommer ibland att leda till ökade bilköer och därmed ökade utsläpp? Vi
måste alltså problematisera detta på ett mer intellektuellt rimligt sätt än att bara stå här
och konstatera att någon är för bilen och någon annan för cykeln – per definition ska
två saker ställas mot varandra.

Givetvis måste Stockholm vara en helhet, och alla trafikslag ska finnas. Jag reagerar
på att det i vänsterstyret just nu är Miljöpartiet som är dogmatiska och får fritt spelrum
i att bara utgå från att det ska bli svårare att ta bilen. Detta är inte vid varje givet tillfälle
rätt. Vi menar därför att det just nu är orimligt med en höjning, för det kommer inte att
få den effekt ni påstår att det ska få.

Bifall till Moderaternas förslag till beslut!

Anförande nr 72

U l f W a l t h e r (S): Moderaterna verkar vilja svinga till höger och vänster – eller
till vänster och vänster, ska jag säga – och gärna prata om andra frågor än dem som
detta ärende gäller. Jag tänker att vi får återupprepa det som Lars har varit inne på. Det
här handlar om kommunens behov av och skyldighet att fixa och ordna trafiken och
att man måste ta ut avgifter för detta.

Vi rödgröna står upp för principen att 15 procent av parkeringsplatserna ska vara
lediga. Detta är viktigt för att folk inte ska åka runt och leta, för när det görs skapas
trängsel och utsläpp. Det är inte bra; det hoppas jag att alla är överens om, även

Moderaterna. Swecos utredning, som ligger till grund här, visar att nyttjandegraden Sida 63 (105) närmar sig 90 procent, samtidigt som avgifterna inte har höjts sedan 2009.

Det blir något förvirrande att ta del av Moderaternas argumentation om varför förslaget ska avslås. Moderaterna verkar mest argumentera kring att det saknas statistik över antalet platser, och ni vill också se fler parkeringsplatser. Men varför tycker inte Moderaterna att avgifterna ska vara nulägesanpassade? Det förs inget resonemang om detta i ert förslag till beslut, samtidigt som ni låter andra avgifter höjas.

Det ärende som fullmäktige ska fatta beslut om i dag handlar alltså om att vi behöver inflationssäkra avgifterna för att kunna hålla 15 procent lediga platser, samtidigt som vissa av stadens kostnader täcks. Det är ett ganska modest förslag till justeringar, inte heller i hela staden utan bara i innerstaden, där det behövs som mest. Det handlar inte om boendeparkeringen utan om besöksparkeringen. Jag tycker att ni ska rösta för förslaget för att skapa den här balansen i innerstaden.

Anförande nr 73

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande och fullmäktige! Stockholm måste fortsätta sin resa för att bli en riktig europeisk huvudstad – en stad som prioriterar människors vistelse i staden och framkomlighet för trafikslag som är yteffektiva: gång- och cykeltrafik och kollektivtrafik. En äkta europeisk storstad är tät. Många människor kan bo i samma hus, och gatuutrymmet utanför är anpassat för människans vistelse och rörelse. Det är därför vi i Centerpartiet har drivit på för många av de satsningar som nu finns i staden och är väldigt populära, som open street, som nu kallas för sommargångator, Levande Stockholm och så vidare.

Men det är också av största vikt att trafiken kan komma fram, även tyngre fordon och leveranser, men också de människor som väljer att eller behöver köra en personbil. Då måste det finnas god möjlighet för dessa människor att parkera. Därför är svårigheterna att hitta en parkeringsplats i dag inte acceptabla. Det är viktigt att avgifter som nu legat stilla i väldigt många år anpassas så att det blir lättare att hitta en parkeringsplats. Det är också därför vi i Stockholm Parkering bygger fler platser i garage än någonsin tidigare.

Våra transportvanor ändras nu i snabb takt. Hyrcyklar, hyrsparkcyklar och bilpooler har kommit väldigt stort. Många fler förändringar kommer att komma. Detta är på gott och ont. Hyrsparkcyklarna har tagit väldigt mycket plats och legat och skräpat, medan bilpoolerna har visat sig varit fantastiskt bra för människor. Man behöver inte äga en egen bil men kan ändå använda och transportera sig med bil, och alltså behövs mycket mindre ytutrymme. Jag tror mycket på den här delade ekonomin, och vi måste fortsätta satsa på bilpooler.

Det jag saknar i detta ärende är en långsiktig analys. Varför mäter vi inte hur svårt det är att hitta p-plats på kvällen? Antalet elbilar i Stockholm ökar till exempel markant. Det innebär att incitamentsstrukturen kommer att förändras när den rörliga kostnaden för att köra bil sjunker mycket; det är mycket billigare att köra elbil än att köra en bensinbil. Trängselavgifterna ingår i min bilpoolstimme som jag redan har betalat, och då kommer parkeringsavgifterna att vara mycket viktigare som styrfunktion. Detta hade jag verkligen velat se mer av i detta ärende.

Vi kommer inte att reservera oss mot dagens beslut av den enkla anledningen att om vi inte gör något nu innebär det att vi har kvar svårigheten att hitta parkeringsplats och söktrafiken när man letar. Vi har ett ansvar som politiker att göra något åt dagens situation och att göra det lättare att hitta parkeringsplats när man behöver det. Sida 64 (105)

Anförande nr 74

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Efter nio år i fullmäktige bjuder debatter om taxor och avgifter sällan på några överraskningar. Om det är fråga om sänkta avgifter för kulturskolan eller simskolan är högern alltid emot. Handlar det om en höjning av va-taxan är högern emot i opposition men höjer sedan i majoritet.

På trafikens område är det svårare att säga. Där finns en tydlig splittring inom borgerligheten. Moderaterna accepterade trängselskatten först när de blivit överkörda av stadens invånare i en folkomröstning. Centern var för trängselskatten från första stund. När det gäller KD och Moderaterna beror ståndpunkten i trafikfrågor på dagsformen. Vi är tydligen alltid överens när vi ska snacka snacket, som när vi antar strategier eller program för framkomlighet eller strategier för parkering. Men när vi ska gå från ord till handling vill Moderaterna och Kristdemokraterna inte vara med.

När vi beslutar om framkomlighetsstrategier är vi rörande överens om att parkeringsavgifterna ska användas som ett styrmedel för att öka tillgången på lediga platser. För att citera den framkomlighetsstrategi vi har nu: ”För att det ska finnas lediga gatuparkeringsplatser krävs att fler parkerar på tomtmark och i garage samt en marknadsanpassad prissättning i de områden och vid de tider då efterfrågan är störst.”

Vi har nu haft orörda avgifter i ett decennium. Ett belopp på 100 kronor i januari 2012 motsvarar 127 kronor i december 2022. Styrkan i styrmedlen har således avtagit i takt med inflationen. Det är därför avgifter för besöksparkering behöver höjas, för att stärka framkomligheten och säkerställa att avgifterna är det styrmedel som de är tänkta att vara.

Som jag förstår det är det Moderaterna, KD och SD som motsätter sig en avgiftshöjning. Liberalerna och Centern accepterar höjningen men vill se något annorlunda varianter, ökade mätningar och subventioner för miljöbilar.

Ordförande! Den höjda taxan kommer att öka antalet lediga platser. Det gynnar dem som måste kunna utföra sitt arbete – hantverkare och sjukvårds- och hemtjänstpersonal. Vi från Vänsterpartiet vill därför yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till parkeringsavgifter.

Anförande nr 75

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det var en ganska ointressant och inkorrekt recension av Stockholmspolitiken. Jag ägnar mig mer åt att bedriva politik, och då tycker jag att det är problematiskt när vi har ett vänsterstyre som å ena sidan säger att vi ska höja avgifterna för att det ska bli fler lediga parkeringsplatser och å andra sidan tar bort parkeringsplatser. Helheten innebär, som jag nämnde i mitt första inlägg, bara en sak, nämligen att ni vill få bort bilen från Stockholm. Kalla en spade för en spade!

Jag vill påstå att Moderaterna ändå har varit stringenta. Du nämnde trängselskatten, men du ignorerar att vi accepterade den för att intäkterna skulle gå till infrastruktur,

det vill säga till att lösa trafikproblemen. Men det här vänsterstyret ägnar sig åt att skapa problem i Stockholmstrafiken, och det kommer vi att motsätta oss. Sida 65 (105)

Anförande nr 76

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Det var ju ni som fattade beslut om de tidigare avgifterna, och de sattes till den nivå vi har i dag. I och med den inflation som sedan har varit har styrkan i detta till stora delar avtagit. Då borde det vara rimligt att höja avgiften.

Det blir lite konstigt, tycker jag, när vi under er tid i styret antar en framkomlighetsstrategi som vi till stora delar är eniga om. När vi bara ska snacka snacket är vi tydligen överens, men när vi sedan ska gå från ord till handling är ni emot. Man undrar om det är en oro för vikande opinionssiffror här i staden som gör att ni helt och hållet byter fot jämfört med er tidigare politik.

Anförande nr 77

Borgarrådet Valerius (S): Ordförande och fullmäktige! Denna detaljplan och överenskommelse om exploatering för fastigheten Odde i Kista är en viktig pusselbit för stadens arbete enligt översiktsplanen för Kista-Järva, men även för stadens ökade fokus på Järvaområdet. Fokus Järva kommer att bli stadens viktigaste utvecklingsområde. Fokus Järva kommer mycket att handla om att åstadkomma en sammanhängande stad, att få tydliga gemensamma målpunkter och ett breddat bostadsutbud, arbetsplatser och stadsliv samt att bli betydligt bättre än i dag på att möta lokala behov i Järva.

Planområdet avgränsas av Hanstavägen i sydväst och Lagtingsgatan i norr samt av naturmark i öst. Totalt är det nästan 12 hektar stort. Vi får alltså ett stort område som möjliggör 2 000 bostäder med blandade upplåtelseformer, verksamheter, parkeringshus, förskolor, gator, torg och tre nya offentliga parker – allt i ett bra kollektivtrafikläge.

Vi kommer med denna lösning också att stärka kopplingen mellan stadsdelarna Kista, Husby och Akalla. Tryggheten kommer att öka genom större mänsklig närvaro i området, med mer flöden av människor hela dygnet. Fler människor i området även på kvällar och helger kommer att öka värdet och attraktiviteten också för den kontorsverksamhet som finns. Allt detta är förstås viktiga delar i arbetet med Fokus Järva.

Kista kan fortsätta att växa och förbättra integrationen mellan omgivande stadsdelar. Kvarteren är utformade för att skapa slutna innergårdar, utom i två lägen där bebyggelsen blir som lameller med gavel mot gatan för att bibehålla ekologiska samband och få en visuell kontakt mellan park och gaturum. Alla dessa delar kommer att skapa en mycket fin boendemiljö.

I området finns också kulturhistoriskt värdefulla miljöer, exempelvis IBM:s tidigare kontorsanläggning, och landskapsmiljön i fastigheten Odde 1 är blåklassad av Stadsmuseet. En naturmiljöutredning har tagits fram vid planarbetet, och det finns flera skyddsvärda arter. Särskild hänsyn måste också tas till risk för skyfallsproblem vid lågpunkter, liksom till frågor om farligt gods på Hanstavägen.

Byggstart planeras från 2024, och området bedöms vara helt färdigbyggt 2035. Investeringsutgifterna för staden beräknas uppgå till knappt 508 miljoner kronor. Intäkterna tillsammans med försäljningsinkomsterna beräknas till cirka 658 miljoner kronor, vilket alltså ger en bra täckningsgrad.

Med detta vill jag yrka bifall till både kommunstyrelsens förslag till detaljplan för fastigheten Odde 1 med flera och överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder, kontor med mera.

Anförande nr 78

Björn Ljung (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ska bryta mot alla regler nu; jag kommer nog inte att gå upp i talarstolen fler gånger i kväll. Jag

hoppas, alla vänner i fullmäktige, av alla partifärger, att så många som möjligt kan delta i manifestationen mot Ukrainakriget på Sergels torg på fredag. Det var bara detta jag ville bryta mot reglerna med att säga. Sida 67 (105)

Sedan har jag lovat Jan Valeskog att vi ska debattera lite grann i kväll, så jag är tvungen att göra det – men det finns inte så mycket att debattera. Det är bara en sak som är beklaglig när vi gör så himla fina planer, med 2 000 bostäder dessutom. Vi försöker att bygga ihop socialt för att få en social hållbarhet i Järvaområdet. Ändå finns en jättestor opinion som tycker att det här också är fel. Jag är glad att vi gemensamt kan göra något för det stora flertal som inte bildar denna opinion. Det hoppas jag att vi kan göra fler gånger. Tidigare, på forntiden, kallade vi detta för Stockholmsandan, och jag tror att det vore jättebra för demokratin och för stockholmarna om den i många fall kunde upprättas igen.

Det här är ett bra ärende. Det är jättefint med de slutna kvarteren och att spara de blåklassade miljöerna. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 79

Hanna Wistrand (L): Jag tycker också att detta är ett jättefint förslag, med många bostäder. De har glömt någonting bara – det var det där med idrotten och rörelsen som återigen inte fick plats. Idrottshallen som finns i den gamla IBM-byggnaden nämns otaliga gånger, men det sägs ingenstans hur stor den är. Det nämns också att den bollplan som ligger i direkt anslutning kommer att byggas bort. Om man bygger 2 000 nya bostäder i det här området måste man faktiskt också se till att det finns plats för ungdom och rörelse. Jag tänker att man får ta med sig detta framåt.

Anförande nr 80

Cecilia Obermüller (MP): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Miljöpartiet tillstyrker förslaget i enlighet med kommunstyrelsens förslag. Vi välkomnar de 2 000 bostäderna och att man samtidigt skyddar det tidigare IBM-kontorets blåklassade miljö. Det är bra med en sammanhållen skala, och vi tycker att det är utmärkt att höghuset försvann och att man i stället håller ihop skalan.

Det är bra med ett gestaltungsprogram som styr upp kvaliteten på byggnationerna. Jag vill peka på en fråga som är väldigt viktig, nämligen att hantera dagvattnet – lokalt omhändertagande av dagvatten. Igelbäcken behöver bra grundvatten. Det behöver föras till grundvatten och dagvatten till Igelbäcken så att man inte leder bort allt till Edsviken. Detta är något som vi måste tänka på över huvud taget när vi bygger i Järvaområdet.

Med detta tillstyrker vi förslaget.

Anförande nr 81

Borgarrådet Mattsson (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! I dag tas ett historiskt beslut då vi inrättar en ny nämnd och förvaltning för förskolans verksamhet. Det är ett beslut som jag sedan den nya majoriteten tillträdde har fått oerhört positiv respons på, framför allt från verksamma inom förskolan. Äntligen synliggörs förskolans fantastiska verksamhet! Äntligen får vi som jobbar med de små barnen ett erkännande av att vårt arbete är viktigt och ett tydligare politiskt fokus. Tänk att vi i förskolan nu har ett borgarråd som kan föra vår utveckling inom förskolan framåt! För även om förskolan är en uppskattad verksamhet där det i dag görs mycket positivt utvecklingsarbete finns det utmaningar vi behöver ta tag i för att skapa en sammanhållen stad och se till att alla barn deltar i förskolans verksamhet och att den är likvärdig över staden.

Ordförande! Vi har mycket att vinna på att förbättra förskolans kvalitet. Vi måste se till att alla barn deltar i verksamheten och är väl förberedda inför skolstarten och att barn som behöver det fångas upp tidigare än vad som är fallet i dag. När det gäller att skapa lika möjligheter till en bra framtid för alla barn tänker jag att förskolan på många sätt är central. Att klara skolan har sedan tidigare ofta lyfts fram som en skyddsfaktor för barn och unga, och förskolan är den verksamhet som lägger grunden för att göra detta möjligt.

Vi kan inte ha barn som kommer till skolan utan att ha tagit del av alla de pedagogiska timmar som förskolan ger. Det säger sig självt att det blir ett glapp som är svårt att ta igen. De skillnader när det gäller förskolornas kvalitet som vi i dag ser i staden måste jämnas ut, och vi måste ta hårdare tag mot aktörer som inte sköter sig. Detta görs självklart inte bara genom en tydligare styrning med en nämnd och en förvaltning, utan vi måste fortsätta våga prioritera förskolan. Det krävs mer resurser, och personalens arbetsvillkor måste förbättras.

Vi vet att det finns många olika områden som behöver samordnas och förbättras inom förskolan, till exempel personalfrågan. Vi behöver fler förskollärare och barnskötare med kompetens att jobba med barns lärande och utveckling. Nämnden kommer att ta fram en strategi för kompetensförsörjningen i staden och samordna kompetensutvecklingsinsatser så att vi sätter in rätt insatser mot den personal vi redan har.

Den nya nämnden ska också samordna och utveckla våra öppna förskolor och introduktionsförskolor, som är viktiga i vårt förebyggande arbete i tidiga åldrar. Vi behöver få mer likvärdigt stöd i våra stadsdelar för barn i behov av särskilt stöd. Goda exempel behöver spridas bättre än i dag, och nya metoder behöver utvecklas.

Förskolan möter i dag de flesta av stadens yngsta invånare. Det är 47 000 barn som deltar i verksamheten varje dag. Det finns över 500 kommunala förskolor och 12 000 medarbetare; de flesta är kvinnor. Det handlar om en stor del av stadens budget. Att den verksamheten inte har haft en egen nämnd eller förvaltning som arbetar strategiskt är svårt att försvara, när det samtidigt finns områden som behöver utvecklas.

I den här salen verkar det dock bara vara ett parti som tycker att vi kan fortsätta precis som tidigare, nämligen Moderaterna. Det kanske inte är konstigt eftersom förskolan

knappast har prioriterats de år då ni har suttit vid makten. Det är lite konstigt och anmärkningsvärt att ni håller fast vid denna ståndpunkt när ni i er egen senaste budget kallade Stockholm för drömmarnas stad för barnfamiljer. Jag tror att om det är någon verksamhet som verkligen behöver fungera och som barnfamiljerna bryr sig om så är det förskolan. Det är därför ganska ihåligt att ni motarbetar denna satsning.

Ordförande! Jag ser mycket fram emot att leda utvecklingen inom förskolan framåt tillsammans med stadens medarbetare. Jag känner mig trygg med att förvaltningen och nämnden har de förutsättningar de behöver för att kunna arbeta med den viktigaste fråga vi i den här salen har att ansvara för: stadens yngsta invånare och vår framtid. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 82

Borgarrådet H e d i n (M) Ordförande! Jag skulle väl snarare uttrycka det som att det finns ett parti i salen som efterfrågar ett gediget beslutsunderlag och en analys bakom. Vi har verkligen letat och försökt hitta svar på hur man har gått till väga, vilka frågor som ska ligga kvar på stadsdelarna och vad ni tänker plocka bort från stadsdelarna och styra centralt. Men det finns ingen ordentlig bakgrundsanalys, utan det verkar snarare som att man har gått på politisk känsla när det gäller vilka borgarrådsposter och vilket ansvar man vill ha.

Anförande nr 83

Borgarrådet M a t t s o n (V): Tack så mycket för frågan! De flesta andra politiker i den här salen och alla andra partier verkar ha förstått ambitionen bakom detta och vad det är vi behöver jobba med. Jag kan rekommendera förskolerapporten, ett ärende som utbildningsnämnden tar fram varje år och där det står ganska tydligt vilka utvecklingsområden som finns inom förskolan.

Om vi alla är överens om att vi behöver satsa mer på personalen och personalens arbetsvillkor och att detta hänger ihop med kvaliteten, som behöver bli likvärdig över staden, är det konstigt att ni är de enda som gör analysen att det kan fortsätta precis som vanligt. Jag ser att det då inte kommer att ske någon förändring inom förskolan, vilket är vad förskolan behöver.

Anförande nr 84

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Ordförande och ledamöter! Förskolan är stadens mest uppskattade verksamhet, men det är inget som vi liberaler tar för givet – vi kallas ju skolpartiet. Vi vill fortsätta förbättra förskolan så att alla barn i Stockholm kan få en riktigt bra start i livet. Därför är vi positiva till att man nu inrättar en ny förskolenämnd och en ny förskoleförvaltning.

Vi anser att den nya nämnden måste fokusera på att utveckla den pedagogiska kvaliteten i stadens förskolor samt se till att inskrivningsgraden och närvaron ökar i de stadsdelar där den är låg. Vi vill också att samarbetet mellan förskola och socialtjänst stärks, för ju tidigare socialtjänsten kan uppmärksamma de barn som far illa, desto tidigare kan insatser sättas in. Man ser nu att antalet orosanmälningar från förskolor är oroväckande lågt. I stället kommer anmälningarna i grundskoleåldern, och då är man redan lite sent ute. Detta är alltså ett väldigt viktigt område för oss, och man behöver

inom nämnden utveckla spetskompetens när det gäller just barn som är i behov av särskilt stöd. Sida 70 (105)

Som ni hör finns det många goda skäl att tillsätta en förskolenämnd, men vi är rädda att majoriteten har haft lite för bråttom – flera organisatoriska bitar återstår fortfarande att utreda. Det är jätteviktigt att det redan från start finns en tydlighet kring vad utbildningsförvaltningen ska göra och vad förskoleförvaltningen ska göra. Den tydligheten finns inte i dag; där har man tillsatt en projektgrupp. Vi yrkar därför på återremiss så att dessa frågor kan utredas innan den nya nämnden tillsätts.

Ett annat problem vi ser är att förskolenämnden inte ligger under skolborgarrådet. Förskolan är ju sedan flera decennier en del av utbildningssystemet, med en egen läroplan, och ändå väljer man att lägga nämnden under ett förskoleborgarråd som även ansvarar för fritidsgårdar och parklekar. Detta är olyckligt, och vi är rädda att det inte kommer att gynna det pedagogiska arbetet, som vi tycker är det viktigaste.

Anförande nr 85

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Att arbeta för att alla barn i Stockholm får en bra start i livet är en av de viktigaste uppgifter som vi i den här salen har. Under föregående mandatperiod jobbade den dåvarande majoriteten aktivt för att förbättra övergången från förskola till skola, och från Moderaterna ser vi en stor risk för att det arbetet avstannar när en omorganisation av utbildningsförvaltningen görs.

Jag tror att vi är många här inne som under åren har reflekterat över att utbildningsförvaltningen har vuxit sig allt större. Att den nya majoriteten landar i att man behöver dela upp frågorna behöver inte vara fel. Frågan är dock, som jag var inne på alldeles nyss, vilket underlag som har legat till grund för valet att bryta loss just förskolefrågorna. Varför är det inte exempelvis gymnasieskolan som får en egen nämnd. Är det bara ett enskilt partis eller borgarråds intresse som har legat till grund för detta?

De barn som går i förskolan i dag och ska vidare till grundskolan borde vara betjänta av att förskolan och skolan styrs gemensamt och ligger under samma borgarråd och att kunskaper inom utbildningsförvaltningen kan delas. Likvärdigheten och inskrivningsgraden behöver förbättras i förskolan. Men många frågetecken kvarstår när det gäller implementeringen av den nya nämnden och den nya förvaltningen. Bevisbördan för att det här är rätt väg att gå ligger på vänsterstyret.

Bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 86

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande! Du pratar mycket om hur viktigt det är att alla barn får en bra start i livet och kan gå vidare till skolan och så vidare – mycket av det som vi faktiskt tänker ligger till grund. Övergången mellan förskola och skola kan ju också bli tydligare med två förvaltningar. Driften av de kommunala förskolorna ligger, till skillnad från driften av skolorna, kvar på stadsdelarna, och det finns ett stort behov av samordning.

Du vet själv hur det är inom socialtjänsten, till exempel. Där pratar man mycket om att vi måste få stadsdelarna att arbeta mer likvärdigt. Det är samma sak inom

äldreomsorgen. Då finns det en samordnande fackförvaltning som tillskapar de policydokument och riktlinjer som behövs för att det ska bli likvärdigt. Vi kan inte acceptera att det inte är det över hela staden. Vi måste ha lika bra förskola över hela staden, helt enkelt.

Jag skulle snarare vilja ställa frågan till dig: Hur tänker du i stället skapa en likvärdig förskola?

Anförande nr 87

Borgarrådet H e d i n (M): Svaret på den frågan är precis det vi påbörjade under förra mandatperioden: språksatsningar, kompetenssatsningar och förstärkt samarbete med socialtjänsten. Den stora skillnaden mellan dig och mig är att ditt svar är fler politiker, fler tjänstemän här i Stadshuset, fler politiska tjänstemän och en ny förvaltning. Vi tar i stället de pengarna och lägger på förskolorna ute i stadsdelarna, och det är också anledningen till att Moderaterna har en avsevärt högre schablon för förskolan än den nya majoriteten. Vill man att pengarna ska komma barnen och pedagoger och barnskötare till del är det alltså Moderaternas politik som är att föredra för förskolan i Stockholms stad.

Anförande nr 88

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Ordförande och fullmäktige! Jag vill inleda med att säga att vi kristdemokrater ansluter oss till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen och därmed yrkar på återremiss.

Sedan vill jag bara kort säga att vi är positiva till att få en mer likvärdig förskoleverksamhet i staden. Vi hoppas att en nämnd kan lyfta de frågor som förskolan brottas med, inte minst stora barngrupper, minskat söktryck och kompetensförsörjning. Men det är tydligt att flera organisatoriska delar ännu inte är klargjorda vad gäller den nya nämnden, och därför yrkar vi på återremiss.

Anförande nr 89

C e c i l i a H e r r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Varför behöver vi en förskolenämnd och en förskoleförvaltning? Det finns många vinster med det. Vi behöver se till att förskolan får ta plats och synas och att vi får en bra förskola med en bra verksamhet som ger alla barn likvärdiga förutsättningar för framtiden.

Ju fler barn som får en stabil och bra grund att stå på, desto bättre är det. Det kan jag som förskollärare sedan 35 år, varav 25 år i skolan, i förskoleklass, verkligen intyga. Jag märker nämligen varje höst vilka av mina elever som kommer från en fungerande förskola och vilka som inte gör det, när det gäller både den språkliga och den sociala nivån. Jag möter barn som har en lång väg att vandra för att klara skolans upplägg och krav.

För att få till detta behöver vi en samordning och ett gemensamt tänk. Det räcker inte med enbart en gemensam läroplan för stadens förskolor. Vi behöver få fler barn att delta i förskolans verksamhet. Vi behöver få till en samordning så att alla barn får en professionell och pedagogisk förskoleverksamhet utifrån sina egna förutsättningar. Våra medarbetare i förskolan måste ha de rätta förutsättningarna och den rätta

arbetsmiljön för att kunna fullfölja sitt pedagogiska uppdrag och samtidigt kunna Sida 72 (105)
finnas till hands för barnens trygghet – vara en famn att krypa upp i när livet bråkar.

Hur gör vi då detta bäst? Jo, som steg ett genom att låta förskolan ta plats i en egen nämnd och förvaltning. Under föregående mandatperiod satt jag i utbildningsnämnden och kände att det inte riktigt fanns utrymme där för förskolan – det utrymme som behövs för att samordna och arbeta upp en verksamhet som ger alla dessa vinster och som vi kan vara stolta över. Skolan har sina problem och utvecklingsområden att arbeta med, och då blir utrymmet för förskolan litet i nämnden. Detsamma gäller fritidshemmen.

Nu skapar vi eget utrymme för förskolan. Då förbättras inte bara förskolans förutsättningar, utan vi frigör dessutom plats för den viktiga fritidshemsverksamheten, som också är väldigt betydelsefull för våra barn. En egen nämnd gör att vi kan se till att skapa en röd tråd för barn och vårdnadshavare från öppna förskolan till förskolan och sedan vidare till skolan. För det är ju inte så att vi inte kommer att samarbeta med utbildningsnämnden, till exempel när det gäller övergångarna till förskoleklass – men då på mer jämställd fot.

Detta är en satsning på förskolan och de yngsta barnen, en satsning på framtiden. Så låt oss tillsammans arbeta för att alla barn får likvärdiga förutsättningar, oavsett vilken bakgrund de har och vilken stadsdel de bor i. Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 90

I s m a i l A l i (C): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Förskolan lägger grunden för framtiden, språkutvecklingen och kommande skolresultat och ger föräldrar tryggheten att veta att deras barn tas om hand på bästa sätt medan de arbetar eller studerar.

Vi vill fortsätta att förbättra förskolan så att alla barn får en riktigt bra start i livet. Därför är det positivt att det skapas en förskolenämnd och en förskoleförvaltning. Det stärker förskolans status och ger förskolan den vikt som uppdraget kräver liksom en möjlighet för staden att utveckla arbetet med pedagogik. Den nya förskoleförvaltningens inriktning bör vara att leda och stödja förskolornas utveckling och pedagogiska kvalitet samt utöva tillsyn med särskilt fokus på pedagogisk kvalitet i fristående förskolor.

Den nya organisationen skapar också utökad möjlighet till ett mer strategiskt arbete med kvalitet och likvärdighet i förskolan över hela staden. Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att hamna efter i sitt lärande eller fara illa socialt. På sikt bör den nya förskoleförvaltningen utveckla centrala aspekter och kompetenser för att stärka fokuset på tidiga insatser för barn i behov av särskilt stöd. Samarbetet mellan förskola och socialtjänst måste stärkas.

Det är viktigt för en väl fungerande nämnd och väl fungerande förskolor att det redan från start är tydligt hur ansvaret fördelas mellan olika förvaltningar, och vi vill därför återremittera förslaget om inrättande av en ny förskolenämnd.

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Vi är alla överens om att förskolan är en prioriterad fråga. Jag skulle nog säga att det är den absolut viktigaste förebyggande åtgärden för att fler barn ska klara grundskolan och få gymnasiebehörighet. I Skärholmen där jag bor är det färre barn som skrivs in på förskolan än i övriga Stockholm. Det kanske inte gör så mycket för majoriteten av barn, men för barn som har utrikes födda föräldrar som inte pratar svenska är det ett stort problem.

Jag var på besök på Lillholmsskolan för inte så länge sedan tillsammans med Andrea Hedin, och rektorn berättade då att de barn som börjar i förskoleklass där när de är sex år har ett ordförråd ungefär som en fyraåring. Det är klart att detta skapar problem för barnen att komma i fatt, och det innebär ännu större problem och utmaningar för lärarna att undervisa dessa barn och försöka få dem att komma i kapp under året så att de kan börja i första klass och bli jämbördiga med andra barn som har kunskaper att kunna börja i första klass.

Dessa barn hamnar efter direkt från början, och det påverkar såklart både deras självförtroende och deras självkänsla. Kom inte och säga att vi moderater inte satsar på förskolan och skolan! Det är bara att läsa vår budget så ser man att sanningen är att vi lägger mer pengar på barnen, medan majoriteten lägger mer pengar på politiker och byråkrati. Det är inte bara här man gör det, utan man ska också införa diverse andre vice ordförande i stadsdelsnämnder och annat som kostar en massa pengar.

Det som vi är skeptiska till är precis det som har tagits upp i debatten här, nämligen att det inte finns någon riktig konsekvensbeskrivning. Man har hetsat fram beslutet, och till och med utbildningsförvaltningen säger att det nu kommer att bli ett glapp mellan mars och juni. Varför måste förskolenämnden hetsas fram och starta nu i mars? Jag kan inte komma på någon annan anledning än att förskoleborgarrådet ska kunna få en lön eller göra något för sin lön. Jag ser ingen annan anledning till att man ska stressa fram beslutet. Jag tycker att det är olyckligt.

Jag satt i utbildningsnämnden under den förra mandatperioden. Vi hade en överlämningsmiddag här i januari, och då passade jag såklart på att fråga utbildningsförvaltningen hur det går, hur det kommer att fungera, vilken personal som kommer att följa med och var vi kommer att sitta. Jag kommer nämligen att sitta i den nya förskolenämnden och undrar var och när vi ska sammanträda. Inga svar gavs i januari, utan de sa att de inte riktigt visste.

Man kan också se på till exempel kösystemen där barnen ska ställas i kö liksom på utbetalningarna till fristående förskolor och på skolplattformen. Det är många utmaningar som inte är lösta ännu, och ändå ska man dra igång den här nämnden och den nya förvaltningen. Det har gått för fort. Det har hetsats fram. De pengar som detta har kostat borde i stället läggas på barnen och på mindre barngrupper.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill bara lugna Sophia. Denna fråga har diskuterats i årtal, inte minst inom professionen. Precis som Alexandra sa tidigare är

detta en av de tydligaste reformer vi har genomfört. Den har också mottagits otroligt väl lokalt, inte minst bland förskolor där man har känt sig förbisedda väldigt länge. Sida 74 (105)

Jag vill påminna om att när äldreförvaltningen bildades under alliansstyret skedde motsvarande förändringar den 1 januari och den 1 juni. Det är alltså inget konstigt eller nytt att man tillskapar strategiska förvaltningar, och givetvis överför man uppgifter gradvis. Det var inte så att det plötsligt blev ett glapp när ni gjorde en central äldreförvaltning heller, Sophia, utan saker som kösystem och arbetsuppgifter tar man itu med så småningom. Det tror jag att du egentligen vet.

Pengarna förs över från utbildning till förskola, så det är inte nya pengar som tillförs. Men vi höjer schablonen rejält.

Anförande nr 93

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Ni höjer schablonen, men ni höjer den inte lika mycket som Moderaterna gör i sin budget. Vi höjer schablonen med 35 procent, och det är mer än vad ni gör.

Det som ni faktiskt lägger pengar på är fler politiker, fler politiska arvoden, mer byråkrati och mer administration. Jag är inte säker på att detta är vägen framåt för att vi ska få en ännu bättre förskola.

Anförande nr 94

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Förskolan engagerar, och det är en av stadens absolut viktigaste verksamheter. Jag har själv följt den som politiker i stadsdelsnämnd på 90-talet, som mamma till två barn i förskolan och nu som finansborgarråd i Stockholm. Det engagerar. Det är den absolut viktigaste verksamheten, och även om vi inte alltid vill snegla på andra kommuner gör vi nu som Göteborg och Malmö och inför en egen förskoleförvaltning.

I förskolan får de absolut yngsta stockholmarna en trygg vardag med pedagogisk omsorg, och där får de kompisar och möjlighet att lära sig och utvecklas. Vi vet att förskolan är nyckeln till att vi vuxna kan arbeta och studera. Ofta citeras forskning om att barn som går i förskolan får bättre betyg i årskurs 9 och klarar sig bättre i högre utbildning. De kompensatoriska åtgärder som förskolan står för är otroligt viktiga.

Men förskolan i Stockholm saknar inte utmaningar. Inskrivningsgraden är ojämnt fördelad mellan stadsdelarna, och fler barn behöver tillgång till förskolan. Det behövs fler förskollärare och barnskötare, och vi behöver förbättra deras villkor. Likvärdigheten över staden måste bli bättre, och likaså måste tillsynen stärkas för de privata förskolorna. Stadsdelsnämnderna kommer fortsättningsvis att ha ansvar för den kommunala förskolan, och det kommer att krävas hårt arbete för att tillsammans i den nya nämnden ta ansvar för förskolans utveckling.

Vi värnar förskolan, vi visar på detta och vi är övertygade om att det är bra för Stockholms förskolebarn. Bifall kommunstyrelsens förslag!

Borgarrådet H e d i n (M): Precis som du, Karin, har jag haft förmånen att följa dessa frågor först i stadsdelsnämnd och nu som småbarnsmamma med barn i förskolan och som borgarråd.

Jag delar din bild. Precis så är det – det finns fortfarande stora utmaningar i förskolan. Man oroar sig för att få plats i närheten av där man bor, man oroar sig över barngruppernas storlek och man oroar sig över hur man tidigt ska upptäcka barn med särskilda behov. Men jag har aldrig mött några föräldrar eller pedagoger som har oroat sig över att det är för få politiker som styr i dessa frågor. Så varför är det så bråttom att inte utreda bättre varför vi ska ha den här nämnden?

Anförande nr 96

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Där är vi olika, Alexandra. Vi anser att politisk styrning är viktig. Vi anser att det är viktigt med politiskt inflytande, och därför vill vi stärka förskolan. Vi vet att vi då har möjlighet att göra verksamheten mycket bättre.

Sedan måste ni lära er att räkna på den politiska administrationen. Om ni räknar på den totala kostnaden ser ni att den är lägre i dag än vad den var under den tid då Moderaterna styrde i Stockholm. Lär er räkna!

Anförande nr 97

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande! Jag kan inte nog understryka den positiva respons som vi har fått sedan vi gick ut med att vi ska skapa en förskolenämnd. Det kommer från medarbetare men också från ledare och skolchefer inom staden, som efterfrågar en tydligare politisk styrning så att det blir mer likvärdigt och så att stadsdelarna hanterar frågor på ett likartat sätt. Detta är alltså inte något som vi har suttit i farstun och kommit på att det skulle vara kul att göra.

Jag rekommenderar återigen förskolerapporten, där man lyfter fram behovet av en tydligare styrning inom förskolan för att få den mer likvärdig liksom att det är ett problem att den inte är det i dag mellan stadsdelar, inom stadsdelar och så vidare.

Sedan vill jag kommentera det som tas upp. Självfallet hanteras de olika synpunkter som kommer från utbildningsnämnden inom ramen för projektet, såsom framgår av remissvaret. Som det står där leds det av en projektgrupp som vi har stämt av med hela tiden, och många frågor är redan omhändertagna där.

Jag vill också påminna fullmäktige om att det beslut vi fattar i dag alltså gäller inrättande av nämnden och nämndens reglemente. Det är detta vi tar beslut om i dag. Sedan håller jag självfallet med om att vi behöver jobba med inskrivningsgrad, samverkan med socialtjänsten och alla de frågorna. Detta kommer vi att återkomma till när nämnden finns och vi kan ta fram en verksamhetsplan för vad den ska göra. Det som vi tar beslut om i dag är inrättande av nämnden och ett reglemente som liknar reglementet för i stort sett alla nämnder i Stockholms stad. Om man vill börja detaljstyra just detta och peka på olika frågor borde vi nästan göra det med alla nämnders reglemente, men det tror jag inte att vi vill att stadens resurser ska gå till.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Nu ska vi få en nämnd på plats.

C l a e s Ny b e r g (C): Ordförande! Som vi hörde från Ismail från Centerpartiet är vi i grunden positiva till detta, och jag håller med om mycket av din problembeskrivning, Alexandra. Jag har suttit utbildningsnämnden, och precis som beskrivits kommer förskolefrågorna ofta lite på slutet och hinns inte riktigt med strategiskt. Jag är alltså verkligen för initiativet.

Jag vill däremot höra hur ni resonerar kring något som jag tycker finns underliggande i en del av våra frågor här, och det är att vi är många som saknar en riktigt tydlig konsekvens- och riskbeskrivning av det som görs. Även om det är en positiv inriktning bör man göra en tydlig konsekvensbeskrivning och kanske också någon typ av riskbedömning. Jag ser att det finns lite problem med hur förslaget är utformat, och detta borde man ta hand om innan man sätter igång med den stora omorganisationen.

Hur ser ni på detta? Det finns faktiskt en stor brist både i förslaget och, tyvärr, i ert resonemang kring försvaret av det skyndas på.

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande! Självfallet finns det risker med en omorganisation. Det finns det med allt vi gör i staden. Det handlar ju om medarbetarna och allting, så det är självfallet något som stäms av löpande. Nu får vi snart på plats en direktör som hanterar dessa frågor och som kommer att lägga fram ett förslag på organisation som har tagits fram i samverkan och så vidare.

Det görs inga besparingar i samband med att nämnden och förvaltningen tillträder, så nu bedöms det i sin helhet vara bra. Men vi bevakar självfallet detta, för det finns alltid en risk vid omorganisationer att det blir stökigt och att det blir olika konsekvenser. Detta har vi med oss.

Anförande nr 100

Borgarrådet **W a n n g å r d (S)**: Ordförande, fullmäktige! Stockholm ska vara en stad för alla. I vår stad ska alla medborgare kunna lita på att de möts av verksamheter som gör sitt yttersta för att ge den bästa utbildningen, omsorgen och samhällsservicen. Därför är det vårt ansvar att ge våra verksamheter goda förutsättningar ekonomiskt och styrmässigt.

Resultatet av valet, kan vi konstatera, är att vi har ett nytt ledarskap i Stockholm. Stockholmarnas rätt till trygghet i sin stad står högt upp på dagordningen. Den våldsvåg som eskalerade under julhelgerna har rivit upp sår hos många invånare. Känslan av otrygghet breder ut sig. Vi kan aldrig acceptera att skjutningar och sprängningar blir vardagsmat, utan detta är något som vi gemensamt måste bekämpa med kraft.

I det akuta läge som staden befinner sig i och där vi förlitar oss mycket på polisens arbete behöver vi öka tryggheten i våra bostadsområden. Men det räcker inte. För att i grunden bekämpa gängkriminaliteten måste vi arbeta långsiktigt, och här kommer skolan, förskolan, fritis, socialtjänsten och många andra verksamheter in.

Förra gången vi styrde, under 2014–2018, startades arbetet med trygghetsinvesteringar, det som då kallades en trygghetsfond. Där avsätts medel för att göra förbättringar på gator och torg som gör stockholmare och besökare tryggare och säkrare. Den blågröna majoriteten fortsatte detta viktiga arbete, och behovet av åtgärder fortsätter. Medlen till trygghetsinvesteringar går till allt från förbättrad belysning i motionsspår till renovering av otrygga gångtunnlar och upprustning av torgytor.

Att bilda ett ekonomi- och trygghetsutskott är inte en nedmontering av tryggheten, utan det handlar om att lyfta upp det på rätt nivå. Vi alla här inne vet att en enskild åtgärd inte kommer att lösa alla de problem med otrygghet som vi har i vår stad, och därför måste vi rusta staden. Vi har nu ett social- och trygghetsborgarråd, och vi har därmed också ett ekonomi- och trygghetsutskott. Detta innebär att både finansborgarrådet och social- och trygghetsborgarrådet är ytterst ansvariga för trygghetsfrågorna.

Vi inrättar i dag också ett nytt utskott för personal och jämställdhet. Personalfrågorna förtjänar att prioriteras högt på stadens dagordning, och vi som förtroendevalda har ett ansvar för alla som arbetar i Stockholm och för att Stockholms stad ska fortsätta att vara en eftertraktad och uppskattad arbetsgivare. För att detta ska bli verklighet måste strategiska personalfrågor ses som ett politiskt ansvar. Att det under den förra mandatperioden inte fanns något personalutskott gjorde att personalfrågorna inte lyftes upp på den politiska dagordningen under fyra år. Det var en ovärdig personalpolitik.

Stockholm ska också vara en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika mellan kvinnor och män. För att skapa jämställda förutsättningar måste ett strategiskt arbete ske, och Stockholms stad har i rollen som arbetsgivare stora möjligheter att påverka ojämställda villkor för kvinnor och män. Vi ska få ned timanställningarna, och vi har

satt som mål att minst 90 procent av de anställda ska ha en tillsvidareanställning på heltid. För att nå dit behöver vi ett konsekvent arbete där politiken är involverad. Sida 78 (105)

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 101

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! Tack, Karin, för din föredragning! Vi är oense om mycket, inte minst när det gäller stockholmarnas trygghet, men framför allt vill jag säga att jag tycker att ni har dålig tajmning – osedvanligt usel tajmning – när det gäller en hel del saker.

När våldet eskalerade i Stockholm inrättade vi i det grönblå styret tillsammans ett trygghetsutskott 2019, för att stadens absolut högsta ledning skulle kunna fokusera på trygghetsfrågorna. Fyra till fem gånger per år möttes kommunstyrelsens trygghetsutskott för att få lägesbeskrivningar och snabbt och effektivt kunna göra riktade insatser. Totalt drygt 400 miljoner delades ut till trygghetsåtgärder under den gångna mandatperioden. Det väljer ni alltså att avskaffa nu, mitt i den våldsvåg som eskalerat bortom alla gränser.

Detta är på många sätt begripligt, men håll i er nu: Jag tycker samtidigt att det finns en viss logik i beslutet. De pengar som trygghetsutskottet tidigare fördelade på trygghetsåtgärder runt om i staden har ni fimpat, och de ordningsvakter vi anställde har fått sparken. Efter att ni har avlovat mycket av det som utskottet jobbade med är kanske den logiska konsekvensen att avskaffa utskottet eller låta det gå upp i ekonomiutskottet, som är dagens formella beslut.

Ni vill trycka ut ansvaret för de trygghetsskapande åtgärderna till stadsdelarna. Den debatt om detta som vi hörde för inte så länge sedan mellan min kollega Johan Nilsson och Alexander Ojanne borde kanske döpas till pengarna som inte finns. Pengarna har smetats ut så mycket att stadsdelsnämnderna måste välja mellan förskollärare och stockholmarnas trygghet. Detta tycker jag är oansvarigt, särskilt när gängen och våldet inte känner några stadsdelsgränser eller ens kommungränser.

Jag tycker att det börjar bli en ganska lång lista över vad ni vill avveckla och vad ni inte vill göra inom trygghetsområdet. Jag tycker att ni börjar bli svaret skyldiga om vad ni vill göra, framför allt för att stärka tryggheten här och nu. Den enskilt viktigaste frågan i Stockholm just nu är hur vi ska återupprätta tryggheten och trycka tillbaka gängen. Visst är detta något som stadsdelarna måste jobba med, men det yttersta ansvaret för stadens trygghet ligger hos den yttersta ledningen. Därför tycker jag att vi borde behålla trygghetsutskottet.

Bifall Moderaternas reservation!

Anförande nr 102

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är just vad vi gör. När ni hade trygghetsutskottet, Christofer, fanns inte finansborgarrådet med där. Det vi gör nu är att ge finansborgarrådet ansvaret för ekonomi- och trygghetsutskottet, vilket är den rimliga nivån. Finansborgarrådet måste ansvara för trygghetsfrågorna. Det är A och O för att kunna lösa detta.

Ovanpå detta har vi nu ett social- och trygghetsborgarråd så att vi kan knyta ihop de förebyggande insatserna med de trygghetsskapande åtgärderna. Vi har alltså pengar ute lokalt, för fler fältassistenter, socialsekreterare och ordningsvakter, och där beslutar stadsdelsnämnderna. När det handlar om den fysiska miljön – att riva murar som skapar otrygghet, bättre belysning och parklekar – är det finansborgarrådet som beslutar om det i ekonomi- och trygghetsutskottet.

Titta, det hänger ihop! Detta är vad vi gör när det gäller trygghetsfrågorna.

Anförande nr 103

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Jag hör vad ni säger, Karin, men problemet är att jag inte köper det. Jag tycker att det enda verkliga sättet att beskriva det är att kalla en spade för en spade och säga att ni inte slår ihop utan lägger ned. Jag tycker att det är en omskrivning eller någon form av orwellskt nyspråk.

Jag förväntar mig inte att vi i ekonomiutskottet kommer att ha samma typ av lägesbeskrivningsdiskussioner när det gäller stadens finansiella situation eller att vi kommer ha samma fokus i kommunstyrelsen på trygghetsarbetet.

Sedan vet jag att det i grund och botten handlar om prioriteringar. Det blir i stället ett nytt personalutskott. Jag vet att fackföreningsrörelsen har bett om detta, men det är knappast något som står högst upp på stockholmarnas önskelista. Jag önskar att ni oftare hade gjort om och gjort rätt, särskilt när det gäller trygghetsfrågorna, för det går snabbt åt fel håll just nu.

Anförande nr 104

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Du satt inte i kommunstyrelsen under den förra mandatperioden, Christofer Fjellner. Du var heller inte på något av trygghetsutskottets möten, så det är svårt för dig att veta hur dessa möten gick till. Men det var jag. När det gäller gängen, skjutningarna mot lägenhetsdörrar i Gubbängen och sprängningar som de vi har sett i Rågsved, Bagarmossen och Farsta under julhelgen, för att inte tala om Akalla – jag är ordförande både i brandförsvaret och i bostadsbolagen, där det var bråda dagar – kan jag säga så här: Om din lösning på detta är ett utskott som sammanträder fyra gånger per år och som diskuterar fördelning av medel till belysning tror jag att vi har ett problem.

Visst är det viktigt med centrala grepp, och därför är det oerhört bra att vi har utskott under kommunstyrelsen där finansborgarrådet sitter och kan ta dessa frågor. Men du vet egentligen lika väl som jag att trygghetsutskottet, som mycket handlade om att Erik Slottner skulle få kalla sig trygghetsborgarråd och svinga med klubban, inte är lösningen på någon gängproblematik. Låt oss ha lite sans och balans i denna debatt!

Anförande nr 105

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Nej, det är nog ingen som tror att fler möten i det här huset i sig löser gängproblematiken. För detta behövs fler poliser och kanske en och annan ordningsvakt.

Jag tycker att det är fascinerande. Det var inte så länge sedan det var en stor debatt i Sverige om att Miljödepartementet skulle slås ihop med Näringsdepartementet därför att det är näringslivet som gör den stora omställningen och måste visa vägen. Då

släpade Grön Ungdom och SSU runt en likkista i staden och sa att man hade dödat klimatpolitiken och miljöpolitiken. Jag är långt ifrån någon SSU:are, så jag ska inte påstå att ni har dödat trygghetsarbetet. Däremot tycker jag att ni duckar från ert ansvar, Clara Lindblom, när ni alltid säger att det är stadsdelarnas ansvar och att det är de som ska lösa trygghetsarbetet. Jag tycker att alla måste lösa trygghetsarbetet och att alla måste ta ansvar, inte minst vi i detta rum och kommunstyrelsen, som har det yttersta ansvaret. Jag tycker därför att det är ett olyckligt beslut.

Bifall Moderaternas reservation!

Anförande nr 106

N i k e Ö r b r i n k (KD): Här kommer en från partiet som ”svingade med klubban”.

Jag tycker att det är beklagligt. Mitt i våldsvågen, gängkrigen och blodiga uppgörelser väljer vänsterstyret att lägga ned trygghetsutskottet. Det är en makalös prioritering. Men det kanske går att påstå att arbetet inte läggs ned utan bara flyttas. Det är en retorisk akrobatik ungefär i nivå med hur man argumenterade kring avskedandet av ordningsvakterna. Vi har alla sett vad resultatet blev – ett förlorat centralt ansvar blev ett förlorat ansvar. Trygghetsfrågorna kräver en central samordning med fullt fokus.

Varken brottsligheten eller otryggheten känner några stadsdelsgränser. Fördelen med det trygghetsutskott som vi kristdemokrater ledde under den förra mandatperioden var effektiviteten – att snabbt kunna flytta pengar, att snabbt kunna söka samordning och att snabbt kunna identifiera och agera med fullständigt fokus på en enda fråga. Nu väljer majoriteten en annan inriktning. Först gjorde de sig av med ordningsvakterna, och nu gör de sig av med trygghetsutskottet. Det är sannerligen en spännande, men hämmande, inriktning när det gäller fokus på arbetet med att öka stockholmarnas trygghet.

Jag noterade att finansborgarrådet sa att det krävs ett fullständigt ansvar för dessa frågor just från finansborgarrådet. Jag anser dock att det räcker att finansborgarrådet har fokus på den brinnande ekonomiska krisen och att de frågorna inte ska trängas undan av att fullt fokus läggs på brinnande gängkrig. Därför ansluter vi kristdemokrater oss till Moderaternas reservation.

Anförande nr 107

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det tycks som att vi här i huset, oavsett vem som styr, nog fasen måste rådda runt bland utskotten. Jag tycker inte att det blev jättebra när vi gjorde det förra gången. Det jag saknade då och som jag pratade flera gånger med Anna König Jerlmyr om var att vi förde samman personal, jämställdhet och ekonomi till ekonomiutskottet. Precis som flera här har sagt blev det inte så himla mycket av jämställdhetsfrågorna, som ligger oss väldigt varmt om hjärtat i Liberalerna, i ekonomiutskottet. Detta kommer alla ihåg som satt i utskottet under den förra perioden.

Med den logiken är jag lite orolig för vad finansborgarrådet ska sitta och besluta om. Jag vet inte om det egentligen var rimligt att vi hade ett utskott som beslutade om vi skulle ha belysning i hundrastgården i Stureby eller ej. Jag tyckte att de frågor som vi

hanterade i trygghetsutskottet egentligen borde ha hanterats ute i linjeorganisationen. Sida 81 (105)
Däremot ska man ha de stora strategiska frågorna i kommunstyrelsen och i utskotten.

Jag tror därför inte att den nya organisationen kommer att bli toppen. Jag hoppas och tror att du, Karin Wanngård, som finansborgarråd kommer att ha så mycket att göra att du inte kommer att kunna ägna dig åt den där belysningen i hundrastgården i Stureby. Det finns andra som gör detta bättre på sin arbetstid. Det är alltså inte någon optimal organisation. Frågan är hur en sådan organisation ska se ut. Jag tror att vi måste bli bättre på att prioritera de strategiska frågorna i det centrala styret och låta linjen ta hand om övriga frågor. Jag tycker egentligen inte att vare sig ekonomiutskottet, med dess viktiga funktion, där man missade jämställdhetsfrågorna, eller trygghetsutskottet var några bra utskott på grund av att strategierna trycktes undan av cykelställsfrågorna.

När det gäller personalfrågorna tycker vi också att det är bättre att besluten fattas i linjen, med hjälp av den väldigt fina HR-organisation vi har i denna stad. Den personalstrategiska avdelningen är fullkomligt strålande i sin kompetens. Detta vet jag själv, och jag vet det från min fru som jobbar i en av stadsdelarna som chef. Därför yrkar jag bifall till Liberalernas förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 108

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag håller med dig om mycket, Björn, och jag tycker att du lyfter upp många kloka poänger. Givetvis ska beslut fattas i linjen. Det är ju i linjeorganisationen som allt det viktiga arbetet ska bedrivas. Sedan tror jag att man behöver vissa centrala sätt att få en helhetsbild och där den högsta politiska ledningen görs uppmärksam på och förstår saker och ibland får dragningar från till exempel från polisen eller avhopparverksamhet som inte riktigt lämpar sig för denna sal. Motsvarande tror jag gäller även för de strategiska personalfrågorna.

Jag tror inte att man kan vänta sig att det finns någon optimal organisation. Det kommer alltid att finnas för- och nackdelar med olika organisationer. Jag ägnade hela mitt första år i ekonomiutskottet åt att lägga fram olika skrivelser om dragningar om personalfrågor som jag ville att Anna König Jerlmyr skulle sammankalla till. Hon gjorde inte det, men nu får vi hoppas att Karin tar denna uppgift på allvar och lägger manken till och ser till att utskottet får den status som det är så väl förtjänar.

Anförande nr 109

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Med åren får man lite erfarenhet, och det är intressant att vi kan föra denna diskussion här. Du har väldigt många poänger, Clara. Jag tycker att ni som sitter i personalutskottet nu ska jaga på så att jämställdhetsfrågorna får ett viktigt utrymme. Dessa frågor är nämligen i allra högsta grad strategiska.

Det började bra i trygghetsrådet med en föreläsning av polisen om de aktivt gängkriminella och alla gäng som fanns. Det var den dåvarande underrättelsechefen Palle Nilsson som höll föreläsningen, och jag har fortfarande klara bilder i huvudet och kunskap därifrån som jag kan använda mig av. Det är precis så ett utskott ska fungera, tycker jag.

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag blir rörd över att du bryr om min arbetstid och arbetsbelastning, Björn. Det är inte alla som gör det, så tack!

Organisationen är rörlig materia. Det är klart att man blir lite oroad om man har suttit i ekonomi- och personalutskottet i fyra år och inte en enda gång har fått igenom ett ärende om personalfrågor. Därför är det väldigt bra att vi återinför ett personal- och jämställdhetsutskott så att politiskt fokus kan läggas på dessa frågor. Jag kommer att fokusera på trygghetsfrågorna, och fördelningen av pengarna kommer att hanteras i ekonomi- och trygghetsutskottet.

Det som jag också vill säga till dig, Björn, är att vi ses på fredag för manifestationen för Ukraina.

Anförande nr 111

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vet inte vad jag har gjort i denna debatt eftersom jag får beröm både av finansborgarrådet och av Clara Lindblom. Något måste jag ha gjort, mina vänner, tack så mycket!

Jag uppskattar att vi kan föra denna diskussion. Om jag hade fört den mer tidigare tror jag att vi hade kommit fram till en rimlig utskottsorganisation. Jag tror fortfarande att du ska ge tusan i belysningen i Sturebys hundrastgård, Karin. De frågorna måste vi kunna hantera på annat sätt. Sedan ska klokskapen i utskotten finnas via föredragningar och annat.

Personalfrågorna är så himla bra i staden att jag är inte dugg orolig för dem. Jämställdhetsfrågorna behöver alltid lyftas upp, och av det skälet har vi landat i en lite annan uppfattning än majoriteten i frågan. Tack för debatten!

Anförande nr 112

Borgarrådet M a t t s o n (V): Ordförande! Vi i den rödgröna majoriteten har höga ambitioner för välfärden, och kärnan i välfärden och nyckeln till högre kvalitet inser vi är personalen. Om personalen inte har förutsättningar att utföra sina uppdrag kommer vi inte att kunna höja kvaliteten i välfärden för stadens medborgare. Vi anser också att politiken har ett strategiskt ansvar för personalfrågorna och ser därför ett utskott under KS som en möjlighet att arbeta mer med detta på en övergripande nivå.

Den rödgröna majoriteten har höga ambitioner gällande personalpolitiken och har därför skärpt skrivningarna på detta område i budgeten. Det handlar till exempel om att minska timanställningarna, inte minst i förskolan och äldreomsorgen. Staden har nu som mål att 90 procent ska vara fast heltidsanställda. Vi vill också utjämna osakliga löneskillnader och utreder möjligheten till ett lokalt kollektivavtal mot sexuella trakasserier, som har införts bland annat i Göteborg. Vi har också en ambition att gå mot en mer tillitsbaserad välfärd i staden där personalen kan utvecklas och staden med alla sina medarbetare ses som en högt klassad arbetsgivare.

Under året kommer vi också att kolla på max antal medarbetare per chef. Det är en viktig fråga inom äldreomsorgen och förskolan och ett led i att skapa bättre arbetsvillkor. Möjligheten att ta ut friskvård måste också bli mer likvärdig. Enhetliga friskvårdsbidrag till anställda är en del i detta arbete. Där skiljer det sig åt i dag, inte

minst inom den kvinnodominerade sektorn. Vi ser fram emot att ett personal- och jämställdhetsutskott återinrättas efter att den tidigare majoriteten tyvärr lade ner det under den föregående mandatperioden. Sida 83 (105)

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 113

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag ska fatta mig kort. Det är lätt att inrätta ett utskott, sätta en titel på det och därmed anse att värdet går upp. Jag tänker i det här fallet på jämställdhetsfrågan. Jag tycker att det som sker är dåligt i ljuset av att man lägger ned trygghetsutskottet.

Jag anser att den främsta jämställdhetspolitiska utmaningen för stockholmarna och Stockholms unga tjejer, likt mig själv i denna stad, inte har varit bristen på ett utskott i detta hus där namnet jämställdhet ingår utan snarare den enorma otrygghet som unga tjejer möter ute på stadens gator och torg. Faktum är att en tredjedel anser sig otrygga i sitt eget bostadsområde sena kvällar. Detta anser jag är den verkliga jämställdhetutmaningen i staden. Oturligt nog väljer man att lägga ned just trygghetsutskottet.

Vad anser du är det viktigaste, Alexandra, att stärka trygghetsarbetet och ha fullt fokus på detta arbete eller att inrätta ett utskott och kalla det för jämställdhet?

Anförande nr 114

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande! Det är väldigt intressant, Nike, att just ni lyfter upp detta. Ni inrättade ju ett trygghetsutskott och kallade det så för att kunna säga att ni jobbade mycket mer med trygghet, medan vi tänker att man behöver jobba mycket mer med att stärka välfärden för att få en större trygghet i staden.

Det finns många utmaningar, men det är inte så att det som trygghetsutskottet tidigare hanterade, såsom olika trygghetsinvesteringar och liknande, helt upphör, utan det övergår till en annan form av utskott. Detta behöver ni alltså inte vara oroliga för.

Jag håller med dig om att det är ett stort problem att många unga tjejer känner sig otrygga. Det får vi absolut fortsätta att arbeta med. Det är dock inte en fråga som bara hanteras inom ramen för trygghetsutskottet, utan det är en stor politisk fråga som alla nämnder och bolag måste hantera. Det handlar om jämställdhet på riktigt.

Anförande nr 115

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Jag tänkte byta ämne i debatten. Skolplattformen är en av de frågor som medborgare, elever och vårdnadshavare i Stockholm har diskuterat mest under de senaste åren. Den har stora problem trots att det är över tio år sedan upphandlingen.

Det som har hänt i det aldrig sinande miljardprojektet är i sig ett symptom på ett mycket större problem med brister i stadens strategier för digitalisering, som vi bär ett gemensamt ansvar för. Systemfelet manifesterades av de ytterligare närmare 300 miljoner som staden hann lägga på det tänkta nya systemstödet för socialtjänsten, Esset, som vi i den förra majoriteten stoppade. Dessa för medborgarnas skattepengar dyra lärdomar måste få konsekvenser.

Vi måste gemensamt och utan prestige ta tillbaka politiskt ansvar för den digitalisering som Stockholms stad redan borde vara ledande i. Det handlar om förtroendet mellan staden och dess medborgare och om vår inställning till den världsledande it-kompetens som faktiskt finns i vår region. Stadens strategier för digitalisering behöver ett helt nytt omtag och baseras på samverkan i stället för internaliserad utveckling med förbisprungna kompetens. Sida 84 (105)

Inte heller ska vi upphandla så att i princip endast en leverantör ser det som relevant att ens lägga anbud, så som skedde i den senaste upphandlingen för grundläggande it-infrastruktur, som vi riskerar att få leva med i 15 år innan ny konkurrensutsättning blir aktuell. Politiken måste återta det strategiska ansvaret för inriktning och förhållningssätt när det gäller digitaliseringens nödvändigheter och möjligheter.

I förslaget till kommunstyrelsen om inrättande av ett utskott ser vi i Centerpartiet det därför som ett missat tillfälle för oss som bär det politiska ansvaret att återta det fulla ansvaret och kontrollen över den övergripande inriktningen för stadens digitalisering. Att inte inrätta det digitaliseringsutskott som vi föreslog i vår budget och som också återkommer i den motion vi lämnat in, som nu bereds – ni får höra mig igen i den frågan – är en missad möjlighet till omtag utan prestige. Vi kan redan nu, kanske bli lite prematurt, yrka bifall till förslagen i denna motion, där inrättandet av ett digitaliseringsutskott finns med liksom en del andra förslag. Vi lovar att fortsätta att hålla strålkastaren på denna fråga, för skattebetalarnas räkning och för stadens anställda och brukare, som faktiskt förtjänar detta.

Vi undrar förstas hur det rödgröna styret resonerar när ni inte prioriterar upp denna fråga som, om inget händer, kommer att fortsätta att dränera staden på resurser. Detta kanske något av borgarråden kan tänka sig att svara på.

Anförande nr 116

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag är imponerad av ditt engagemang i denna fråga, Claes. Du gick ju också upp sist i budgetdebatten och tog fram digitaliseringsfrågorna.

Som tidigare anställd på HP kan jag inte bara låta detta gå mig förbi, för att jag är djupt medveten om att vi har utmaningar med digitaliseringen i Stockholms stad. Det är ingen hemlighet. Oavsett politisk färg och styrning har man försökt ta tag i denna fråga, men den är lite som en amöba som slinker igenom alltför stora hål i nätet.

Jag kommer ännu en gång att försöka ta tag i digitaliseringsfrågorna. Jag tror inte här och nu på ett utskott. Det kanske visar sig att ett digitaliseringsutskott är den bästa lösningen och att vi kommer att få ordning på skolplattformen tack vare ett sådant, men det får jag återkomma till. Frågan är en del av min dagliga huvudvärk.

Anförande nr 117

C l a e s N y b e r g (C): Så bra, Karin, men då har du ett huvudvärkspiller i alla fall. Det var skönt att höra.

Du kallade frågan för en amöba, och jag håller med om att den slinker emellan, precis som en sådan där slajmbubbla. Jag ägnade hela den förra mandatperioden åt frågan

och bråkade och var ganska stökig, men när man försöker dyka ned i den visar det sig att det banne mig inte finns någon som riktigt vill ta det fulla strategiska ansvaret. Sida 85 (105)

Både politiken och stadsledningskontoret bollar ifrån sig frågan, och sedan hamnar den hos någon förvaltning och sedan plötsligt ute i verksamheterna, som säger att de inte riktigt får vara med i arbetet. Och så rullar det på. När man pratar med HP eller andra i branschen runt omkring säger de: Vi blir inte heller är insläppta, och vi förstår inte heller. Vi sitter med kompetensen, och vi blir polisanmälda ena dagen och sitter med vid bordet andra dagen.

Det är därför vi tycker att det finns en poäng med att hitta en annan lösning som vi kan vara med och stödja. Men det måste banne mig tas ett nytt politiskt helhetsansvar. Och man måste låta det vara ett politiskt ansvar och inte trycka ned det till tjänstemännen.

Anförande nr 118

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Fru ordförande, ärade fullmäktige! Under denna kväll har det sagts tre gånger att man ska kalla en spade för en spade. Detta känns bra nu när vi går in på ett exploateringsärende där vi faktiskt ska diskutera spadar.

Men låt oss börja där allting började, med den första spaden. År 1409 omnämns Riksby för första gången som namn. Riksby har ändrat namn 13 gånger genom historien. Det är därför att det ligger i Bromma, som fanns innan Sverige fanns. Då är det klart att det blir många namnskiftningar. Från början kommer namnet antagligen från det fornsvenska namnet Rutger. Tack vare att våra tidigare kollegor, nämligen kommunfullmäktige i Stockholm 1904, beslutade att köpa upp marken är den i dag en del av Stockholm.

Brommaprojektet möjliggör cirka 3 000–4 000 bostäder och ungefär 8 000 nya invånare, som i sin tur kommer att bidra till investeringar i nya förskolor och idrotts- och rekreationsytor samt förbättra park- och grönstrukturen i ett område söder om den tillfälliga Bromma flygplats.

Detaljplanarbetet för de övriga etapperna är ännu inte påbörjat, men genom det beslut som vi tar i dag om ett reviderat tilläggsavtal får vi mer medel för att utreda de kommande etapperna. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 119

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är ett väldigt omfattande och storskaligt förslag som vi nu ska ta ställning till och där vi ska påvisa vår tydliga viljeinriktning, att vi kan se framför oss både etapperna 2, 3 och 4.

Vi sverigedemokrater har velat återremittera förslaget tidigare i såväl nämnd som kommunstyrelse, och bakgrunden till detta är att det blir en omfattande bostadsexploatering i Bromma. Vi kan redan i dag se problematiken med framkomligheten, med långa köer på vägarna för bilisterna och en överfull kollektivtrafik, både bussar och tåg, i Bromma.

Samtidigt får vi nu rapporter om att man eventuellt kommer att exploatera väldigt eftertraktade och viktiga naturområden som har de högsta skyddsvärdena. Vi vill i stället säkerställa att medborgarna som bor framför allt lokalt men även i hela Stockholm kan göra sin röst hörd. Vill man att området ska exploateras, vill man ha fler bostäder eller vill man bara gå fram med en mer varsam och försiktig exploatering, som etapp 1 står för, och kanske inte gå vidare till de övriga etapperna?

Vi tycker inte att majoriteten har förankrat detta hos medborgarna tillräckligt väl, och vi riskerar att sätta oss i en situation med ett stort folkligt missnöje från dem som bor där när detaljplanerna börjar komma fram. Stockholm ska växa inte bara för framtidens medborgare utan även för dem som bor där i dag. Detta perspektiv får vi inte missa. Därför har vi sverigedemokrater sagt att vi vill återremittera, och det kommer vi även

att föreslå i dag, för en starkare medborgerlig förankring. Om återremissen faller kommer att vi föreslå att ärendet ska avslås eftersom ingreppet är alltför långtgående. Sida 87 (105)

Anförande nr 120

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Ärendet handlar ju om precis det som du efterfrågar, Gabriel, att vi nu ska tillföra mer resurser för att utreda dessa saker inför de framtida detaljplanearbetena. Det som ska utredas nu är till exempel dagvattenhanteringen och hur vi ska se på naturvärden, fornlämningar, bullerfrågan, markföreningar och mark- och grundläggningsfrågorna. Allt detta tillförs nu pengar så att man verkligen kan titta på det ordentligt.

Sedan kommer ärendena att bearbetas, antas och behandlas i detaljplanearbetet. Men just detta ärende handlar om precis det du efterfrågar, nämligen att ta fram ta fram naturvärdesinventeringar.

Anförande nr 121

G a b r i e l K r o o n (SD): Den stora problematik som vi främst visar på är trafiksituationen och framkomligheten, och den kommer inte att beröras i tillräcklig utsträckning i detta arbete eftersom det främst fokuserar på själva detaljplanen och dess utformning.

Det finns en stor fråga som vi måste ta hand om, och det är vilket stöd som finns för projektet ute bland lokalborna. Vill man över huvud taget ha denna täta exploatering och förtätning, eller vill man bevara etapperna 2, 3 och 4? Det vet vi inte, men vi riskerar att låsa in oss i ett läge där vi lägger stora pengar på tidiga utredningar, påbörjar detaljplanearbetet och sedan skapar en otacksam stadsmiljö som inte har gröna värden och inte säkerställer att områden som Bromma fortsätter att behålla sin karaktär med många grönytor.

Anförande nr 122

A n d r é N i l s s o n (L): 4 000 bostäder och nästan 8 000 invånare – det är lätt att bli lite fartblind när man håller på med Stockholmspolitik, för det är alltid så stora ärenden. Jag tycker ändå att det är läge att stanna upp lite och tänka på vad det innebär. Det handlar om en ökning av andelen stockholmare med nästan 1 procent. Om man vill visualisera detta kan man ställa ännu en liten stol här som ytterligare en kommunfullmäktigeperson kan sitta i. Jag tycker att det är rätt stort.

Det är ett fantastiskt program som har tagits fram, och med det reviderade inriktningsbeslutet kommer vi att kunna bygga en attraktiv stadsdel som har alla förutsättningar att bli både hållbar och bidra till Stockholms utveckling på ett positivt sätt. Det är nära till god trafikförsörjning. Visst finns det problem med Brommaplan som vi behöver se över. Det vet nog alla som har kört bil där någon gång. Det finns ändå närhet till tunnelbanesystemet, vilket det inte alltid gör på sådana fantastiska markområden när vi bygger nytt.

Vi ska bygga mycket, men vi ska inte bara bygga bostäder. Det handlar om verksamheter, förskolor, skog och idrott, och jag tycker att de skisser vi kan se än så länge är extremt positiva. Vi har lärt av de många misstag som gjorts när vi har byggt tidigare. Det finns ett tydligt huvudstråk där man kanske på väg till jobbet på morgonen

kan lämna in ett par skor och sula om dem därför att det finns plats för verksamheter som skomakare, och sedan kanske man på väg hem från jobbet kan sätta sig på en pub som finns där därför att det finns plats för en pub också. Det krävs dock att man har tänkt på detta i stadsplaneringen och att det finns plats för de lite tråkiga områdena bakom, där man kan ha lastkajer och annat som gör att sådana verksamheter funkar. Utifrån de planer vi har sett hittills tycker jag att det är mer genomtänkt än vad vi brukar se, vilket är väldigt positivt. Sida 88 (105)

Nu när detta ärende är öppet tycker jag att det är bra att nämna kolonilotterna i Riksby. Det är ett ärende som vi får följa nu. Detta är bara den första etappen, och det kommer att komma tre etapper till. Kolonilotterna har ett värde inte bara för dem som har dessa lotter utan också för dem som ska bo i närheten och som kan gå förbi och känna doften av kaprifol och alla andra fina blommor och som kan se det som en del av stadsmiljön. Därför är det viktigt att vi ser till att kolonilotterna värnas så gott det går nu när staden växer.

Med detta sagt tycker jag att det är roligt att se att detta ärende kommer upp. Jag tror att det finns goda förutsättningar att säkerställa att det reviderade inriktningsbeslutet kan leda till en hållbar plan som kommer att se bra ut också om 20, 50 eller 100 år därför att man har tänkt på hur helheten ska fungera. Därför är jag glad över att det reviderade inriktningsbeslutet kan bifallas.

Anförande nr 123

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, åhörare och fullmäktige! Jag vet inte om någon minns det, men jag var med i en debatt, Politik i parken, för en hel del år sedan. Det var en utfrågning i Vitabergsparken, där jag var den enda politikern som tyckte att man skulle få dricka en kvarting i Tanto efter klockan 24.00. Det var sådana där ja- och nej-lappar, ni vet, som man fick visa upp.

Jag står faktiskt fortfarande fast vid den åsikten. För oss i Centerpartiet är de generella alkoholförbuden inte vägen framåt. Givetvis vill vi ha en trygg stadsmiljö, och den ska vara ren och välskött. Vi ska ha den trygga stadsmiljön, och det är en viktig fråga för oss. Jag var fram till valet stadsmiljöborgarråd, och jag kämpar verkligen för att en stad både ska kunna få leva och låta och få vara en stad där människor kan få njuta lite grann de få sommarveckor som vi har i det här landet.

Att förbjuda saker för kollektivet, som ett glas vin eller en öl till picknicken, för att komma åt vissa individer som begår brottsliga handlingar anser vi inte vara vare sig effektivt eller en väl avvägd politik. Nyckeln till att få bukt med missbruk och drogproblematik handlar om helt andra insatser. Det handlar om närvarande poliser och i vissa fall om ordningsvakter. Men främst handlar det om sociala insatser som fångar upp samhällets mest utsatta. Det är inte färre sällskap som umgås i parken över en flaska vin, och det är inte färre möhippor som startar dagen med en champagnefrukost som skapar trygghet. Trygghet skapas av folkliv och rörelse och många ögon som ser det som händer runt om i vår stad.

Det finns dessutom en stor risk att dessa lokala alkoholförbud tvingar det man vill reglera bort till en än mer undanskymd plats och att man på det sättet bara flyttar otryggheten någon annanstans. Jag uppmanar verkligen den styrande majoriteten att i stället för att fortsätta med dessa kollektiva förbud göra andra, mer effektiva, insatser. I vår reservation i kommunstyrelsen avslår vi förslaget. Men om ett utökat alkoholförbud ändå ska genomföras vill vi att det ska vara på prov och att man verkligen utvärderar för att se om det får de effekter man vill ha, eller om detta blir ytterligare ett slag – om än ett hårt slag – i luften.

Jag yrkar bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 124

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Mellan 1998 och 2002 satt jag med i Gamla stans stadsdelsnämnd. En av mina paradfrågor var att driva bort det alkoholförbud som fanns i Hornstull, Tanto och Drakenbergsparken. Föga anade jag då att jag som ordförande i Södermalms stadsdelsnämnd 20 år senare skulle ta initiativ till att få ordning på Tanto och faktiskt föreslå att man skulle förlänga det alkoholförbud som finns.

Problemet är att det inte är de gamla A-lagarna som förr satt på bänken utanför Tjoget på Långholmsgatan som är där nu. Här har vi en helt annan situation. Folk sover på olika ställen i parken, och när de vaknar klockan sju på morgonen kommer

entreprenörer. Vi moderater är för entreprenörer, men här är det entreprenörer som kommer med dramatenväskor med kylda pilsner så att man kan sätta igång redan klockan sju på morgonen och dricka kalla pilsner när man har sovit i buskarna. Det är inte så farligt; ett par pilsner klarar väl de här sköna killarna. Men på Södermalm finns det rätt mycket av allt möjligt, och runt Mariakvarteren har vi medicin som skrivs ut som substitut för olika former av narkotika och andra missbrukspreparat. Man går dit och får ut sina mediciner, och sedan går man vidare till Tanto igen. Det är en cirkelrörelse mellan Tanto och Mariakvarteren. Sedan blir det pillerbuffé i Tanto. Man är alltså redan igång; det är värstingparty där redan klockan nio, tio, elva på förmiddagen.

De vanliga människorna och familjerna som vi värnar, som vill ha ett glas rosé och kaka en grillad kyckling, är inte med, för de startar alldeles för sent. Det är full sprutt på hela kalaset redan på förmiddagen; det vet man om man har varit där och tittat. Det är fortfarande inte de tre, fyra, fem A-lagarna som har kommit ut från Tjoget när solen skiner, utan det är helt andra människor. Det är någonstans mellan 100 och 180 personer som kommer varje dag till den trappa som går från Hornsgatan ned till Tanto. Om man som jag, till exempel, har sitt joggningsspår där vill man inte springa uppför trappan längre, för det är obehagligt. Jag undrar hur en ung kvinna känner sig som har sitt joggningsspår där. Jag springer runt husen och inte uppför trappan.

Vi har en helt annan situation nu. Det är inte de gamla A-lagarna som vi hade på 70-, 80- och 90-talet när jag växte upp. Det här är en helt annan situation, med 180 personer som har olika typer av blandmissbruk och som faktiskt är farliga. De är egentligen inte farliga för oss som inte har ett narkotikamissbruk, men de är farliga för sig själva. De knivskär och ägnar sig åt våld mot varandra av olika skäl. Vi har en ohållbar situation. Polisen tror att man måste splittra upp de här grupperna. De kommer inte att försvinna, men det blir mindre grupper, och det blir lättare för sociala verksamheter att ta hand om det här.

Anförande nr 125

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Jag tänkte börja med att kommentera det som Jonas och Jonas sa. När det gäller det tidigare alkoholförbudet var faktiskt både Moderaterna och Sverigedemokraterna emot det, så ni kan inte ta åt er äran ensamma. Det kom efter att tidningen Metro hade skrivit att Tanto och Drakenberg var de värsta parkerna. Det var 2011. Då var problematiken en annan; det handlade om att det var stök på kvällarna och in på natten.

Vad som då gjordes för staden var visserligen ett alkoholförbud – det är ofta det som diskuteras – men också det faktum som ofta glöms bort, nämligen att man rustade parken med badanläggning, bastu på vintern och utegym. Man gjorde en konstgräsanläggning och en skejtboardramp. Det handlade om Odlå ihop, och så vidare. Det var detta och ett antal andra saker som gjorde att problematiken försvann. Det blev en bra park. Den befolkades. Det är när det offentliga rummet befolkas som det är som bäst.

Jonas beskriver att vi har en ny problematik. I dag handlar det om dagtid. Då måste vi möta den igen, och det gör vi med alkoholförbudet. Men stadsdelen gör också ett antal andra saker – det som Alexander och Janne pratade om här tidigare. Det handlar om våra trygghetspengar. De kommer till användning här. På torsdag kommer vi i Södermalms stadsdelsnämnd, där jag är ordförande, att fatta ett beslut om Sommar i

Tanto. Då tillför vi 2 miljoner kronor för att befolka parken och för att skapa ett samband. Jag och stadsdelsdirektören, som numera är ytterst ansvarig för trygghetsfrågorna enligt samma logik som Karin Wanngård redogjorde för tidigare, har träffat koloniträdgårdsföreningarna, Odlar ihop, dem som bor i Svenska Bostäder och så vidare. Vi bygger ett nätverk för att se till att få ordning på parken. Vi ska se till att de som vill vara där och göra saker ska få pengar genom ett föreningsbidrag. Vi ska se till att göra ett antal olika saker. Vi ska fixa belysning. Det är så man fixar det här.

Det farliga är att när vi diskuterar trygghetsfrågor är det en enda fråga vi diskuterar: Vi ska diskutera ordningsvakter tills vi dör. Det kommer att finnas ordningsvakter i Tanto också, och det kommer att finnas polis i Tanto också. Men det är inte hela svaret på frågan. Svaret är att vi behöver ha ett alkoholförbud, vi behöver befolka parken och vi behöver se till att de som sköter sig märker att det är deras park. Sedan får vi inte glömma att det här är en av de finaste platserna i Stockholm. Det är en plats där vi manifesterar ett Stockholm för alla, och då måste den fungera.

Anförande nr 126

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Jag begärde inte replik för att debattera, utan jag vill mest säga att vi hade en enig majoritet när vi gick fram med förslaget. När vi pratade ihop oss sa Anders och oppositionen: Om vi kommer med en massa olika förslag kommer SLK och övriga inte förstå att det här är på allvar. Det bästa vi kan göra är därför att gå fram med ett gemensamt förslag.

Jag vill gärna tacka Anders så hemskt mycket för att du tog detta till dig och sa: Det är helt rätt. Om vi inte gör det här gemensamt, i en helt gemensam nämnd, blir det ingenting. Då kommer de att kunna spela ut oss mot varandra. Jag är väldigt tacksam för att vi gick fram med ett gemensamt förslag. Vi fick ju också justera oss gentemot er, så det var inte bara vårt förslag. Tack så mycket för det!

Nu står vi här, och vi får ett förlängt alkoholförbud. Det är inte ett totalt alkoholförbud, utan ett förlängt.

Anförande nr 127

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Tack så mycket för berömmet, Jonas! Jag skickar det också tillbaka. Jag tycker att det var alldeles utmärkt att vi kom överens. För tydlighetens skull: Tidigare gällde förbudet mellan klockan tolv på natten och klockan sex på morgonen, och framöver kommer det att vara mellan klockan tolv på natten och klockan två på dagen, om förslaget går igenom i dag.

Anförande nr 128

J o n a s N a d d e b o (C): Det var verkligen inte endast ordningsvakter som jag lade fram som förslag på hur vi skulle skapa en trevligare stad. Mycket av det du lyfter, Anders, är de saker som gör stor skillnad. Jag är också glad att du lyfte Tantobadet, som Centerpartiet var med och drev igenom och fick på plats. Det är en viktig sak. Vi måste rusta våra parker så att fler vill vistas i dem.

Men det är ändå de små stegens tyranni det innebär när man beskär människors frihet och möjlighet att nyttja staden. Vi måste som politiker ha en vision om hur vår fria,

tillåtande stad ska se ut och fungera. Jag förstår att det är stora utmaningar, men dem måste man möta med de effektiva insatser man ska göra – inte för att försämra för det stora kollektivet. Jag är fortfarande inne på den linjen. Jag förstår att man behöver rätt verktyg för att få ordning på detta, men det gör man inte genom att begränsa andras frihet på detta sätt.

Anförande nr 129

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Någon har sagt: Friheten är oändlig. Den har bara en mycket viktig begränsning, och det är andra människors frihet. Just detta är problematiken. Jag tyckte att Jonas Nilsson uttryckte det ganska väl. Om man upplever att det är otryggt att springa i parken har de här människornas frihet faktiskt inkräktat på andra människors frihet. Då måste vi väga mellan dessa båda. I det här läget är det viktigt att vi tar hänsyn till det här, och då är ett förlängt alkoholförbud *ett* verktyg. Sedan är detta inte det avgörande och det enda, men det är ett viktigt verktyg här. Vi måste mäta och väga olika människors frihet, och vi måste se till att alla får plats i parken.

Anförande nr 130

A n n e - L i e E l f v é n (L): Ordförande, åhörare! Det är härligt att höra så många prata om frihet här i talarstolen. Jag vill också tacka Anders Österberg för historielektionen tidigare i afton.

Hur som helst: Som liberal är jag inte någon varm vän av förbud. Men som ett par andra har varit inne på är det kanske det som är nödvändigt här för att öka friheten för andra. Jag sitter också i stadsdelsnämnden på Södermalm, och det är väldigt många som har hört av sig under flera år. De är förtvivlade och nästan desperata, och de känner att de knappt kan gå ut i Tanto och Drakenbergsparken. Det betyder att deras frihet är beskuren på ett ingripande sätt. Det är flera som kan vittna om detta, och det här är kanske den fråga som flest medborgare har tagit kontakt med mig om under de år som jag har suttit i stadsdelsnämnden.

Det här handlar om en större grupp av personer med missbruksproblematik. Vi vet att när det kommer till vuxna missbrukare har inte socialtjänsten direkt någon uppsökande verksamhet, utan det är först när man är i situationen att man kanske är hemlös. De som vistas i Tanto och Drakenbergsparken tillhör inte heller nödvändigtvis Södermalm. De använder parken som sitt vardagsrum, och de kommer från hela kommunen och hela länet. Det ska man såklart kunna göra, men det måste ske med hänsyn till varandra. I dag ser vi väldigt många ordningsstörningar, lobbar och brott av olika slag. Tanto och Drakenbergsparken är inte så trevlig som den skulle kunna vara.

Som Anders och Jonas var inne på har vi jobbat med trygghetsskapande åtgärder i ett brett spektrum. Det handlar om anläggande av stränder, bryggor och utegym, skejtramper och utökad belysning på flera platser. Önskan om att förlänga alkoholförbudet handlar om ett önskemål från polisen, för de kände att situationen hade gått helt över styr. Det var också en enig stadsdelsnämnd som ställde sig bakom beslutet.

Men jag förstår också när man säger att vi ska utvärdera detta och följa det noggrant. Det tycker jag också att man ska göra. Alla åtgärder och förslag som kommer som

begränsar människors frihet ska man såklart sedan utvärdera och eventuellt helt enkelt omvärdera. Men det får ta sin tid, och vi får låta det här komma på plats. Sida 93 (105)

Med det sagt önskar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 131

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande! Jag kommer också att nämna ordningsvakterna. Det här är inte ett ärende som handlar om ordningsvakter, och det här är inte sista gången vi kommer att sakna dem. Jag vet att de kommer att förekomma, men de kommer att vara färre.

Det kollektiva förbud som vi nu ska fatta beslut om och som drabbar picknickare och möhippor, Jonas och Jonas, är inte bra. Det är trist att det är så här. Men nu har polisen bett oss att införa ett utökat alkoholförbud. Jag rekommenderar verkligen er alla – men kanske inte samtidigt – att göra ett studiebesök hos polisen på Södermalm för att höra vad de vill ha av oss politiker. Polisen ser det här som en möjlig lösning, och därför kommer vi att rösta ja även om det vore bättre om vi tillämpade den modell man har i till exempel Malmö, där man helt enkelt kan avlägsna personer som missköter sig. Polisen vet ju vilka personer det är som missköter sig eller som riskerar att vara till besvär för andra människor. Om man kunde flytta på dem kanske vi inte skulle behöva ett sådant här utökat förbud. Det vore egentligen en bättre lösning. Man säger att det inte löser någonting att flytta problemet. Jo, det gör det, för det tröttar ut nybörjarna i alla fall. De värsta hard core-människorna kommer säkert inte att tröttna.

Jag råkar själv bo i Drakenbergsområdet. Jag är skäggig och väger runt 100 kilo, men jag känner mig inte heller trygg i parken. Därför välkomnar jag också er alla andra ned till Tanto och Draken en solig onsdagsförmiddag – gärna en liten stund efter att systemet vid Hornstull har öppnat. Det är tyvärr inte i första hand möhippor som ni kommer att minnas från ett sådant studiebesök.

Anförande nr 132

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! För vår majoritet är det en uttalad ambition att öka den lokala demokratin. Medborgarbudgetering och lokalt trygghetsarbete är bara några exempel. I detta ligger självklart att det ska vara enkelt för medborgarna att ta kontakt med sina lokala politiska företrädare. Därför är det mycket bra att vi i dag kan besluta om att det ska finnas en andra vice ordförande i stadsdelsnämnderna. Något som den tidigare majoriteten valde att införa i en stadsdelsnämnd gör vi nu i samtliga stadsdelsnämnder. Vi sätter också ett arvode på detta.

Låt mig ta ett exempel. Södermalms stadsdelsnämnd har ett politiskt ansvar för äldreomsorg, socialtjänst och förskoleverksamhet för mer än 130 000 invånare. I den här nämnden uppgår årsarvodena för ordförande, förste vice och andra vice ordförande till 380 000 kronor efter beslutet. Vi kan jämföra med Nacka kommun, som styrs av allianspartierna. Där har de ansvariga politikerna ansvar för 110 000 invånare, och där har de ansvariga för samma verksamheter årsarvoden som är betydligt högre. Det är åtta kommunalråd och nämndordförande med högre arvoden än vad vi har i Stockholm, där jag anser att vi har större politiskt ansvar.

Faktum är att Stockholm har landets näst lägsta kostnad av alla kommuner för den politiska organisationen räknat per invånare. Jämfört med Nacka betalar stockholmarna hälften för den politiska organisationen. När jag styrde förra gången var vi bäst i klassen; då låg vi till och med lägre än Göteborg. Målsättningen är att vi ska vara där igen. Men det ska vara effektivt och bra med en lokal närvaro och en politisk organisation som fungerar.

Efter valet har vi minskat antalet borgarråd, det vill säga den centrala styrningen, och ökat resurserna för den lokala demokratin. Jag sa i mitt tidigare inlägg att man inte får anklaga oss för att utöka pengarna på den politiska organisationen. Jag kommer därmed att ta ett väldigt förenklat matematiskt exempel. Häng med nu! 13 stadsdelsnämnder kommer att bli 11. Det sparar ungefär 2 miljoner kronor netto. En förskolenämnd kostar netto 1 miljon kronor. Vice ordförandes arvoden kostar 1 miljon kronor. Då skulle man kunna säga att det blir plus minus noll. Men på det tar vi bort två borgarråd. Besparingen netto – vi har inte med PO-pålägg – är alltså 2,6 miljoner kronor, lågt räknat.

Detta gör att kostnaden för den politiska organisationen är lägre med det nya styret. Det gör att vi ökar det politiska ledarskapet lokalt i våra stadsdelsnämnder eftersom vi vill öka medborgarinflytandet. Vi minskar antalet utskott under kommunstyrelsen från tre till två. Vi minskar antalet borgarråd med två – en från majoriteten och en från oppositionen. Det gör att vi får en bättre och mer likvärdig politisk organisation.

Jag kommer aldrig att stå och säga att man hittar den optimala politiska administrationen eller organisationen. Det viktigaste för mig är att vi känner att vi har lokal demokrati och att vi bygger på det fina vi har i Sverige: att de absolut flesta politiker är fritidspolitiker. Fritidspolitiker är man i stadsdelsnämnden, och då måste man få ett arvode så att man har möjlighet att sköta sitt politiska uppdrag.

Anförande nr 133

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Du säger att medborgarna i och med detta beslut kommer att ha bättre möjlighet att möta och få tag i företrädarna i stadsdelsnämnden. Jag har svårt att se hur man påverkar denna möjlighet genom att införa en andre vice ordförande. Tvärtom – alla vi som sitter i stadsdelsnämnderna, oavsett om man är i presidiet, ledamot eller ersättare, brinner just för den nära kontakten med boende och dem som är verksamma inom nämndens område. Detta kommer varken att bli bättre eller, för den delen, sämre genom att man inför en andre vice ordförande.

Detta ärende är enligt mig den sämsta formen av socialism. Man tar andras pengar och spenderar dem utan någon mervärde för dem som står för betalningen. Anser du att införandet av en andre vice ordförande kommer att gynna stockholmarna? Vilken nytta kommer de att ha av ett utökat presidium i stadsdelsnämnderna och därmed en högre kostnad för arvoden?

Anförande nr 134

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Vi skiljer oss åt i synen på detta. Jag var ganska tydlig i mitt inledningsanförande med att vi vill stärka den lokala demokratin. Ni valde att ha fler borgarråd. Ni valde att ha fler utskott under kommunstyrelsen, det vill säga att den centrala politiska organisationen kostade mer. Tack vare er, som införde just den här modellen – i och för sig bara i en stadsdelsnämnd – fick vi inspiration. Jag tackar för det. Nu inför vi detta i alla stadens stadsdelsnämnder, men vi gör det också möjligt att sköta sitt politiska uppdrag. Därmed får man också en ordentlig arvodering.

Anförande nr 135

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Vänerstyret föreslår nu alltså att stadsdelsnämndernas presidium ska utökas med ytterligare en andre vice ordförande och arvodering för denna. Vi sverigedemokrater är kritiska i sak till höjda politikerarvoden och anser att det här förslaget är särskilt ansvarslost i dagens pressade ekonomiska läge.

Förslaget skulle kunna innebära att vissa förtroendevalda som både sitter i presidiet för stadsdelsnämnden och i den sociala delegationen kan uppbära dubbelt arvode. Det är inte en önskvärd utveckling i det tuffa ekonomiska läge som Stockholm står inför. Om det nu ändå vore så att det fanns ett par miljoner över i kassan och man skulle fråga stockholmarna vad de anser att dessa pengar borde gå till är jag ganska säker på att ingen hade sagt att de borde gå till att arvodera fler politiker. I den här salen tycks också alla förutom styret själva vara överens om det.

Jag vill yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 136

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag tänkte bara höra om Linnéa Vinge känner till vad man gör som ordförande i sociala delegationen. Om man är ordförande i stadsdelsnämnden och också ordförande i sociala delegationen tillkommer vissa arbetsuppgifter. Det handlar till exempel om frågor som rör LVU, ett av de tuffaste

beslut man kan fatta när det gäller lagen om vård av unga. Det handlar om LVM och så vidare. Det kan vara dygnet runt-jour där telefonen kan ringa mitt i natten och man behöver fatta ett snabbt beslut på delegation. Jag undrar bara hur väl insatt du är i vad det innebär att vara ordförande i den sociala delegationen och hur mycket merarbete det faktiskt innebär. Sida 96 (105)

Anförande nr 137

L i n n é a V i n g e (SD): Under de år som jag har suttit i nämnd i Stockholms stad har det i alla fall aldrig hänt att vice ordförande har fått kliva in i ordförandens ställe. Jag saknar fortfarande riktiga argument för vad denna andre vice ordförande faktiskt ska bidra med för skattebetalarna. Jag undrar verkligen varför det är viktigare än att lägga pengarna på vår gemensamma välfärd, vilket jag tror att många stockholmare hade önskat se i stället.

Anförande nr 138

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag tänkte lyfta det som finansborgarrådet pratade om tidigare. Det handlar om att stärka den lokala demokratin. Man ger politikerna ute i våra stadsdelar bättre förutsättningar att möta näringslivet och civilsamhället men också enskilda stockholmare.

Jag tror att vi kanske tänker lite olika kring demokratistärkande åtgärder, men för vår majoritet är det väldigt viktigt att medborgarna ska kunna ha en god insyn i vad som sker och en god dialog med våra förtroendevalda politiker. Jag ser också i det läge som vi står i dag, både i Europa och även här i Sverige, att det växer antidemokratiska krafter i våra samhällen. Vi har ett tydligt ansvar från politiken att tydligt stå upp för demokratin och för medborgarnas rätt att kunna ha en dialog med sina politiker.

Mina frågor till Sverigedemokraterna är: Vilka åtgärder har ni för att stärka demokratin? Hur ser ni på utmaningarna när det gäller de antidemokratiska krafterna i samhället?

Anförande nr 139

L i n n é a V i n g e (SD): Men Åsa, om det nu är så att det finns pengar över i kassan och du frågar stockholmarna vad de vill att pengarna ska gå till – tror du då att de kommer att svara att de ska gå till ökad trygghet i stadsdelen och i vår stad, till vår gemensamma välfärd eller till att arvoda fler politiker? Vi tror uppenbarligen olika där.

Anförande nr 140

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, åhörare och ledamöter i fullmäktige! Det finns väl egentligen inte i sak så mycket att säga om detta ärende. Förslaget är klubbat i budget, och nu genomförs det.

Jag tycker faktiskt att den här debatten är lite tråkig och egentligen rätt onödig. Brukligt är när man gör sådana här förändringar i organisationen att man förankrar det brett mellan de olika partierna över blockgränsen i det här stadshuset. Men det är klart att det ändå behövs ett syfte med organisationsförändringarna om man ska kunna göra det och argumentera med oss andra partier.

Nu är det faktiskt högst oklart vad den här förändringen ska kunna leda till. Man har något löst resonemang om att stärka den lokala demokratin. Lyssnar man på Lindhagen här skulle det också hjälpa alla möjliga demokratiutvecklingar att arvoda en andra vice ordförande. Jag tror inte riktigt att det är argumenten, utan det finns någonting under detta. Man höjer arvoden till sina egna. Att det skulle stärka den lokala demokratin är jag väldigt osäker på.

Nej, det är lite för tunt argumenterat när det gäller varför det här skulle gagna stockholmarna. Det är för deras förtroende och med deras pengar vi hanterat det här.

Jag vill bifalla vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 141

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ett skäl man kan se är att vi härigenom skapar likvärdighet över staden eftersom systemet ju redan finns i en av våra stadsdelar. Jag vill bara skicka tillbaka frågan till dig, för jag är allmänt nyfiken: Vilka typer av blocköverskridande förankringsprocesser hade ni när ni införde presidiesystemet i Hägersten-Älvsjö, vilken typ av nyttoanalys presenterades inför det beslutet och så vidare? Det skulle vara jätteintressant att höra det.

Anförande nr 142

J o n a s N a d d e b o (C): Tack, Clara, för frågan! Det var en klok fråga, och det är sådant man kan fundera på. Däremot hade vi i kulturnämnden en hel del beslut som var långtgående och som skulle ligga över lång tid. Där hade vi överenskommelser över blockgränsen, och det är det jag tycker att man ska ha när man gör de här organisationsförändringarna. Det blir ju inte bättre om ni gör samma fel som vi gjorde; det kan man säga om detta.

Jag tror att det hade varit bra med samråd. Det hade gagnat frågan, och vi hade sluppit ha den här tråkiga diskussionen om arvoden på det här sättet. Det är många andra kommuner som har haft långa och tråkiga diskussioner om arvoden. Jag har alltid varit så glad att vi har löst det där i Stockholm i stort samförstånd. Nu får vi den här tråkiga debatten, och man kastar olika miljoner hit och dit. Det hade varit bra, och det hade varit snyggt, om ni hade sträckt en hand över blockgränsen. Då hade det här gått mycket smidigare.

Anförande nr 143

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! Jag ska först och främst erkänna att det här inte är den största fråga vi hanterar i denna fullmäktigesal. I förhållande till stadens budget är detta givetvis inte mycket pengar. Men det är ändå sisådär 2 miljoner som hade kunnat läggas på någonting annat. Törs jag säga ordningsvakter, eller kanske förskollärare eller förebyggande insatser mot gängkriminalitet?

Men framför allt: Jag förstår inte varför. Vad är skälet till att man vill införa en ny politisk position för 13 ytterligare arvoderade politiker? Och varför ska man just nu i Stockholm för första gången inrätta en andre vice ordförande, en arvoderad sådan, i alla stadsdelsnämnder? För det är ju känsligt, det här. Det är därför vi står här, och det är därför det väcker en massa diskussion. Fler och dyrare politiker brukar sällan vara

något som någon politiker med självbevaringsdrift går till val på. Nu gjorde ni ju inte det heller, utan det här hände först efter det att ni tog över makten. Sida 98 (105)

Men just eftersom det är känsligt tänkte jag, uppenbarligen naivt, att det måste finnas en riktigt bra motivering. Jag tog därför upp budgeten och läste. Låg mig högläsa ur budgeten. Det är väldigt högtidligt i sig! Det står: Stadsdelsnämndernas presidium ska bestå av en ordförande, en vice ordförande och en andre vice ordförande. Där tar det slut. Det fanns ingen motivering eller förklaring. Jag har letat, men jag har inte hittat någon. Jag vet inte om man kan prata om en talande tystnad i en budget, men det här är i så fall en talande tystnad.

Detta är uppenbarligen viktigt för er på något sätt – varför är höljt i dunkel. Det är nästan så att man får en känsla av att det är medvetet höljt i dunkel. Jag får en krypande känsla av att detta är ett maktpolitiskt beslut – att de nya posterna är priset för att hålla ihop, skapa och bygga en majoritet. Jag tycker tyvärr också att det finns lite av ett mönster. Vi hade den stora debatten om förskolenämnden och huruvida det var så att enskilda borgarråds intresseområden motiverade en ny nämnd och en ny förvaltning. Jag tycker att maktpolitik är den sämsta motiveringen för nya politiska positioner och för höjda arvoden, och jag tror att jag vågar säga att jag har alla stockholmare bakom mig i den åsikten.

Anförande nr 144

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Att du och Moderaterna ägnar er åt olika konspirationsteorier får stå för er. Men när det handlar om medborgarinflytande och medborgarbudgetering – det som våra stadsdelsnämnder och våra fantastiska fritidspolitiker i sak sysslar med varje dag – ska de här politikerna alltså inte få de arvoden som du vill lägga på centrala borgarråd och ett extra utskott under kommunstyrelsen.

Jag vet det här, för jag får frågan om varför ni var så dåliga på att styra förra mandatperioden? Jo, därför att ni inte tror på offentlig förvaltning. Ni tror på privata alternativ. Ni vill inte se att politiken ska lyckas. Jag har en annan uppfattning i grund och botten. Jag tror på lokal demokrati. Jag tror på vårt fantastiska system med fritidspolitiker. Låt dem kunna utföra sina uppgifter!

Anförande nr 145

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Ursäkta, men jag tycker att den här debatten blir lite grann som en nidbild av en debatt om demokrati med socialdemokrater och framför allt vänsterpartister. Vi måste stärka demokratin, och därför måste vi ha högre arvode till politikerna, säger ni. Jag tror tyvärr inte att det finns så många människor utanför åtminstone delar av den där halvan av salen i hela Stockholm som har samma uppfattning.

Nu börjar det krypa fram lite motivering här: Vi höjer arvoden för demokratins skull. Det är uppenbarligen ett skäl som man kan motivera. Nu hörde jag något om att detta egentligen beror på att det fanns en andre vice ordförande i en nämnd. Men ni glömmer att nämna att den inte hade något extra tilläggsarvode. Det är en skillnad nu: Nu ska man ha det i alla stadsdelsnämnder, och det ska kosta väldigt mycket mer. Jag köper inte idén att det här skulle innebära att det blir billigare nu än förut. Det är bara att slå upp budgeten igen och kolla. 80 miljoner mer kostar kommunstyrelsen det här året.

Anförande nr 146

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag lovar att det är sista gången jag springer upp här i kväll – för er som har tröttnat på mig. Stoppa höjningen av stockholmspolitikernas löner! Så lät Vänsterpartiet i Stockholm för två år sedan. Så vad gör man då när man har vunnit val och lovat att inte höja några löner, men gärna vill ha lite fler arvoderade? Då hittar man på nya uppdrag att arvodera.

Det blir lite lättare att vara vänsterpolitiker i Stockholm samtidigt som vardagen blir allt svårare för stockholmarna. Det finns en rad av andra verksamheter som behöver pengarna mer i Stockholm. Det är ordningsvakterna, som vi har pratat om, skolan, och äldreomsorgen. Men ordningsvakterna blir inte fler, barngrupperna blir inte mindre och händerna inom äldreomsorgen blir inte fler av den här prioriteringen eller ens av fler ”rejält” – om jag citerar rätt – arvoderade vänsterpolitiker.

Att införa en andre vice ordförande är helt enkelt bara ett hittepåuppdrag på stockholmarnas bekostnad. Jag har nu lyssnat lite grann och också försökt hitta argumenten för varför de här skulle vara rätt prioritering. Det som slår mig mest är egentligen argumentet att det stärker demokratin. Jag tror att det är ytterst tveksamt. Vad jag bryr mig lika mycket om egentligen är att stärka förtroendet för demokratin, och i det avseendet är jag inte riktigt helt hundra på att stockholmarna anser att det här vare sig stärker demokratin eller stärker förtroendet för demokratin. I det otroligt kritiska läge som många av stadens verksamheter befinner sig väljer ni att lägga pengarna på att arvodera er själva i stället för att öka pengarna och anslagen till de verksamheter som behöver pengarna som mest.

Anförande nr 147

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det haltar lite grann när man säger att demokratin måste få kosta och att lokaldemokratin har företrädare som måste ges rimliga arbetsvillkor. Om det nu stämde skulle man höja arvodet för samtliga stadsdelsnämndsledamöter och ersättare eller kanske inrätta någon sorts högre gruppleदारarvode för varje partis förste representant i nämnderna. I ett resonemang över blockgränserna, som man borde ha i sådana här sammanhang, kanske man ska fundera på detta. Men det ekar tyvärr lite ihåligt när det handlar om att inrätta ytterligare en vice ordförandepost till för sin egen majoritetsgrupp.

Jag har varit fritidspolitiker i massor med år – närmare 40, faktiskt – i den här staden och jag har också under fem års tid varit, i stort sett, heltidspolitiker. Jag håller med om att det kräver sin man eller kvinna att ha stort politiskt ansvar. Det är därför du, Karin Wanngård, inte ska syssla med belysningarna på Sturebys hundrastgård. Det ska stadsdelsnämndspolitikerna göra. Återigen: I sådana här sammanhang är det bättre att vi för diskussioner över partigränserna och att vi resonerar oss fram till vad som är den bästa styrningen i Stockholm. Man ska inte vara så himla rädd för att göra det. En mening i budgeten – nej, det är faktiskt inte tillräckligt som underlag för en sådan här viktig och stor förändring.

När vi slog samman två stadsdelsnämnder under förra mandatperioden och då hade en ordförande över kunde det vara rimligt att man, som vi sa, under en övergångsperiod

gjorde denna förändring. Men det var detta det var menat som, och inte någonting annat. Det finns både ett demokratiskt problem och ett faktiskt problem i att fatta det här beslutet, som redan gjordes i budgeten och som nu genomförs. Det demokratiska problemet är att sådana här förändringar borde diskuteras över blockgränserna i en sann Stockholmsanda. Om man verkligen menade allvar skulle vi se över all arvodering för våra politiker, och det tror jag att ingen av oss egentligen mäktar med. Då får vi de här reaktionerna: Ni politiker bara belönar er själva och höjer era egna löner. Det är det snack som går, och någonstans får vi ta konsekvenserna av det. Med en god pedagogik och god samhällsdiskussion skulle det här kunna klaras på ett bättre sätt.

Därför yrkar jag bifall till Liberalernas och Moderaternas reservation.

Anförande nr 148

L o u - A n n W e j k e N o r b e r g (M): Ordförande, ledamöter, åhörare! Som vi hörde här har inte detta ärende föregåtts, som brukligt är, av en förankring. Man brukar ju säga att det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta, och jag tycker att det passar väl in på det här.

I underlaget nämns remissvar från de olika stadsdelsnämnderna. Jag kan bara tala för Kungsholmens stadsdelsnämnd, och det står att den inte hade någonting att invända mot förslaget. Den som var med i stadsdelsnämnden när beslutet fattades kan nog intyga att det var en sällsynt animerad diskussion som vi hade. Men det är klart att majoriteten var överens.

Det står också att det ska vara enkelt att möta sina lokala politiker och att demokratin ska stärkas. Medborgare, organisationer, föreningar och näringsliv ska ges bättre möjligheter att kontakta och få tag i företrädarna för stadsdelsnämnden. Jag har då aldrig upplevt under mina fyra mandatperioder i stadsdelsnämnder, både på Kungsholmen och i Järfälla, att jag hade haft bättre möjligheter att bli kontaktad om jag hade varit andre vice ordförande. Jag tror nämligen att våra medborgare söker de politiker som de har förtroende för, eller så gör de som väldigt många gör: skriver till och kontaktar samtliga politiker i stadsdelsnämnderna. De vill veta dels vad företrädarna tycker, dels vad de olika partierna tycker.

Förslaget beräknas kosta närmare 2 miljoner. Man kan ju säga att det inte är så mycket pengar i den stora budgeten, men jag tycker ändå att vi har ett ansvar för att varenda krona ska brukas på ett sätt som kommer våra medborgare till godo. Det gör de inte med det här förslaget. Det här kommer att öka det politikerförakt som tyvärr finns på många ställen.

Med detta yrkar jag bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 149

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Fru ordförande och presidiet! Jag klev in i stadsdelsnämnden i Skärholmen i november 2011 första gången, så jag är inne på min fjärde mandatperiod. Jag konstaterar bara att jag aldrig någonsin har varit i en situation där det skulle ha behövts någon andre vice ordförande. Jag blev därför mäkta förvånad när jag såg förslaget och försökte fundera på vad orsaken till det var. Sedan kom jag

fram till att det inte fanns någon orsak. Jag vet inte riktigt varför vi har det här på vårt bord, så jag yrkar på avslag. Sida 101 (105)

Anförande nr 150

Borgarrådet Lindblom (V): Jag efterfrågar även här lite sans och balans. Jag skulle vilja citera det moderata oppositionsborgarrådet: Det här är inte den viktigaste fråga som vi diskuterar i kväll. Det tycker verkligen inte jag heller.

Jag vill bara sammanfatta det hela lite grann, inte minst det som finansborgarrådet sa så väl i sitt inledningsanförande. Om vi jämför med den förra mandatperioden har vi alltså två borgarråd färre i dag. Ett borgarråd, för den som inte vet det, tjänar mellan 114 000 och 130 000 kronor i månaden. Två borgarråd färre innebär alltså en besparing på nästan 3 miljoner kronor årligen för skattebetalarna. Vi har också färre stadsdelsnämnder, vilket om jag räknar rätt innebär att vi har ungefär 52 färre platser lokalt. Det kan man tycka vad man vill om, men det är absolut en kostnadsbesparing. Vi kommer att slå ihop två stadsdelsförvaltningar, och det är också en besparing. Vi ser även att vi har färre utskott under kommunstyrelsen.

Sammantaget går det inte att med hedern i behåll säga att vi på något sätt skulle öka den politiska administrationen, för det stämmer helt enkelt inte. Tvärtom minskar vi på byråkratin, vi minskar på antalet politiska poster, vi ser till att minska på antalet högvärlödade borgarråd och vi satsar i stället dessa pengar på välfärden – just för att det är pressade tider.

Jag vill också nyansera det här lite. Detta är inte något som vi har hittat på själva. Dels införde ni det i Hägersten-Älvsjö förra mandatperioden, dels är det här inte något nytt och unikt system för Stockholm. Göteborg har ett sådant här presidiesystem, och Malmö har det också. Låt oss titta på vad Svenska Kommunförbundet, det vill säga det som SKR hette förr i tiden, skriver i sina underlag för reglementen för nämnder och styrelser, alltså det som är deras förslag till organisation för nämnder och styrelser. Det gavs ut första gången 1992 och är senast uppdaterat 2019. Även där förordas den här typen av presidiesystem. Det är ingenting konstigt.

Man kan raljera över politiker, arvoden och så vidare. Men vad är det vi pratar om? Är det borgarrådet med 130 000 kronor i månaden som ska få ett rejält påslag? Nej, det är inte det. Det är den lokala stadsdelsnämndspolitikern, andre vice ordföranden, som kan vara förskolläraren som går till nämndsammanträdet efter jobbet. Det kan vara den som är ordförande i sociala delegationen och som sitter med telefonen dygnet runt för att den kan ringa när som helst och man behöver fatta ett beslut om ett omhändertagande av ett barn.

Det är inte oss – vi privilegierade heltidspolitiker – den här debatten handlar om. Den handlar om att man ska ha bättre förutsättningar att ta sitt ansvar lokalt. Och kom inte och säg att vi bygger ut den politiska byråkratin! Vi minskar ned den för att vi prioriterar välfärd. Men vi prioriterar också lokal demokrati och goda förutsättningar för majoriteten att ta ansvar även lokalt.

Anförande nr 151

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ska fatta mig väldigt kort. Å ena sidan säger ni att ni vill prioritera lokalpolitiken och inrätta en ny

vice ordförandepost. Å andra sidan slår ni samman stadsdelsnämnder och gör antalet politiker betydligt färre. De blir svårare att komma åt, och de får större ansvarsområden. Sida 102 (105)

Nej, snälla ni! Moral är bra, men dubbelmoral är inte dubbelt så bra. Ni får välja på vilket ben ni ska stå när ni argumenterar. Det här håller faktiskt inte. Säg i stället som det är: Vi tycker att det här är rimligt, och vi tycker att vi behöver de här extra ordförandeposterna. Då finns det åtminstone en rimlig förklaring. Någon annan förklaring kan inte jag se till det här – tyvärr, det går inte. Ni argumenterar för lokaldemokrati och minskar samtidigt lokaldemokratien. Det är obegripligt.

Anförande nr 152

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu tror jag att Björn antingen får spetsa örönen eller gå in och läsa transkriberingen efteråt. Vi har varit väldigt tydliga under hela den här perioden och diskussionen med vad detta handlar om. Det handlar om att minska den byråkratiska överbyggnaden. Vi minskar antalet borgarråd, vi minskar antalet utskott och vi minskar antalet förvaltningar.

Det jag har poängterat här är att det har låtit från er sida som att vi göder politikerna, att vi ska fler politiker och att vi ska ha mer pengar till politikerna. Ni får det att låta som att vi dubblar eller tripplar antalet borgarråd. Det vi säger är att vi minskar kraftigt på byråkratin, och vi minskar kraftigt på både förvaltningssidan och nämndorganisationen. Men vi tycker samtidigt att i en stadsdel där man har ansvar för lika många personer som i en medelstor svensk kommun behöver man ha goda förutsättningar för att ta ansvar lokalt. Vi vill också göra likadant i hela staden och se till att det är likvärdighet utifrån det system som ni införde.

Återigen: Det här är ingenting konstigt. Det finns i en mängd svenska kommuner, och det finns i reglementet för Sveriges Kommuner och Regioner, senast uppdaterad 2019. Det är inget konstigt system.

Anförande nr 153

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Hej! Ni har säkert era skäl för att genomföra den här reformen, men jag bli otroligt provocerad när ni säger att det handlar om lokal byråkrati.

Jag är gruppleddare för Liberalerna i Spånga-Tensta. Vi ska nu bli stadsdelsnämnd Järva. 26 engagerade lokalpolitiker som varje dag är ute och pratar med medborgare, lyssnar och förklarar beslut ska bli 13. Det allra mest provocerande är att det är just Järva som behöver lokal demokrati. Det är där vi har det lägsta valdeltagandet, och det är där vi har många som undrar hur den svenska politiken egentligen funkar. Just där ska ni skära ned. Det provocerar mig något så otroligt! Ni säger att ni vill värna lokaldemokratien. Ändå blir 26 ledamöter 13 i Järva, där de behövs som mest. Ni säger er satsa på Järva, men ni gör tvärtom. Om ni verkligen vill värna lokaldemokratien på Järva – låt då bli att slå ihop stadsdelarna!

Och låtsas inte att extrapengar till en sosse för att det är en vänsterpartist som sitter vid makten ger mer lokal demokrati!

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag förstår, Åsa, att du är personligt engagerad i frågan och djupt upprörd. Det jag vill försöka förklara när det handlar om lokal demokrati är att väva in medborgarna. Det är medborgarbudgetering, och det är medborgarinflytande. Det handlar om att arbeta på ett bättre sätt.

Vi hade exempel på medborgarinflytande under förra gången vi styrde i Stockholm. Det var några projekt, som föll väl ut i en del stadsdelsnämnder. Det här vill vi utveckla i hela staden. Då måste man ha kapacitet och ekonomiska resurser – någonting som är orättvist fördelat i dag. Järva har inte de ekonomiska resurserna så länge ni är två mindre stadsdelsnämnder. Det vi gör nu är att skapa samma förutsättningar för Järva som man har på Södermalm.

Anförande nr 155

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Karin Wanngård! I Sverige har vi valt ett demokratiskt system som kallas representativ demokrati. Det systemet står jag upp för varje dag. Medborgardialog är viktigt. Det är det som vi lokalpolitiker sköter. Men medborgarbudgetering är sådant som man håller på med i diktaturer för att skyla över att man inte har någon demokrati. I Jordanien är man jätteduktig på det, men det är för att man har en kung som bestämmer allt och ett parlament som inte har någon makt. Men här har vi valt den representativa demokratin, och då behöver den vara stark.

Låtsas inte att det blir mer lokaldemokrati i Järva för att folk får vara med och tycka om hur man ska budgetera för en park!

Anförande nr 156

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja rikta några ord till dig, Karin Ernlund, på ditt sista fullmäktigesammanträde. Men man får komma tillbaka!

Du blev gruppleddare för Centerpartiet när jag var finansborgarråd förra gången. Du gled snabbt in i rollen, med tydliga krav och som en hårdför oppositionspolitiker. Det har jag alltid uppskattat. Du är påläst och kunnig och vet vad du vill. Men mest av allt har jag uppskattat hur du outtröttligt har stått upp för Stockholm som en öppen stad. När vi under 2015–2016 ställdes inför en akut situation med många flyktingar som kom till Stockholm kunde man lita på att du aldrig vacklade i din syn på medmänsklighet och människors rätt att få skydd undan krig och undan förföljelse. Du står upp för Stockholm, och du vill bidra till bra mottagande och till att Stockholm är en öppen stad, vänd mot världen.

Man får anta att detta engagemang följde dig in i borgarrådsrollen. Under fyra år var du djupt engagerad. Du startade Integrationspakten, och genom pakten involverade du kommunala och privata verksamheter för att fler ska komma i arbete i ett smart drag. Det gäller likaså arbetet med Welcome house och att det blev den välfungerande verksamhet som det är i dag. Det är tack vare ditt jobb. Båda dessa verksamheter är nu tongivande inom stadens integrationsarbete, och ditt engagemang i etablering av nyanlända på arbetsmarknaden går inte att ta miste på. Här har du gjort tydliga avtryck i staden.

På detta finns ditt engagemang i idrott och idrottsrörelsen – att våra barn och unga ska ha lokaler och en fotbollsplan med belysning. De ska kunna vara någonstans och utöva sin idrott. Det är också ett engagemang som har gjort tydliga avtryck i staden. Jag minns särskilt när du och Gia Luhr sålde in – eller försökte sälja in – storheten i vintercykling. Det spreds inte som en löpeld, men du fick det att låta som det nya heta. Själv hoppade jag aldrig på den trenden. Det kanske är just det här som är den röda tråden: ditt engagemang i att göra gott, ditt engagemang i att själv växa som människa, att vara nyfiken på andra människor och att hela tiden se till människors bästa.

Nu går du vidare till en roll som partisekreterare. Jag vet att det är ett oerhört tufft arbete, men är det någon som ska klara det är det du, Karin. Jag önskar dig all lycka och lycka till i ditt nya uppdrag. Och grattis till Centerpartiet!

Anförande nr 157

K a r i n E r n l u n d (C): Wow, Karin! Tack, snälla, för de jättefina orden! Och tack till er alla för dessa drygt åtta år då jag har haft förmånen att få verka här i Stockholms stadshus! Det har varit stort för mig personligen, men det har också verkligen varit en resa för Centerpartiet, ett litet parti som kämpade sig tillbaka till fullmäktige 2006 och i dag är en självklar del av Stockholmspolitiken.

Inför mitt sista fullmäktigesammanträde började jag tänka tillbaka på min första debatt här i Stockholms kommunfullmäktige. Det var en väldigt skrämmande upplevelse. Jag var helt nyinvald och gick upp här i talarstolen och höll ett anförande. Om det nu handlade om tunnelbaneutbyggnaden eller om Spårväg city minns jag inte, men Jan

Valeskog tog replik på mig! Vårt nuvarande stadsbyggnadsborgarråd tog replik på denna helt nyvalda fullmäktigeledamot. När det var dags för nästa fullmäktigesammanträde hade jag hunnit bli vald till gruppleddare och blivit heltidspolitiker. Jag hade också sagt i medier att jag skulle vara en blåslampa på trafikborgarrådet Daniel Helldén. När jag kommer hit till fullmäktige kommer Daniel Helldén fram till mig och säger: Jaha, nu ska du vara en blåslampa på mig – vad ska du göra då? Jag tänkte: Hjälp, pratar politikerna med varandra i det här huset?

Sida 105 (105)

Min uppmaning till er är: Fortsätt med att prata med varandra! Ha tuffa debatter här i talarstolarna, både borgarråd och nyvalda! Ha sedan också konstruktiva och nyfikna samtal utanför talarstolen och mellan bänkarna! Jag tycker också att ni måste fortsätta att gå före, för om Stockholm inte går före kommer inte de andra kommunerna att följa efter.

Mitt stora och varma tack till alla partier, oavsett färg, för all tid och kraft som ni alla lägger ned på Stockholm! Vi brinner ju alla för att göra vår hembygd Stockholm bättre. Nu ska jag cykla hem i slasket. Stort tack för att jag har fått vara med och göra Stockholm lite bättre!